



ΤΕΙ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ .



ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ: Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΤΗΣ
ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΤΕΥΟΥΣΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΠΟΛΗ ΤΗΣ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Φοιτήτρια: Γκριγκόρας Φλορεντίνα-Μαρία

A.M. 2012010

Επιβλέπων Καθηγητής: Θεόδωρος Ν. Τσέκος

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2017

**Εικόνα εξωφύλλου: άρθρο, Η Καλαμάτα προχωρά δυνατά για Πολιτιστική
Πρωτεύουσα της Ευρώπης 2021 - Πέρασε στην β' φάση επιλογής**
<https://goo.gl/Wo9dus>, ημερ. επι. 17/06/2017

Στην οικογένεια μου

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου για την πολύτιμη καθοδήγησή του κατά την διάρκεια των σπουδών μου αλλά και στην πτυχιακή. Επιπλέον, ευχαριστώ τα πρόσωπα που μου προσέφεραν πολύτιμες πληροφορίες συμμετείχαν μέσω των συνεντεύξεων αλλά και λοιπά μέλη του προσωπικού του Δήμου Καλαμάτας, για τη βοήθεια που μου πρόσφεραν στη συγκέντρωση των στοιχείων. Επιπρόσθετα, αφιερώνω την πτυχιακή μου εργασία στην οικογένεια μου, που μου συμπαραστάθηκαν όλα τα χρόνια της φοίτησής μου στο Τ.Ε.Ι. Πελοποννήσου. Τέλος ευχαριστώ το εκπαιδευτικό ίδρυμα για την ευκαιρία που μου έδωσε στο άνοιγμα των οριζόντων μου.

Περιεχόμενα

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	3
Εισαγωγή	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 :Η έννοια του πολιτισμού και η πολιτιστική πολιτική.....	7
1.1. Ο «πολιτισμός» και η «κουλτούρα» ως στοιχείο της ταυτότητας	7
1.2. Η ταυτότητα	10
1.3. Η πολιτιστική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : Ο θεσμός της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας.....	14
2.1. Η συμβολή και η οικοδόμηση του θεσμού της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας	14
2.2. Οι πόλεις που κατέκτησαν τον τίτλο της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας....	16
2.3. Νομοθετική κατοχύρωση του θεσμού της «Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας» και η διαδικασία υποβολής συμμετοχής για την διεκδίκηση του τίτλου.	19
2.3.1. Η αρχική νομοθετική κατοχύρωση του θεσμού της «Πολιτιστικής πρωτεύουσας της Ευρώπης».	19
2.3.2. Η απόφαση 1419/1999ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25 Μαΐου του 1999.	22
2.3.3. Η εξέλιξη του θεσμού της «Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας» μέσα από τα προγράμματα που καταρτίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση.....	28
2.3.3.1. Πρόγραμμα «Πολιτισμός 2000.....	28
2.3.3.2. Πρόγραμμα «Πολιτισμός» (2007-13)	33
2.3.3.3. Πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» (2014-2020)	36
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Μελέτη περίπτωσης της διεκδίκησης του τίτλου της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας του 2021, από την πόλη της Καλαμάτας.....	39
3.1. Εισαγωγή και διαδικασία διαγωνισμού για τον τίτλο της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας 2021.....	39
3.2. Η προετοιμασία του γραφείου υποψηφιότητας Kalamata21 και η συμμετοχή της Καλαμάτας στον διαγωνισμό για τον τίτλο της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας 2021.....	43
3.3. Η προετοιμασία.....	54
3.3.1. έρευνες που πραγματοποιήθηκαν κατά την διάρκεια της προετοιμασίας.....	58
3.4 Η προεπιλογή	60
3.5. Η τελική επιλογή	65
3.5.1. Παρουσίαση της πόλης Ελευσίνας από την Τελική Έκθεση Επιλογής της Πολιτιστική Πρωτεύουσας της Ευρώπης 2021	65

3.5.2.Παρουσίαση της πόλης της Καλαμάτας στην Τελική Έκθεση Επιλογής της Πολιτιστική Πρωτεύουσας της Ευρώπης 2021	66
3.5.3.Παρουσίαση της πόλης της Ρόδου στην Τελική Έκθεση Επιλογής της Πολιτιστική Πρωτεύουσας της Ευρώπης 2021	69
3.5.4.Η Ελευσίνα ως η Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης στην Ελλάδα το 2021 ..	71
3.5.5. Ένα συμπέρασμα σχετικά με τις πόλεις που συμμετείχαν στον διαγωνισμό της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης 2021.	72
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Έρευνα μέσω συνεντεύξεων για το ΚΑΛΑΜΑΤΑ:21 και μια αναδρομή στις τρεις πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ελλάδας.	73
4.1.Συνέντευξη τύπου από εκπρόσωπο της ΚΕ «ΦΑΡΙΣ»	73
4.2.Συνέντευξη τύπου από πρώην εκπρόσωπο του Γραφείου Υποψηφιότητας.	74
4.3. Μια αναδρομή στις Πολιτιστικές Πρωτεύουσες της Ευρώπης που έχουν φιλοξενηθεί από την Ελλάδα.....	75
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	77
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ.....	79
Παραρτήματα	84

Εισαγωγή

Η παρουσίαση του θεσμού της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας είναι το κύριο ερώτημα που θα απασχολήσει αυτή την ερευνητική εργασία. Θα παρουσιαστούν αρχικά έννοιες όπως *πολιτισμός, πολιτιστική πολιτική, αλλά και ο θεσμός της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης* με έμφαση στη διαμόρφωση της πολιτιστικής ταυτότητας σε ευρωπαϊκό και σε τοπικό επίπεδο. Ο πολιτισμός και η ταυτότητα φαίνεται να είναι η βάση για την πολιτιστική πολιτική που προσανατολίζει τις πολιτιστικές δραστηριότητες στα πλαίσια του θεσμού. Στην μελέτη περίπτωσης της πόλης Καλαμάτας θα επιχειρηθεί να αναδειχθεί πως εφαρμόζεται η συγκεκριμένη πολιτική και γιατί επέλεξε να διεκδικήσει αυτόν τον τίτλο. Θα δούμε το θεσμικό πλαίσιο και τους όρους συμμετοχής προς τους οποίους η πόλη της Καλαμάτας έπρεπε να συμμορφωθεί. Ακόμα το ποια ήταν τα μέσα που χρησιμοποίησε η πόλη για να οργανώσει τις πολιτιστικές δραστηριότητες και πως ο ίδιος ο Δήμος εμπλεκόταν στις δραστηριότητες, για την δημιουργία του φακέλου υποψηφιότητας της πόλης. Τέλος μέσα από την παρουσίαση και τον σχολιασμό των συνεντεύξεων θα προκύψουν συμπεράσματα σε σχέση με την συμμετοχή της πόλης στο θεσμό.

Η Καλαμάτα δεν ήταν η μόνη Ελληνική πόλη που διαγωνίστηκε για την διεκδίκηση του τίτλου της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας για το έτος 2021. Κρίθηκε λοιπόν αναγκαίο να υπάρξει μια συνοπτική περιγραφή των αποτελεσμάτων για τις πόλεις που συμμετείχαν στο διαγωνισμό για έτος 2021 και πέρασαν στην δεύτερη φάση του ώστε να αναδειχθούν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα και τα κριτήρια που οδήγησαν στην τελική επιλογή..

Η παρούσα εργασία δεν θα μελετήσει γενικά τις πολιτιστικές δραστηριότητες της Καλαμάτας. Μας ενδιαφέρει εδώ ειδικά η μεθοδολογία που ακολούθησε και το ενδεχόμενο όφελος που προέκυψε για την πόλη μέσα από αυτήν την διαδικασία. Μέσα από την ανάδειξη της τοπικής ταυτότητας της Καλαμάτας παράγεται γνώση για το πολιτισμικό υπόβαθρο της. Τέλος συζητείται σύντομα το πώς ο θεσμός της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας συμβάλει στην διαμόρφωση μιάς ευρωπαϊκής ταυτότητας έτσι ώστε να ενισχύεται η ποικιλομορφία και ο αλληλοσεβασμός μεταξύ των εθνικών πολιτισμών των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 :Η έννοια του πολιτισμού και η πολιτιστική πολιτική

1.1. Ο «πολιτισμός» και η «κουλτούρα» ως στοιχείο της ταυτότητας

Ο πολιτισμός είναι ένας σημαντικός πυλώνας για την ανθρώπινη ύπαρξη και δράση, διότι αποτυπώνει πρότυπα σκέψης και έκφρασης ενός έθνους ή μιας κοινότητας. Αποτελείται από το σύνολο της ανθρώπινης δημιουργίας σε έναν συγκεκριμένο χώρο και κατά την διάρκεια μιας συγκεκριμένης χρονικής περιόδου και δείχνει την εξέλιξη μιάς κοινωνίας. Και όταν μιλάμε για τον πολιτισμό¹ δεν περιλαμβάνονται μόνο οι καλές τέχνες (ζωγραφική, γλυπτική, αρχιτεκτονική, μουσική) αλλά και η τεχνολογία, η επιστήμη κ.τ.λ. Ο πολιτισμός ενός έθνους συνδέεται άμεσα με την κυρίαρχη κουλτούρα του που υποδηλώνει τα νοήματα που παράγει μια κοινότητα ή ένα έθνος σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο. Η τέχνη είναι η πιο συνηθισμένη μορφή πολιτισμικής. Όμως μετέχει και η τεχνο-βιομηχανική ανάπτυξη ως παράγωγό των τεχνολογικών και επιστημονικών κλάδων, ανεξάρτητα από τα θετικά ή αρνητικά αποτελέσματα που παράγουν για τον άνθρωπο αλλά και για το περιβάλλον. Τέλος ο πολιτισμός στηρίζεται στις πνευματικές αξίες των ανθρώπων που είναι μέρος της πολιτισμικής παράδοσης και αποτελούν στοιχείο της ταυτότητας.

«Πολιτισμός» και «κουλτούρα»

Για να αντιληφθούμε καλύτερα την συστηματική χρήση των όρων «πολιτισμός» και «κουλτούρα» θα πρέπει να δούμε την σημασία τους. Κατ' αρχή όπως αναφέρθηκε ο όρος «πολιτισμός» δεν έχει ένα σαφές και ξεκάθαρο και πάντως μονοδιάστατο περιεχόμενο. Χρησιμοποιείται με την ευρύτερη δυνατή σημασία για να περιγράψουμε ένα σύνολο υλικών κατασκευών και αλλά πνευματικών αξιών που αποτυπώνουν την ανθρώπινη εξέλιξη. Ο «πολιτισμός» σαν όρος έχει πολλές ερμηνείες οι οποίες διατυπώθηκαν βάση ιδεολογικών, κοινωνικών, πολιτικών κ.λπ. κριτηρίων. Αυτές οι απόψεις δημιούργησαν μάλιστα και αντιπαραθέσεις ανάμεσα σε ομάδες όπου προσέγγιζαν από διαφορετική οπτική τον πολιτισμό.

Ο όρος «πολιτισμός» είναι για την ελληνική γλώσσα σχετικά πρόσφατος και έχει κατά βάση γαλλική προέλευση. Είναι νεολογισμός του 18ου αιώνα που αποδίδει την

¹ Βλ. Ολυμπία Τσαπάρη, Διπλωματική Εργασία, *Διαστάσεις πολιτιστικών φαινομένων*, Ανοικτό Ελληνικό Πανεπιστήμιο διοίκηση πολιτισμικών μονάδων, Ιωάννινα, 2010 σ.3

λέξη *civilization*.² Τον όρο συναντάμε στα αγγλικά ως *civilization* , στα γαλλικά ως *civilization* και στα γερμανικά ως *zivilisation*. Στην Ελλάδα η έννοια αυτή αποδόθηκε από τον Αδαμάντιο Κοραή³ από τον γαλλικό όρο *civilization* για τον οποίο πρότεινε την λέξη πολιτισμός με ρίζα στην αρχαία ελληνική λέξη της «πόλης» και «πολίτης». Παράλληλα του όρου «πολιτισμός» εμφανίζεται και η έννοια της «κουλτούρας». Στα αγγλικά *culture* , γαλλικά *culture* και γερμανικά *kultur*. Στην Ελληνική γλώσσα ο όρος «culture» αποδίδεται συνήθως με την λέξη «κουλτούρα» και δεν εκφέρεται με την ελληνική λέξη «καλλιέργεια». Ακόμα σε πολλές περιπτώσεις δημιουργείται μια σύγχυση ανάμεσα σε αυτές τις δυο έννοιες δηλαδή, χρησιμοποιείται η «κουλτούρα» ως εναλλακτική λέξη του «πολιτισμού».

Όμως πολιτισμός⁴ και η κουλτούρα έχουν διαφορετική σημασία και δεν θα πρέπει να ταυτίζονται. Η χρήση αυτών των όρων συναντάται κατά τα μέσα του 18ου αιώνα και καθιερώνονται τον 19ο αιώνα, στην αποκαλούμενη εποχή της «νεωτερικότητας». Στην Ευρώπη κατά την διάρκεια αυτών των δυο αιώνων εμφανίστηκε μια αντιπαράθεση ως προς τις έννοιες «πολιτισμός» και «κουλτούρα».

Κατά τον 18ο αιώνα στην Ευρώπη είχαμε τους διαφωτιστές, όπως ο Ρούσσο και οι ρομαντικοί οπαδοί του που συνέβαλαν στην διατύπωση αυτών των όρων. Ο *πολιτισμός* εκείνη την περίοδο αποτελούσε μια σύνθετη έννοια, και περιλάμβανε τη θεσμική, ηθική , επιστημονική και κοινωνική εξέλιξη. Σε αντίθεση με την *κουλτούρα* όπου έκφραζε την τέχνη, την παιδεία και την παράδοση. Αυτή η αντίθεση συνεχίστηκε και κατά την διάρκεια του 19ου αιώνα, όπου ο πολιτισμός είχε σύνδεση με την επιστημονική πρόοδο τον ορθολογισμό και την τεχνό-βιομηχανική ανάπτυξη. Όμως η τεχνό-βιομηχανική εξέλιξη ταυτίστηκε με την εκβιομηχάνιση και πήρε μια αρνητική έννοια διότι έφερνε καταστροφικές συνέπειες για τον πλανήτη γενικά. Η κουλτούρα συνδέθηκε με τις αξίες της πνευματικής και της αισθητικής καλλιέργειας, καθώς με την πολιτισμική παράδοση και τις ταυτότητες. Η κουλτούρα είχε μια θετική διάσταση διότι δεν συνδέθηκε με τον τεχνολογικό πολιτισμό ως υλικό και ωφελμισμό . Στην συνέχεια τον 20ο αιώνα είχαμε την διάκριση του τεχνικού και του

² Βλ. Fernand Braudel, Γραμματική των πολιτισμών , Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τράπεζας, Αθήνα , 2001, σ. 51

³ Βλ. Ολυμπία Τσαπάρη , Διπλωματική Εργασία, *Διαστάσεις πολιτιστικών φαινομένων*, Ανοικτό Ελληνικό Πανεπιστήμιο διοίκηση πολιτισμικών μονάδων, Ιωάννινα, 2010, σ.5

⁴ Βλ. Ολυμπία Τσαπάρη , όπ. Παρ. σ.σ.6-8

δικαιώματα και το σύστημα αξιών που έχει μια κοινότητα και όλα αυτά είναι μέρος της πολιτιστική κληρονομία.

1.2.Η ταυτότητα

Η *ταυτότητα* είναι το μέσο που έχουμε στην διάθεση μας για περιγράψουμε τις ιδιαιτερότητες μιας κοινότητας ή ενός έθνους. Μας εξυπηρετεί αυτός ο όρος διότι μπορούμε να , συνδυάσουμε τις έννοιες του «πολιτισμού» και της «κουλτούρας». Έτσι βάση αυτών των εννοιών του πνευματικού και του υλικού πολιτισμού θα λέγαμε ότι, ανάλογα με την κοινότητα ή το έθνος που μελετάμε παρατηρούμε συγκεκριμένα χαρακτηριστικά που διαμορφώθηκαν σε μια περίοδο.

Η *ευρωπαϊκή πολιτιστική ταυτότητα*⁷ δεν έχει μια ενιαία μορφή, αποτελείται από κοινές αξίες των εθνικών ταυτοτήτων. Αυτές οι αξίες έχουν τα παρακάτω χαρακτηριστικά.

- ✓ *Ιστορική ταυτότητα*, είναι σημαντικά γεγονότα του παρελθόντος που δημιούργησαν την κοινωνικό-πολιτιστική συνείδηση.
- ✓ *Η ταυτότητα του τρόπου ζωής*, περιγράφει την καθημερινότητα μιας κοινότητας βάση αξιών που ήδη υπάρχουν.
- ✓ *Ο σχεδιασμός* της ταυτότητας με διάφορα στρατηγικά σχέδια για την ανάπτυξη μιας πολιτιστικής ταυτότητας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει τις δικές της αξίες και τα κοινά χαρακτηριστικά. Υπάρχουν διάφορα επίπεδα του συστήματος όπως το *πολιτιστικό σύστημα* των εθνικών ομάδων, το *περιφερειακό* και το *ηπειρωτικό*. Οι αξίες και τα κοινά χαρακτηριστικά επηρεάστηκαν κυρίως από τις δυο αυτοκρατορίες της Βυζαντινής και της Ρωμαϊκής παρόδου.

Ως «πολιτισμική ταυτότητα» νοείται : η « ... συνείδηση που έχουν τα μέλη του κοινωνικού συνόλου ότι αποτελούν ένα ιδιαίτερο σύνολο, ξεχωριστό και διαφορετικό από όλα τα άλλα...»⁸. Είναι στην πραγματικότητα η «εικόνα» που προβάλλει μια

⁷The role of cultural heritage in the process of mutual communication and creation of consciousness of common cultural identity, <https://goo.gl/YCf5Dm>, ημερ. επι. 17/06/2017

⁸ Βλ. Ε.Π.ΜΠΙΤΣΑΝΗ., (2004) Πολιτισμική Διαχείριση & Περιφερειακή Ανάπτυξη , Σχεδιασμούς Πολιτιστικής Πολιτικής και Πολιτιστικού Προϊόντος , εκδ. Διόνικος, Αθήνα, σελ. 42.

συνολική κοινότητα προς τα έξω. Δηλαδή αυτά τα κοινά πολιτισμικά στοιχεία έχουν μια δομή, έναν τύπο που προσδιορίζεται από τις ομάδες, τις κοινότητες ή τα έθνη που τα δημιουργούν. Η παραπάνω περιγραφή συνθέτει μια πολιτισμική οντότητα που την προσδιορίζουμε ως ταυτότητα.

1.3. Η πολιτιστική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα αρχικά ενθάρρυνε την οικονομική ενοποίηση δηλαδή τη δημιουργία μιας ενιαίας αγοράς⁹. Ακόμα σκοπός της ήταν ο έλεγχος της παραγωγής και εμπορίας του άνθρακα και του χάλυβα διότι ήταν πρώτη ύλη της πολεμικής βιομηχανίας μέχρι και το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Μετά από δυο πολέμους που στιγμάτισαν ολόκληρο τον κόσμο, έπρεπε να δημιουργήσουν ένα κλίμα ενότητας και κοινών συμφερόντων. Παρατηρώντας τις ιδρυτικές συνθήκες της, η Κοινότητα δεν είχε αρχικά μια ξεκάθαρη πολιτική για τον πολιτισμό. Στην Συνθήκη του Μάαστριχτ υπάρχει συγκεκριμένη αναφορά στον πολιτισμό. Παρόλα αυτά και πριν από την Συνθήκη η Ευρωπαϊκή Κοινότητα δεν έμεινε εντελώς ξένη προς το πολιτισμό.. Η διάταξη του άρθρου 30 της Συνθήκης προβλέπει « την προστασία των εθνικών θησαυρών που έχουν καλλιτεχνική, ιστορική ή αρχαιολογική αξία»¹⁰. Αυτό διευκολύνει την ενιαία αγορά ως προς την ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων ανάμεσα στα κράτη-μέλη. Ήταν μια σειρά κανονιστικών πράξεων για την κοινοτική ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς, που αφορούσε την εξαγωγή πολιτιστικών αγαθών¹¹. Ο σκοπός της διάταξης είχε να κάνει με την κατοχύρωση των δικαιωμάτων της πνευματικής ιδιοκτησίας¹². Στην συνέχεια πριν τη Συνθήκη του Μάαστριχτ, στις αρχές της δεκαετίας του 1970 υπήρξαν κάποια μέτρα για την ανάδειξη της πολιτιστικής διάστασης. Αυτά τα μέτρα αφορούσαν άτομα και επιχειρήσεις που παρήγαγαν και διένειμαν πολιτιστικά αγαθά. Μέσα από ανακοινώσεις και δελτία η Επιτροπή¹³, ενθάρρυνε τις πολιτιστικές δράσεις. Έτσι το 1988 στα πλαίσια δράσης της κοινοτικής πολιτικής δημιουργήθηκε η Επιτροπή Πολιτιστικών Θεμάτων. Η επιτροπή αποτελούνταν από εκπροσώπους των κρατών μελών και της Επιτροπής των

⁹Βλ. Συνθήκη της Ρώμης (ΕΟΚ) <https://goo.gl/GG1ASb>, ημερ. επίσκεπ 26/06/2017

¹⁰Κ. Στεφάνου, Εισαγωγή στις Ευρωπαϊκές Σπουδές, Οικονομική Ολοκλήρωση και Πολιτικές Το Ρυθμιστικό Πλαίσιο, Γ' Τόμος, Ι. Σιδέρης, 2006 σ.657.

¹¹Κ. Στεφάνου, οπ. παρ.,σ.658.

¹²Κ. Στεφάνου, οπ. παρ σ. 659

¹³Κ. Στεφάνου, οπ. παρ ,σ.660 ,

ΕΚ. Η δράση της κοινότητας μέσα από την τρίτη ανακοίνωση αφορούσε πέντε τομείς¹⁴:

1. Τη δημιουργία ενός «ευρωπαϊκού πολιτιστικού χώρου»,
2. Τη δημιουργία της ευρωπαϊκής οπτικοακουστικής βιομηχανίας,
3. Την πρόσβαση στις πολιτιστικές πηγές,
4. Την πολιτιστική εκπαίδευση και
5. Τον πολιτιστικό διάλογο με τον υπόλοιπο κόσμο.

Η κοινοτική πολιτική αναπτύχθηκε στον πολιτιστικό τομέα, μέσα από την διαφύλαξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς κυρίως μέσω χρηματοδοτικής υποστήριξης έργων όπως η συντήρηση κτιρίων, μνημείων κ.τ.λ. Ακόμα η καθιέρωση της ευρωπαϊκής πολιτιστικής πόλης, τα ευρωπαϊκά βραβεία, η ενίσχυση του οπτικοακουστικού τομέα στον πολιτισμό κ.λπ. Αυτή ήταν η κατάσταση πριν την Συνθήκη του Μάαστριχτ η οποία προσδιόρισε επίσημα ως γενικό στόχος της Κοινότητας τον πολιτιστικό τομέα.

Η αναφορά του *πολιτισμού* στην Συνθήκη του Μάαστριχτ (1992) στην ουσία δημιούργησε την νομική βάση στον πολιτιστικό τομέα. Μια δήλωση που έκανε ο Ζακ Ντελόρ¹⁵ πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Δεν ερωτεύεται κανείς μια εσωτερική αγορά», θεωρεί πως τα πολιτιστικά αγαθά δεν θα πρέπει να έχουν μόνο μια εμπορευματοποιημένη μορφή αλλά πρέπει να ληφθούν μέτρα τα οποία θα ενισχύουν τον ενδιαφέρον του κοινοτικού πολίτη για τον πολιτιστικό χαρακτήρα της Ευρώπης. Άρα αυτά τα μέτρα περιλαμβάνουν, τον σεβασμό μεταξύ των κρατών-μελών της ένωσης ως προς την ιστορία, τις παραδόσεις και τον πολιτισμό τους .

Με την Συνθήκη του Μάαστριχτ θεμελιώνεται η νέα ρύθμιση του άρθρου 151 ΣυνθΕΚ με τίτλο «Πολιτισμός», είναι γνωστό ως άρθρο 167 της Συνθήκης¹⁶. Και αυτό κατοχυρώθηκε αργότερα με το ειδικό άρθρο (128) στην Συνθήκη του Μάαστριχτ¹⁷. Ο κύριος στόχος ήταν: να συμβάλλει στην ανάπτυξη του πολιτισμού των κρατών μελών ενώ θα σέβεται την εθνική και περιφερειακή πολυμορφία τους και

¹⁴ Κ. Στεφάνου , Εισαγωγή στις Ευρωπαϊκές Σπουδές, Οικονομική Ολοκλήρωση και Πολιτικές Το Ρυθμιστικό Πλαίσιο, Γ' Τόμος, Ι. Σιδέρης, 2006, σ 660.

¹⁵Κ. Στεφάνου, Όπ. Παρ. σελ 661

¹⁶ Βλ. Το άρθρο 167 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ (πρώην άρθρο 151 ΣΕΚ), C 326/122 EL Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ημερ.επισκ. 19/05/2017

¹⁷ Βλ. Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (Ενισχυμένη έκδοση Νίκαια) - Μέρος τρίτο: Πολιτικές της Κοινότητας - Τίτλος XII: Πολιτισμός - Άρθρο 151 - Άρθρο 128 - Συνθήκη ΕΚ (ενοποιημένη απόδοση Μάαστριχτ) - Άρθρο 128 - Συνθήκη ΕΟΚ ημερ.επισκ. 19/05/2017

ταυτόχρονα θα προβάλλει την κοινή πολιτιστική κληρονομιά τους. Η πολιτική της Κοινότητας επιδίωκε την προστασία της ποικιλομορφίας των λαών, δηλαδή οι εθνικές ταυτότητες να μην αλλοιωθούν. Εκτός από την προστασία τους, πρόβλεπε βελτίωση της γνώσης και η διάδοση του πολιτισμού και της ιστορίας. Επίσης τα κράτη-μέλη έπρεπε να ασχοληθούν και να αναδείξουν τα πολιτισμικά τους χαρακτηριστικά όπως: τέχνες, λογοτεχνία, μουσική, θέατρο, πεζογραφία, βιβλιοθήκες, κινηματογράφος κ.ά. Με την δράση αυτή μπόρεσαν να αξιοποιήσουν τα παραπάνω ως πολιτιστικά αγαθά. Αυτά τα πολιτιστικά αγαθά ενθάρρυναν τις συνεργασίες των ευρωπαϊκών λαών, προς μια κοινή πολιτική. Αυτή η πολιτική ήταν ευέλικτη διότι, προωθούσε τον αλληλοσεβασμό και την διαφορετικότητα. Ακόμα, με γνώμονα τον πολιτισμό η συνεργασία αυτή για τη κοινή πολιτιστική κληρονομία και επιδίωξε την πολιτιστική ολοκλήρωση της Ένωσης.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είχε την μέριμνα τη διαφύλαξη της κοινής πολιτιστικής κληρονομιάς της Ευρώπης ώστε να είναι προσβάσιμη σε όλους. Ακόμα προώθησε στον ευρωπαϊκό χώρο μέσα από την κατάρτιση προγραμμάτων για την αξιοποίηση των ψηφιακών τεχνολογιών της ενιαίας αγοράς πολιτιστικών αγαθών της Ε.Ε., μέσω χρηματοδότησης, με τη στήριξη ερευνητικών σχεδίων και ενθάρρυνση συνεργασία με εταίρους εντός και εκτός ΕΕ.¹⁸ Το κομμάτι του πολιτισμού εξυπηρέτησε οικονομικούς αλλά και πολιτικούς σκοπούς στην πραγματικότητα. Οι πτυχές είναι οι εξής: με την δημιουργία των πολιτιστικών αγαθών επηρεάστηκε η εθνική αλλά και η ευρωπαϊκή αγορά. Ειδικότερα δημιουργήθηκε ένα κλίμα ανταγωνιστικότητας βάση της ενιαίας αγοράς ή μέσα από την δραστηριοποίηση των νέων θέσεων απασχόλησης. Ο πολιτικός σκοπός της Ένωσης ήταν να ενθαρρύνει την εθνική δράση στον τομέα του πολιτισμού. Έτσι ενισχύθηκε η ταυτότητα των περιφερειακών κρατών και αποτέλεσε βάση σεβασμού της ιδιομορφίας των κρατών-μελών.

¹⁸ Θ.Σκούντζος, Θεσμικοί και Πολιτικές Ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Α.Σταμούλης, Αθήνα, 2006, σ.208.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : Ο θεσμός της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας

2.1. Η συμβολή και η οικοδόμηση του θεσμού της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας

Ο θεσμός της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας θα λέγαμε ότι είναι ένα από τα εργαλεία που χρησιμοποιεί η πολιτιστική πολιτική, για την ενίσχυση της ποικιλομορφίας των κρατών-μελών. Συνήθως ένα κράτος παρουσιάζει ιδιαιτερότητες βασισμένες στην πολιτιστική κληρονομία και στις παραδόσεις του εθνικού χαρακτήρα. Άρα μιλάμε για μια ταυτότητα που χτίστηκε διαχρονικά και στηρίζεται σε όλο το οικοδόμημα και την σύνθεση ενός έθνους. Η πολιτιστική πολιτική προστατεύει αυτές τις εθνικές ταυτότητες και το σύνολο τους εκφράζουν την ευρωπαϊκή ταυτότητα η οποία δεν είναι ομοιόμορφη και σε καμία περίπτωση δεν το επιδιώκει αυτό η Ένωση. Η ποικιλομορφία των παραδόσεων, η πολιτιστική κληρονομία, η διάδοση του πολιτισμού και της κουλτούρας είναι συστατικά που οδηγούν στην ευρωπαϊκή ολοκλήρωση. Η κοινοτική δράση έχει στόχο να συμβάλλει στην προβολή των εθνών της Ευρώπης, μέσα από την ανάδειξη της ποικιλομορφίας αλλά και των κοινών πτυχών των ευρωπαϊκών πολιτισμών. Έτσι ενθαρρύνεται η αλληλοκατανόηση των ευρωπαίων πολιτών μεταξύ τους. Άρα η Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα είναι μέρος της πολιτιστικής πολιτικής στα πλαίσια των προγραμμάτων της Ευρωπαϊκή Ένωσης. Ακόμα στα πλαίσια του προγράμματος χορηγούνται χρηματικά ποσά για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων τα οποία προβάλλουν το πολιτισμικό πλούτο των πόλεων. Ο θεσμός «Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης» μετασχηματίζεται όπως όλες οι πολιτικές της ένωσης, με την πάροδο του χρόνου ανανεώνεται και υπάρχουν μικρές αλλαγές. Μετά από τριάντα χρόνια δράσης βοήθησε πάνω από σαράντα ευρωπαϊκές πόλεις να υποστηρίξουν και να ενισχύσουν την πολιτιστική τους βάση.

Καταρχήν ο θεσμός της «Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης» καθιερώθηκε, ύστερα από πρωτοβουλία της Ελληνίδας Υπουργού Πολιτισμού Μελίνας Μερκούρη και του Γάλλου ομολόγου της Jack Lang. Ψηφίστηκε από το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 13 Ιουνίου του 1985¹⁹. Ο τίτλος απονέμεται σε μια ή

¹⁹ 85/C 153/02 Ψήφισμα των αρμοδίων για τα πολιτιστικά θέματα υπουργών συνελθόντων στα πλαίσια του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 1985, σχετικά με τις ετήσιες εκδηλώσεις «ευρωπαϊκή πολιτιστική πόλη», <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=OJ:C:1985:153:TOC> ημερομηνία πρόσβασης 19/05/2017

περισσότερες πόλεις για την περίοδο ενός ημερολογιακού έτους. Ο θεσμός της «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης» δίνει την ευκαιρία στις πόλεις, να αλλάξουν αλλά και να δείξουν την εικόνα τους προς τα έξω. Προβάλλετε η πολιτισμική κληρονομιά και ο πολιτισμικός πλούτος της πόλης. Ενώ η ταυτότητα του τόπου διαμορφώνεται μέσα από το σεβασμό προς τον πολιτισμό και την ιστορία. Στηρίζοντας την ανάπτυξη μέσω του πολιτισμού, προς το όφελος των κατοίκων με σκοπό ένταξης πολιτισμικών αγαθών στην αγορά. Τα πολιτιστικά αγαθά έχουν μια οικονομική διάσταση με σκοπό να ενθαρρύνουν και την ενιαία αγορά. Ουσιαστικά μέσα από τις εθνικές ταυτότητες χτίζεται η ευρωπαϊκή ταυτότητα με σεβασμό στην διαφορετικότητα.

Ο τίτλος έχει μακροπρόθεσμο αντίκτυπο, όχι μόνο στον πολιτισμό αλλά και σε κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο, τόσο για την πόλη όσο και για τη γύρω περιοχή. Αξίζει να σημειωθεί ότι στην αρχή ο θεσμός ονομαζόταν «Ευρωπαϊκή Πόλη του Πολιτισμού». Το 1999 μετά από την απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου μετονομάστηκε σε «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης» (ΠΠΕ).

Η πόλη που κέρδισε τον τίτλο, παρουσιάζει την πολιτιστική ζωή αλλά και την ανάπτυξη που είχε δημιουργήσει μέσα από την προετοιμασία διεκδίκησης του τίτλου. Έχει μεγάλη σημασία ο θεσμός αυτός διότι, προβάλλει την ποικιλομορφία του ευρωπαϊκού πολιτισμού. Τα χρηματοδοτικά μέσα αξιοποιούνται για την ευρεία δημιουργία εκδηλώσεων με επίκεντρο τον πολιτισμικό πλούτο των πόλεων και των περιφερειών.

Βραβείο Μελίνα Μερκούρη²⁰

Στα πλαίσια της *Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης* απονέμεται στην πόλη που κερδίζει τον τίτλο, το βραβείο προς τιμή της Μελίνας Μερκούρης για τον αγώνα της για τον πολιτισμό και την επινόηση του θεσμού. Έπειτα από 15 χρόνια ύπαρξης του

²⁰ Διπλωματική εργασία, Ο θεσμός της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης ως μέσο άσκησης πολιτιστικής διπλωματίας σελ. 84, <https://goo.gl/1gpg1d>, ημερ. επισκ. 21/06/2017

θεσμού η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να χορηγεί κάθε χρόνο προς τιμή της Μελίνας Μερκούρη ένα χρηματικό ποσό στις πόλεις που διεκδικούν τον τίτλο. Αυτός ουσιαστικά είναι ο νέος τρόπος χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις Πολιτιστικές Πρωτεύουσες της Ευρώπης δημιουργήθηκε με την απόφαση υπ αριθμ. 1622/2006/ΕΚ²¹. Το βραβείο απονέμεται στην ως επιβράβευση της ποιότητας προετοιμασιών της διεκδίκησης του τίτλου. Από το 2010 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε ότι η χρηματοδότηση ανέρχεται στο ύψος του 1,5 εκατομμύριου ευρώ και ήταν μέρος του προγράμματος «Πολιτισμός 2000». Το βραβείο το παίρνει κάθε πόλη από τρεις μήνες πριν από την έναρξη των εκδηλώσεων. Το χρηματικό ποσό του βραβείου αντικαθιστά την επιχορήγηση που δινόταν μέχρι τότε.

2.2. Οι πόλεις που κατέκτησαν τον τίτλο της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας²².

Πολιτιστικές Πρωτεύουσες της Ευρώπης 1985-2033

Στον κατάλογο που ακολουθεί απαριθμούνται οι πόλεις που πήραν τον τίτλο αλλά και οι πόλεις που θα φιλοξενήσουν τον θεσμό της *Ευρωπαϊκή Πολιτιστικής Πρωτεύουσας*. Κάθε χρόνο αναδεικνύονται μία ή παραπάνω πόλεις ως πολιτιστική πρωτεύουσα εφόσον έχουν ακολουθήσει όλα τα στάδια του διαγωνισμού της διεκδίκησης του τίτλου. Η Ελλάδα φιλοξένησε τρεις φορές τον θεσμό: το 1985 στην Αθήνα, το 1997 Θεσσαλονίκη και το 2006 στην Πάτρα. Μελλοντικά το 2021 η Ελευσίνα επιλέχθηκε για να φιλοξενήσει τον θεσμό.

A. Πολιτιστικές Πρωτεύουσες της Ευρώπης 1985-2017

1985 – Αθήνα- Ελλάδα

1986 – Φλωρεντία- Ιταλία

²¹Απόφαση αριθ. 1622/2006/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 24ης Οκτωβρίου 2006 για τη θέσπιση κοινοτικής δράσης όσον αφορά την εκδήλωση «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης» για τα έτη 2007 έως 2019 <https://goo.gl/LwBnnj>, ημερ. επισκ. 21/06/2017

²²Ιστοσελίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Ένωσης, Τμήμα Ευρωπαϊκής Ένωσης, <https://goo.gl/uz26Tv>, ημερομηνία επίσκεψης 19/05/2017

- 1987 – Άμστερνταμ- Ολλανδία
- 1988 – Δυτικό Βερολίνο- Γερμανία
- 1989 – Παρίσι- Γαλλία
- 1990 – Γλασκώβη –Σκωτία/ Ηνωμένο Βασίλειο
- 1991 – Δουβλίνο- Ιρλανδία
- 1992 – Μαδρίτη – Ισπανία
- 1993 – Αμβέρσα-Βέλγιο
- 1994 – Λισαβόνα- Πορτογαλία
- 1995 – Λουξεμβούργο – Λουξεμβούργο
- 1996 – Κοπεγχάγη – Δανία
- 1997 – Θεσσαλονίκη- Ελλάδα
- 1998 – Στοκχόλμη- Σουηδία
- 1999 – Βαϊμάρη-Γερμανία
- 2000 – Αβινιόν- Γαλλία, Μπέργκεν-Νορβηγία, Μπολόνια- Ιταλία, Βρυξέλλες- Βέλγιο, Ελσίνκι- Φινλανδία , Κρακοβία-Πολωνία, Πράγα- Τσεχική Δημοκρατία, Ρέικιαβικ- Ισλανδία και Σαντιάγκο Ντε Κομποστέλα – Ισπανία
- 2001 – Ρότερνταμ– Ολλανδία και Πόρτο-Πορτογαλία
- 2002 – Μπρυζ-Βέλγιο και Σαλαμάνκα-Ισπανία
- 2003 – Γκρατς- Αυστρία
- 2004 – Γένοβα-Ιταλία και Λιλ-Γαλλία
- 2005 – Κορκ-Ιρλανδία
- 2006 – Πάτρα – Ελλάδα
- 2007 – Σίμπιου – Ρουμανία και Λουξεμβούργο- Λουξεμβούργο

2008 – Λίβερπουλ –Ηνωμένο Βασίλειο και Στάβανγκερ-Νορβηγία

2009 – Βίλνιους-Λιθουανία και Λιντς- Αυστρία

2010 – Έσσεν-Γερμανία, Κωνσταντινούπολη-Τουρκία και Πετς- Ουγγαρία

2011 – Τούρκου- Φινλανδία και Ταλίν- Εσθονία

2012 – Γκιμαράες- Πορτογαλία και Μάριμπορ- Σλοβενία

2013 – Μασσαλία- Γαλλία <http://www.kosice2013.sk/en>

Κόσιτσε- Σλοβακία <http://riga2014.org/eng>

2014- Ούμεο (Σουηδία <http://umea2014.se/en>) και Ρίγα (Λετονία <http://riga2014.org/eng>)

2015 – Μονς (Βέλγιο www.mons2015.eu/en/node/488) και Πίλζεν (Τσεχική Δημοκρατία <http://www.plzen2015.cz/en>)

2016 – Σαν Σεμπασιτιάν (Ισπανία <http://www.donostiasansebastian2016.eu/web/guest/inicio>) και Βρότσλαβ (Πολωνία <http://wroclaw2016.pl/en>)

2017 – Άρχους (Δανία <http://www.aarhus2017.dk/en>) και Πάφος (Κύπρος www.moec.gov.cy/ecoc2017)

B.Πολιτιστικές Πρωτεύουσες που έχουν ήδη οριστεί για το 2018 και το 2019:

2018 – Λεουβάρντεν (Ολλανδία www.leeuwarden2018.nl) και Βαλέτα (Μάλτα <http://valletta2018.org>)

2019 –Ιταλία και Βουλγαρία (έχουν προταθεί οι πόλεις: Ματέρα της Ιταλίας <http://www.matera-basilicata2019.it/en/mt2019/percorso/how-to-become-an-ecoc.html> και Φιλιπούπολη/Πλόβντιβ της Βουλγαρίας <http://plovdiv2019.eu/en>).
Χρονοδιάγραμμα 2020-2033 υποψηφιοτήτων για την Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης

2020 – Κροατία και Ιρλανδία

2021 – Ρουμανία, Ελλάδα (Ελευσίνα) και υποψήφια χώρα ή δυνάμει υποψήφια

2022 – Λιθουανία και Λουξεμβούργο

2023 – Ουγγαρία και Ηνωμένο Βασίλειο

2024 – Εσθονία, Αυστρία και υποψήφια χώρα ή δυνάμει υποψήφια

2025 – Σλοβενία και Γερμανία

2026 – Σλοβακία και Φινλανδία

2027 – Λετονία, Πορτογαλία και υποψήφια χώρα ή δυνάμει υποψήφια

2028 – Τσεχική Δημοκρατία και Γαλλία

2029 – Πολωνία και Σουηδία

2030 – Κύπρος, Βέλγιο και υποψήφια χώρα ή δυνάμει υποψήφια

2031 – Μάλτα και Ισπανία

2032 – Βουλγαρία και Δανία

2033 – Ολλανδία , Ιταλία και υποψήφια χώρα ή δυνάμει υποψήφια

2.3. Νομοθετική κατοχύρωση του θεσμού της «Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας» και η διαδικασία υποβολής συμμετοχής για την διεκδίκηση του τίτλου.

2.3.1. Η αρχική νομοθετική κατοχύρωση του θεσμού της «Πολιτιστικής πρωτεύουσας της Ευρώπης».

Η ανακήρυξη της «Πολιτιστικής πρωτεύουσας της Ευρώπης» ευνοεί την πολυμορφία, συμβάλλει στην αξιοποίηση του πλούτου των κοινών ευρωπαϊκών πολιτισμικών χαρακτηριστικών και τέλος ενθαρρύνει την συνεργασία των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αρχικά η θέσπιση της εκδήλωσης της «Πολιτιστικής πρωτεύουσας της Ευρώπης» έγινε με την πρόταση της Μελίνας Μερκούρη και του Γάλλου ομόλογου της Ζακ Λανγκ, η οποία υπερψηφίστηκε από το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρωπαϊκής

Ένωσης τον Ιούνιο του 1985²³. Οι αρχικές διατάξεις του θεσμού ήταν οι ακόλουθες: *Ο στόχος της απόφασης είναι:* οι αρμόδιοι Υπουργοί για τα πολιτιστικά θέματα να δώσουν έμφαση, στην έκφραση του πολιτισμού και της ιστορικής εξέλιξης, όσο και στην ανάπτυξη των σύγχρονων κοινών στοιχείων με πλούτο ποικιλία. Οι εκδηλώσεις του θεσμού διοργανώνονται για να βοηθήσουν τα κράτη μέλη να καταλάβουν τις ευρύτερες ευρωπαϊκές πολιτιστικές συγγένειες. Οι εκδηλώσεις περιλαμβάνουν και έναν αριθμό πολιτιστικών συμμετοχών από άλλα κράτη μέλη για το όφελος των κατοίκων της συγκεκριμένης περιοχής.

- *Κριτήρια επιλογής.* πρέπει να επιλέγεται [αρχικά] μία «ευρωπαϊκή πολιτιστική πόλη» κάθε ημερολογιακό έτος. Κάθε έτος ένα μόνο κράτος μέλος διοργανώνει την πολιτιστική αυτή εκδήλωση. Η απόφαση για την επιλογή της πόλης πρέπει να λαμβάνεται τουλάχιστον δύο χρόνια πριν ώστε να μπορούν να γίνουν οι απαραίτητες προετοιμασίες. Τα κράτη μέλη επιλέγονται κατ' αλφαβητική σειρά. Μπορούν ωστόσο να αλλάξουν τη σειρά μετά από συμφωνία. Και θα πρέπει να συμπληρώνεται ένας γύρος των κρατών μελών πριν αρχίσει ο επόμενος.
- *Οργάνωση και χρηματοδότηση.* Το κράτος μέλος το οποίο θα ανακηρυχτεί «ευρωπαϊκή πολιτιστική πόλη», ορίζει μια αρχή του κράτους για να αναλάβει την ευθύνη της οργάνωσης και χρηματοδότησης των εκδηλώσεων. Στην οργάνωση των εκδηλώσεων μπορούν να συμμετάσχουν ευρωπαϊκές και μη ευρωπαϊκές χώρες. Οι αρμόδιοι για τα πολιτιστικά θέματα υπουργοί των κρατών μελών, πρέπει να συμμετέχουν κατά την διάρκεια της οργάνωσης. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα δυνατά μέτρα για να δίνεται ευρεία δημοσιότητα στο γεγονός και την συνεργασία τους.

Στην ίδια απόφαση υπάρχουν αλλά δυο υποβοηθητικά ψηφίσματα τα οποία συμβάλουν στον θεσμό της «Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πόλης».

²³85/C 153/02 Ψήφισμα των αρμοδίων για τα πολιτιστικά θέματα υπουργών συνελθόντων στα πλαίσια του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 1985, σχετικά με τις ετήσιες εκδηλώσεις «ευρωπαϊκή πολιτιστική πόλη», <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=OJ:C:1985:153:TOC> (ημερομηνία πρόσβασης 19/05/2017)

Ψήφισμα 85/C153/03²⁴ σχετικά με την οργάνωση εκδηλώσεων ευρωπαϊκών οπτικοακουστικών παραγωγών σε τρίτες χώρες. Για τη οργάνωση εκδηλώσεων ευρωπαϊκών οπτικοακουστικών παραγωγών σε τρίτες χώρες δεν γίνεται μόνο για πολιτιστικούς σκοπούς αλλά μπορεί να υπάρχει οικονομικό και εμπορικό ενδιαφέρον. Τα οπτικοακουστικά πολιτιστική αγαθά μπορούν να προωθηθούν μέσω φεστιβάλ, ή με συμμετοχή στα ήδη υπάρχοντα διεθνή κινηματογραφικά και τηλεοπτικά φεστιβάλ. Οι επαγγελματικές οργανώσεις σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο έχουν μεγάλη σημασία.

Ψήφισμα 85/C153/04²⁵ σχετικά με ευρωπαϊκό διαγωνισμό γλυπτικής. Το ψήφισμα αυτό απευθύνεται στις καλές τέχνες και συγκριμένα στην γλυπτική όπου ενθαρρύνεται ο τομέας αυτός. Η προβολή των έργων γίνεται μέσα από ευρωπαϊκό διαγωνισμό με κάποια κριτήρια συμμετοχής.

Στην συνέχεια το 1990 οι Υπουργοί Πολιτισμού ξεκίνησαν τον «Ευρωπαϊκό πολιτιστικό μήνα». Είναι μια παρόμοια δράση με την «Ευρωπαϊκή πολιτιστική Πρωτεύουσα» είχε μικρότερη διάρκεια και απευθυνόταν σε χώρες της ανατολικής και κεντρικής Ευρώπης. Η Επιτροπή παραχώρησε μια επιδότηση για τον Ευρωπαϊκό πολιτιστικό μήνα κάθε χρόνο.

Η Συνθήκη του Μάαστριχτ με το άρθρο 167 για τη λειτουργία της ΕΕ²⁶ (πρώην άρθρο 151 ΣΕΚ), με πεδίο δράσης τον πολιτισμό ενσωματώνει την πολιτιστική πολιτική.²⁷ Η κοινότητα κατοχυρώνει τον πολιτισμό σαν δράση με ένα άρθρο με το τίτλο «Πολιτισμός»: «[...] συμβάλλει στην ανάπτυξη των πολιτισμών των κρατών μελών και σέβεται την εθνική και περιφερειακή πολυμορφία τους, ενώ ταυτόχρονα προβάλλει την κοινή πολιτιστική κληρονομιά»²⁸. Η δράση της αποσκοπεί στην ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών. Ακόμα υποστηρίζει την

²⁴ Ψήφισμα 85/C 153/03 , http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.1985.153.01.0002.02.FLL&toc=OJ:C:1985:153:TOC ,ημερ επίσ. 19/05/2017

²⁵ Ψήφισμα 85/C153/03, <https://goo.gl/6lWcAV> ημερ. επί. 19/05/2017

²⁶ Άρθρο 167 (πρώην άρθρο 151 της ΣΕΚ) ,C 326/121- C326/122 <https://goo.gl/O2oUIt> , ημερ.επισκ. 19/05/2017

²⁷ Η πολιτιστική πολιτική της ΕΕ <https://goo.gl/AbEbki> ημερ.επισκ. 19/05/2017

²⁸ Βλ. Ο πολιτισμός εισήλθε πλήρως στο πεδίο δράσης της Κοινότητας για τον Πολιτισμό <https://goo.gl/JKIHDX> , ημερ.επισκ. 19/05/2017

βελτίωση της γνώσης και της διάδοσης του πολιτισμού και της ιστορίας των ευρωπαϊκών λαών. Επίσης τη διατήρηση και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της ευρωπαϊκής όπως μη εμπορικές πολιτιστικές ανταλλαγές. Τέλος την καλλιτεχνική και λογοτεχνική δημιουργία και του οπτικοακουστικού τομέα. Η κοινή πολιτιστική πολιτική δεν επιδιώκει την εναρμόνιση των πολιτισμικών ταυτοτήτων.

Με την κατοχύρωση του πολιτισμού ως ενωσιακής πολιτικής ήταν ποιο εύκολο η Ένωση να προβάλλει τις πολιτισμικές αξίες και μεταξύ άλλων να στήριξη την Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα. Το 1992 οι Υπουργοί Πολιτισμού όρισαν κριτήρια σχετικά με την επιλογή της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας. Έδιναν έμφαση στα κράτη που ετοιμάζονταν να προσχωρήσουν στην Κοινότητα. Επίσης αποφάσισαν να επιλέγονται από διαφορετική γεωγραφική περιοχή και επαρχιακές πόλεις ως υποψήφιες πόλεις.

2.3.2. Η απόφαση 1419/1999ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25 Μαΐου του 1999.

Με απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁹ της 25ης Μαΐου το 1999, θεσπίζεται η κοινοτική δράση όσον αφορά την εκδήλωση της «Ευρωπαϊκής πολιτιστικής Πρωτεύουσας» για τη χρονική περίοδο 2005 έως 2019. Η πολιτική αυτή θεσπίστηκε έχοντας υπόψιν:

- Τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης³⁰,
- Πρόταση της Επιτροπής³¹,
- Τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών³² και
- Σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της Συνθήκης³³

²⁹ Βλ. Απόφαση αριθ. 1419/1999/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Μαΐου 1999 για τη θέσπιση κοινοτικής δράσης όσον αφορά την εκδήλωση «Πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης» <https://goo.gl/oZk7BR>, ημερ.επισκ.. 19/05/2017

³² Βλ. Επίσημη Εφημερίδα αριθ. C 180 της 11/06/1998 σ. 0070, Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών σχετικά με την «Πρόταση για απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση μιας κοινοτικής πρωτοβουλίας με στόχο την ενίσχυση της εκδήλωσης "Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης"» <https://goo.gl/ZXdXO2>, ημερ. επισκ. 21/05/2017

Βάσει του άρθρου 151 της συνθήκης ΕΚ, τροποποιήθηκε η διαδικασία επιλογής των πόλεων που θα επιλέγονταν από το 2005 και μετά. Παράλληλα μετονομάστηκε ο θεσμός σε «Πολιτιστικές Πρωτεύουσες της Ευρώπης».

1. Ο σκοπός, σύμφωνα με το πρώτο άρθρο της απόφασης είναι «να προβάλλεται το πλούτος, η ποικιλομορφία και τα κοινά χαρακτηριστικά των ευρωπαϊκών πολιτισμών και να συμβάλει στη βελτίωση της αμοιβαίας γνωριμίας μεταξύ των ευρωπαϊκών πολιτών»³⁴.
2. Το άρθρο 2 της απόφασης προβλέπει ότι η μια πόλη ενός κράτους μέλους ορίζεται ως *Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης* βάση των όρων του παραρτήματος Ι σελίδα 77.

α) Η χρονολογική σειρά στηρίζεται και αυτή στο Ι παράρτημα και μπορεί να αλλάξει κατόπιν κοινής συμφωνίας των κρατών μελών. Τα υποψήφια κράτη-μέλη κοινοποιούνται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Επιτροπή και την Επιτροπή Περιφερειών. Η χρονική προθεσμία της ανακήρυξης είναι τέσσερα έτη πριν από την έναρξη της εκδήλωσης.

β) τα παραπάνω όργανα συγκροτούν μια κριτική επιτροπή, η οποία αποτελείται από επτά ανεξάρτητα πρόσωπα με κύρος, τα οποία έχουν εξειδικευμένη γνώση στον πολιτιστικό τομέα. Η κριτική επιτροπή συντάσσει μια έκθεση για την πορεία δράσης των υποψήφιων χώρων που υποβάλλεται στην Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

γ) Ακολουθεί μια διαδικασία γνωμοδοτήσεων από τα όργανα δηλαδή, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο απευθύνει στην Επιτροπή τη γνώμη της για τα υποψήφια κράτη εντός τριών μηνών. Έτσι το Συμβούλιο ύστερα από σύσταση

³³ Βλ. Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 30ης Απριλίου 1998 (ΕΕ C 152 της 18.5.1998, σ. 55), κοινοί θέσεις του Συμβουλίου της 24ης Ιουλίου 1998 (ΕΕ C 285 της 14.9.1998, σ. 5) και απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Μαρτίου 1999 (ΕΕ C 175 της 21.6.1999). Απόφαση του Συμβουλίου, της 10ης Μαΐου 1999. (5) ΕΕ, ημερ. επισκ. 21/05/2017

³⁴ βλ. Απόφαση αριθ. 1419/1999/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Μαΐου 1999, πρώτο άρθρο

της Επιτροπής, και τις γνώμες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της κριτικής επιτροπής ορίζει επισήμως την πόλη που θα φιλοξενήσει τον θεσμό.

3. Στο 3ο άρθρο ορίζεται τι πρέπει να περιλαμβάνει ο φάκελος της υποψηφίας πόλης. Έχουμε την περιγραφή του πολιτιστικού σχεδίου, τις αναγκαίες συνεργασίες ευρωπαϊκού χαρακτήρα και τους στόχους που προβλέπει το άρθρο 151 της συνθήκης.

Η κοινοτική δράση «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης» που θεσπίστηκε με την απόφαση 1419/1999/EK έχει τους ακόλουθους ειδικούς στόχους:

- προβολή των κοινών πολιτιστικών ρευμάτων τα οποία ξεκίνησαν από τις πόλεις ή στα οποία οι πόλεις αυτές συνέβαλαν για τους Ευρωπαίους σημαντικά·
- διοργάνωση εκδηλώσεων με συμμετοχή πολιτιστικών συντελεστών από άλλες πόλεις κρατών μελών, οι οποίες οδηγούν στη διαμόρφωση βιώσιμων πολιτιστικών συνεργασιών, και στην προώθηση της κυκλοφορίας τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση·
- υποστήριξη και ενίσχυση του δημιουργικού έργου·
- εξασφάλιση της κινητοποίησης και της συμμετοχής μεγάλων στρωμάτων του πληθυσμού·
- προώθηση της υποδοχής των πολιτών της Ένωσης και της ευρύτερης δυνατής διάδοσης των προβλεπόμενων εκδηλώσεων·
- προώθηση του διαλόγου μεταξύ των πολιτισμών της Ευρώπης και του υπόλοιπου κόσμου·
- αξιοποίηση της ιστορικής κληρονομιάς και της αστικής αρχιτεκτονικής καθώς και της ποιότητας της ζωής στην πόλη.

Το παράρτημα I της απόφασης 1419/1999/EK περιλαμβάνει τον χρονολογικό κατάλογο από το 2005 έως το 2019 με τον οποίο ορίζονται τα κράτη μέλη που έχουν υποβάλει υποψηφιότητα για την πολιτιστική πρωτεύουσα.

4. Στο 4ο άρθρο της απόφασης περιγράφεται η διαδικασία που πρέπει να ακολουθήσουν τρίτες χώρες οι οποίες δεν ανήκουν στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα. Αυτές οι χώρες προτείνουν την υποψηφιότητα με πρόταση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την

Επιτροπή των Περιφερειών. Το Συμβούλιο αποφασίζει βάση συστάσεων της Επιτροπής και της προετοιμασίας των τεσσάρων ετών.

5. Ακόμα κατά το άρθρο 5 της απόφασης 1419/1999/EK προβλέπει ότι κάθε πόλη θα πρέπει να σχεδιάσει πολιτιστικές εκδηλώσεις που προβάλλουν την πολιτιστική ιδιομορφία και την κληρονομία του τόπου. Εντάσσοντας στις εκδηλώσεις πολιτιστικούς φορείς και άλλων ευρωπαϊκών χωρών για να πραγματοποιηθεί όσο δυνατόν ευρύτερη συνεργασία.
6. Το άρθρο 6 της απόφασης 1419/1999/EK, δίνει την δυνατότητα στην Επιτροπή να καταρτίσει έκθεση αποτελεσμάτων των εκδηλώσεων περιλαμβάνοντας και τους διοργανωτές να λάβουν μέρος. Η έκθεση αυτή υποβάλλεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, και στην Επιτροπή των Περιφερειών. Η επιτροπή μπορεί να υποβάλει προτάσεις για την αναθεώρηση της απόφασης, για την καλύτερη βελτίωση της δράσης ιδίως της μελλοντικής διεύρυνσης της Ένωσης.

Η Επιτροπή μελετά τις δυνατότητες για τη μελλοντική βελτίωση της διαδικασίας που ακολουθείται για τις πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης. Και αυτό συμβαίνει διότι, ορισμένες φορές τα προγράμματα των πόλεων που είχαν οριστεί ως πολιτιστικές πρωτεύουσες είχαν αδυναμίες. Αυτά τα προγράμματα χρειάζονταν συνεχώς βελτίωση ως προς την ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία του θεσμού της «Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας». Έτσι η Επιτροπή εκπόνησε μια μελέτη για τις πολιτιστικές πόλεις και τις πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης, ξεκινώντας από το 1995 έως το 2004 όπου αναμενόταν να καταλήξει σε πολύ χρήσιμα συμπεράσματα. [Βλέπε παράρτημα Ι σελίδα 77³⁵].

Στο 2ο παράρτημα στην σελίδα 78 της ίδιας απόφασης υπάρχει ένας κατάλογος που περιέχει τα κριτήρια προγραμματισμού και αξιολόγησης³⁶. Ενώ στο παράρτημα 3 σελίδα 82³⁷, υπάρχουν οι συναφείς πράξεις με τις οποίες ορίζονται οι πόλεις που θα φιλοξενήσουν τον θεσμό «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης»

³⁵ Βλ. Απόφαση 1419/1999ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25 Μαΐου του 1999 σελ. L 166/4 <https://goo.gl/wKJZkX> ημερ.επισκ.26/06/2017

³⁶ Οπ.παρ. σελ. L 166/5 <https://goo.gl/wKJZkX>, ημερ.επισκ.26/06/2017

³⁷ Πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης, <https://goo.gl/Hcbgja> ημερ. επισκ.20/06/2017

Στην συνέχεια η Ευρωπαϊκή Ένωση ανέπτυξε μια μακροπρόθεσμη στρατηγική για τη θέσπιση δράσης που αφορά τις πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης για τα έτη 2020 έως 2033. Η σχετική απόφαση είναι η με αριθ. 445/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³⁸. Με την απόφαση αυτή έχουμε την αντικατάσταση της απόφασης αριθ. 1622/2006/ΕΚ για τη θέσπιση κοινοτικής δράσης όσον αφορά την εκδήλωση «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης» για τα έτη 2007 έως 2019.

Στην παρούσα απόφαση θεσπίζεται η δράση της Ένωσης με τίτλο «Πολιτιστικές Πρωτεύουσες της Ευρώπης» για τα έτη 2020 έως 2033. Αυτό το βρίσκουμε στο 1ο άρθρο. Στην συνέχεια, στο 2ο άρθρο περιγράφονται οι στόχοι της δράσης. Έτσι έχουμε τους τους γενικούς στόχους και τους ειδικούς στόχους.

1. Οι γενικοί στόχοι της δράσης είναι:

- ❖ να διασφαλισθεί και να προωθηθεί η πολυμορφία των πολιτισμών στην Ευρώπη και να επισημανθούν τα κοινά στοιχεία τους, καθώς και να τονωθεί το αίσθημα των πολιτών ότι ανήκουν σε έναν κοινό πολιτισμικό χώρο·
- ❖ να ενταθεί η συμβολή του πολιτισμού στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη των πόλεων σύμφωνα με τις αντίστοιχες στρατηγικές και προτεραιότητές τους.

2. Οι ειδικοί στόχοι της δράσης είναι:

- ❖ να ενισχυθεί το εύρος, η πολυμορφία και η ευρωπαϊκή διάσταση της πολιτιστικής προσφοράς στις πόλεις, μεταξύ άλλων, μέσω της διακρατικής συνεργασίας·
- ❖ να διευρυνθεί η πρόσβαση και η συμμετοχή σε πολιτιστικές δραστηριότητες·
- ❖ να ενισχυθούν οι δυνατότητες του πολιτιστικού τομέα και οι δεσμοί του με άλλους τομείς·
- ❖ να αναβαθμισθεί η διεθνής εικόνα των πόλεων μέσω του πολιτισμού.

³⁸ Απόφαση είναι με αριθ. 445/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου
<https://goo.gl/Dd7tCK>

Στο άρθρο 7 της απόφασης υπάρχει αναφορά στην υποβολή των αιτήσεων για την δήλωση συμμετοχής στο διαγωνισμό. Το υποψήφιο κράτος πρέπει να ακολουθήσει συγκεκριμένη διαδικασία η οποία είναι η εξής:

α) το κράτος μέλος πρέπει να τηρήσει το χρονοδιάγραμμα για τη διοργάνωση του διαγωνισμού μεταξύ των πόλεων,

β) τα κράτη που επιθυμούσαν να συμμετάσχουν δημοσιεύουν μια πρόσκληση υποβολής υποψηφιότητας τουλάχιστον έξι έτη πριν από το έτος εορτασμού. Αν μια πόλη να φέρει τον τίτλο το 2020, πρέπει να γίνει πρόσκληση το συντομότερο δυνατό μετά τις 4 Μαΐου 2014. Κάθε πρόσκληση υποβολής αιτήσεων έχει το έντυπο αίτησης που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1. Η προθεσμία για την υποβολή αιτήσεων από υποψήφιες πόλεις απέχει τουλάχιστον 10 μήνες από την ημερομηνία δημοσίευσης της πρόσκλησης και

γ) Το κράτος μέλος πρέπει να κοινοποιεί τις αιτήσεις στην Επιτροπή.

Το άρθρο 8 της απόφασης προβλέπει την επιλογή που θα γίνει αφού ακολουθηθούν οι διαδικασίες που προβλέπονται στην ίδια απόφαση. Αξιολογείται η αίτηση κάθε ενδιαφερόμενου κράτους βάση των κριτηρίων και καταλήγει σε κατάλογο προεπιλογής με τις επικρατέστερες υποψήφιες πόλεις.

Ακόμα στην απόφαση στο άρθρο 14 αριθ. 445/2014/ΕΕ προβλέπεται η απονομή χρηματικού ποσού ως βραβείου προς τιμήν της Μελίνας Μερκούρη. Ακολουθεί αξιολόγηση από την Επιτροπή για τα αποτελέσματα του έτους ως πολιτιστικής πρωτεύουσας της Ευρώπης. Επίσης η Επιτροπή θεσπίζει κοινές κατευθυντήριες γραμμές και δείκτες για τις ενδιαφερόμενες πόλεις βάσει των στόχων και των κριτηρίων που αναφέρονται στο άρθρο 2, ώστε να διασφαλιστεί συνεκτική προσέγγιση της διαδικασίας αξιολόγησης. Τέλος η Επιτροπή πρέπει να υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή των Περιφερειών τις ακόλουθες εκθέσεις που βασίζονται στις αξιολογήσεις αυτές: Μια αρχική έκθεση θα είναι έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024, ακολουθεί μια δεύτερη

έκθεση έως τις 31 Δεκεμβρίου 2029 και μια έκθεση έως τις 31 Δεκεμβρίου 2034.
[Παράρτημα 4 σελίδα 84. ³⁹]

2.3.3. Η εξέλιξη του θεσμού της «Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας» μέσα από τα προγράμματα που καταρτίζει η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Όπως αναφέρθηκε η νομική βάση για τη δράση της Ευρωπαϊκή Ένωσης στον τομέα του πολιτισμού είναι στο άρθρο 167 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το άρθρο αυτό αποσκοπεί την ενθάρρυνση της πολιτιστικής πολυμορφίας και την προβολή της κοινής πολιτιστικής κληρονομιάς με σεβασμό της αρχής της επικουρικότητας. Σε αυτό το πλαίσιο εντάχθηκε το πρόγραμμα «Πολιτισμός 2000», το οποίο αποτελεί τη συνέχεια του παλαιών προγραμμάτων «Ραφαήλ», «Αριάδνη» και «Καλειδοσκόπιο».

2.3.3.1. Πρόγραμμα «Πολιτισμός 2000



40

³⁹ Απόφαση αριθ. 445/2014/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 16ης Απριλίου 2014 για τη θέσπιση δράσης της Ένωσης όσον αφορά τις πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης για τα έτη 2020 έως 2033 και για την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1622/2006/ΕΚ <https://goo.gl/bj3NCA> ,ημερ. επισκ.21/06/2017

Το πρόγραμμα «Πολιτισμός 2000»⁴¹, αποσκοπούσε στη δημιουργία κοινού πολιτιστικού χώρου μέσα από την προώθηση του πολιτιστικού διαλόγου και της γνώσης της ιστορίας, της δημιουργίας, της διάδοσης του πολιτισμού και της κινητικότητας των καλλιτεχνών, της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς, των νέων μορφών πολιτιστικής έκφρασης καθώς και του κοινωνικού και οικονομικού ρόλου που διαδραματίζει ο πολιτισμός. Συγκέντρωσε τα παλαιά προγράμματα «Ραφαήλ», «Αριάδνη» και «Καλειδοσκόπιο». Το πρόγραμμα «Πολιτισμός 2000» στήριξε σχέδια διακρατικής συνεργασίας, των πολιτιστικών παραγόντων και πολιτιστικών φορέων στις χώρες που συμμετείχαν στο πρόγραμμα.

Το πρόγραμμα «Πολιτισμός 2000»⁴² θεσπίστηκε με την απόφαση αριθ. 508/2000/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Φεβρουαρίου 2000. Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, το πρώτο πρόγραμμα-πλαίσιο (2000-2004) υιοθετήθηκε μια νέα προσέγγιση στην πολιτιστική δράση της Κοινότητας. Οι διαβουλεύσεις που έκανε η Επιτροπή για την προετοιμασία του προγράμματος-πλαισίου είχαν αποτέλεσμα να προσδιορισθεί ο ρόλος και η θέση του πολιτισμού στα πλαίσια της Ευρώπης. Σε σχέση με τις προκλήσεις της εποχής, όπως η επιτάχυνση της ευρωπαϊκής οικοδόμησης, η παγκοσμιοποίηση, η κοινωνία της πληροφορίας, η απασχόληση και η κοινωνική συνοχή. Η Ευρωπαϊκή Ένωση βρέθηκε αντιμέτωπη με τα παραπάνω και αναζητήθηκε συναίνεση μεταξύ των κρατών μελών, των βουλευτών, της Επιτροπής, των διεθνών οργανισμών (Συμβούλιο της Ευρώπης, Ουνέσκο) και των πολιτιστικών οργανώσεων για να βρουν μια λύση.

Μετά την υπογραφή της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Κοινότητα έθεσε σε εφαρμογή μια σειρά πρωτοβουλιών που επέτρεψαν κατά κύριο λόγο:

- να τονισθεί ότι το ευρωπαϊκό σχέδιο πέρα από τα επιτεύγματά του στον οικονομικό και νομισματικό τομέα αφορά το σύνολο του ευρωπαϊκού

⁴⁰ Πηγή φωτογραφίας, European Culture 2000 Program, <https://goo.gl/gLF9kI>, ημερ. επισκ. 16/06/2017

⁴¹ Το πρόγραμμα «Πολιτισμός 2000» <https://goo.gl/XK7LvA>, ημερ.επισ. 21/05/2017

⁴² Βλ. Απόφαση αριθ. 508/2000/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Φεβρουαρίου 2000, για τη θέσπιση του προγράμματος «Πολιτισμός 2000», <https://goo.gl/PEywQE> ημερ.επισ. 21/05/2017

προτύπου κοινωνίας και οφείλει να βελτιώσει τη συμμετοχή του Ευρωπαϊού πολίτη·

- να αρχίσει η ενσωμάτωση της πολιτιστικής διάστασης στις αποφάσεις της που έχουν συνέπειες για τον πολιτισμό·
- να τεθούν σε εφαρμογή τα τρία πρώτα προγράμματα που προωθούν την πολιτιστική συνεργασία στους τομείς των ζωντανών τεχνών («Καλειδοσκόπιο»), της λογοτεχνίας («Αριάδνη») και της πολιτιστικής κληρονομιάς («Ραφαήλ»)·
- να αξιοποιηθούν οι σχέσεις μεταξύ «του πολιτισμού, των πολιτιστικών βιομηχανιών και της απασχόλησης» με βάση εργασίες της Επιτροπής που αποδεικνύουν τη σπουδαιότητα των πολιτιστικών δραστηριοτήτων στην κοινωνία και το δυναμικό δημιουργίας θέσεων απασχόλησης που αυτές αντιπροσωπεύουν.

Το πρόγραμμα «Πολιτισμός 2000»⁴³ ήταν μια πρώτη ολοκληρωμένη πηγή προγραμματισμού και χρηματοδότησης για τις κοινοτικές ενέργειες στον τομέα του πολιτισμού. Το πρόγραμμα θεσπίστηκε για την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2000 έως την 31η Δεκεμβρίου 2006.

Συνεισέφερε στην αξιοποίηση ενός πολιτιστικού χώρου κοινού για όλους τους Ευρωπαίους. Και ενθάρρυνε την συνεργασία των πολιτιστικών φορέων των κρατών-μελών για τα πολιτιστικά παράγοντα. Επίσης ευνόησε την προώθηση της δημιουργικότητας, της διακρατικής διάδοσης του πολιτισμού και της κινητικότητας των παραγόντων και επαγγελματιών του πολιτισμού. Το πρόγραμμα του πολιτισμού λειτούργησε ως οικονομικός μηχανισμός και ως παράγοντας κοινωνικής ένταξης του πολίτη.

Οι στόχοι που προέβλεπε το πρόγραμμα θα επιδιώκονταν μέσω των ακόλουθων ενεργειών:

⁴³Βλ. Απόφαση αριθ. 508/2000/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Φεβρουαρίου 2000, για τη θέσπιση του προγράμματος «Πολιτισμός 2000» <https://goo.gl/qt8wvS> ημερ. επισκ.22/05/17

- **ειδικές ενέργειες, καινοτόμοι και πειραματικές**, στις οποίες εμπλέκονται παράγοντες από τουλάχιστον τρεις χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα. Αυτές οι ενέργειες αποβλέπουν ιδιαίτερα στην ανάδειξη και την ανάπτυξη νέων μορφών πολιτιστικής έκφρασης, στη βελτίωση της πρόσβασης στον πολιτισμό, ιδίως των νέων και των μη ευνοημένων προσώπων καθώς και στην απευθείας μετάδοση πολιτιστικών εκδηλώσεων χάρη στις νέες τεχνολογίες της κοινωνίας της πληροφορίας·
- **ενέργειες που εντάσσονται σε δομημένες και πολυετείς συμφωνίες πολιτιστικής συνεργασίας**. Αυτές οι συμφωνίες που επιτυγχάνονται μεταξύ πολιτιστικών παραγόντων από τουλάχιστον πέντε χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, αποβλέπουν στην πραγματοποίηση δομημένων πολιτιστικών ενεργειών με μέγιστη διάρκεια τριών ετών και συνεισφέρουν στην επίτευξη προκαθορισμένου στόχου πολιτιστικού ενδιαφέροντος. Οι συμφωνίες συνεργασίας αφορούν είτε την εμβάθυνση ενός πολιτιστικού τομέα είτε την ενσωμάτωση πολλών πολιτιστικών τομέων·
- **ειδικές πολιτιστικές εκδηλώσεις** με ευρωπαϊκή και διεθνή διάσταση. Πρόκειται για εκδηλώσεις σημαντικού μεγέθους και εμβέλειας, οι οποίες συμβάλλουν στην καλύτερη συνειδητοποίηση του γεγονότος ότι όλοι οι πολίτες ανήκουν στην ίδια κοινότητα (όπως η πρωτοβουλία «πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης»).

Ο διατιθέμενος προϋπολογισμός για την εκτέλεση του προγράμματος «Πολιτισμός 2000» για την περίοδο 2000-2006 ανερχόταν σε 236,5 εκατ. ευρώ. Οι ετήσιες πιστώσεις εγκρίθηκαν από αρμόδια αρχή για τον προϋπολογισμό εντός του ορίου των δημοσιονομικών προοπτικών. Αυτός ο προϋπολογισμός κατανεμήθηκε ως εξής:

- 45 % κατά το μέγιστο για τις ειδικές καινοτόμους και/ή πειραματικές ενέργειες·
- 35 % κατά το ελάχιστο για τις ενσωματωμένες ενέργειες·
- 10 % για τις ειδικές πολιτιστικές εκδηλώσεις·
- 10 % για τις άλλες δαπάνες.

Η Επιτροπή επέβλεπε τη εφαρμογή του προγράμματος «Πολιτισμός 2000»⁴⁴, με τη βοήθεια της συμβουλευτικής επιτροπής. Τα κράτη μέλη είχαν την δυνατότητα για χρηματοδοτική ενίσχυση από την Επιτροπή για πολιτιστικές δράσεις. Συμμετείχαν στο πρόγραμμα «Πολιτισμός 2000» οι εξής χώρες: Βέλγιο, Τσεχική Δημοκρατία, Δανία, Γερμανία, Εσθονία, Ελλάδα, Ισπανία, Γαλλία, Ιρλανδία, Ιταλία, Κύπρος, Λεττονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο Ουγγαρία, Μάλτα, Κάτω Χώρες, Αυστρία, Πολωνία, Πορτογαλία, Σλοβενία, Σλοβακία, Φινλανδία, Σουηδία, Ηνωμένο Βασίλειο), των 3 χωρών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ - Ισλανδία, Λιχτενστάιν, Νορβηγία) και των 2 υποψήφιων χωρών (Βουλγαρία και Ρουμανία).

Στις 31η Δεκεμβρίου του 2005, η Επιτροπή υπέβαλε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο μια λεπτομερή έκθεση αξιολόγησης των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων του προγράμματος «Πολιτισμός 2000». Και τα αποτελέσματα χρησιμοποιήθηκαν από το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο για το νέο πρόγραμμα-πλαίσιο, του 2004 -2007. Τέλος η Επιτροπή όρισε τις προτεραιότητες και τις αναγκαίες ενέργειες για την εφαρμογή του νέου προγράμματος.

Τα αποτελέσματα της εξωτερικής αξιολόγησης ήταν θετικά, σύμφωνα με τον αξιολογητή και το πρόγραμμα πέτυχε τους στόχους του. Το πρόγραμμα έθεσε σε εφαρμογή έναν επαρκή μηχανισμό για την προώθηση της πολιτιστικής συνεργασίας στην Ευρώπη. Το πρόγραμμα έχει γεννήσει στα πλαίσια του πολλές νέες ιδέες. Οι οργανώσεις που συμμετείχαν στο πρόγραμμα «Πολιτισμός 2000» επωφελήθηκαν από ορισμένα πλεονεκτήματα όπως είναι η απόκτηση πείρας στον πολιτιστικό τομέα σε ευρωπαϊκή κλίμακα, η βελτίωση των ικανοτήτων διαχείρισης, η βελτίωση της οργανωτικής και ατομικής ικανότητας, η ενίσχυση των υπάρχοντων σχέσεων μεταξύ των πολιτιστικών φορέων της Ευρώπης. Κατά την περίοδο 2000-2004 χρηματοδοτήθηκαν 1.072 σχέδια. Σε χρηματοδοτικό επίπεδο το πρόγραμμα κάλυψε τα κενά στον τομέα της χρηματοδότησης της διακρατικής συνεργασίας.

Διατηρώντας τον συμπληρωματικό χαρακτήρα του σε σχέση με άλλες κοινοτικές δράσεις και τις πολιτιστικές πολιτικές των κρατών μελών, το πρόγραμμα «Πολιτισμός 2000» συνέβαλε σημαντικά στην πολιτιστική συνεργασία στην Ευρώπη.

⁴⁴ Πρόγραμμα «Πολιτισμός 2000», <https://goo.gl/XK7LvA> ημερ. επισκεπ. 22/05017

Το 2000 και το 2001 υποβλήθηκαν περισσότερες από 1.600 αιτήσεις στο πλαίσιο του προγράμματος και περίπου το ένα τέταρτο χρηματοδοτήθηκε. Ο αριθμός των αιτήσεων μειώθηκε σημαντικά το 2001. Οι «πέντε πρώτες χώρες» όσον αφορά τη χρηματοδότηση που έλαβαν ήταν η Γαλλία, η Ιταλία, η Γερμανία, το Βέλγιο και η Ισπανία. Με εξαίρεση το Λιχτενστάιν, όλες οι χώρες που συμμετείχαν στο πρόγραμμα άνοιξαν ένα πολιτιστικό σημείο επαφής.

2.3.3.2. Πρόγραμμα «Πολιτισμός» (2007-13)



45

Με την απόφαση 1855/2006/ΕΚ⁴⁵ του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2006, έχουμε τη θέσπιση του προγράμματος «Πολιτισμός» (2007-2013). Είναι ένα πρόγραμμα για την πολιτιστική συνεργασία χρηματοδοτικό μέσο για την περίοδο μεταξύ 31ης Δεκεμβρίου 2013 με 1ης Ιανουαρίου 2007. Ο προϋπολογισμός προβλεπόταν στα 400 εκατ. ευρώ για την ανάπτυξη της διακρατικής πολιτιστικής συνεργασίας ανάμεσα σε πολιτιστικούς φορείς από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) ή χώρες εκτός ΕΕ. Το πρόγραμμα «Πολιτισμός 2007-2013» στήριζε τη πολιτιστική συνεργασία των ευρωπαϊκών οργανισμών του πολιτιστικού τομέα. Προωθεί τη συλλογή και τη διάδοση πληροφοριών του πολιτισμού.

Το πρόγραμμα «Πολιτισμός 2007-2013» είναι η συνέχεια των προηγούμενων προγραμμάτων για τον πολιτισμό. Έθετε στόχους, με σκοπό ανάδειξης ενός κοινού πολιτιστικού χώρου για τους Ευρωπαίους και την διαμόρφωση μιας ευρωπαϊκής ταυτότητας. Εκτός από τους στόχους έχουμε και τρία επίπεδα παρέμβασης.

⁴⁵ Πηγή φωτογραφίας, Culture Program 2007-2013 of the European Union, <https://goo.gl/xZmnlM>, ημερ. επισκ. 16/06/2017

⁴⁶ Βλ Απόφαση 1855/2006/ΕΚ του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τη θέσπιση του προγράμματος Πολιτισμός (2007-2013). <https://goo.gl/tzYwzO> ημερ. επι. 21/05/17

Αλλαγή κωδικού πεδίου

Τρεις στόχοι

Το πρόγραμμα βασίζεται σε τρεις στόχους για τη ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία:

- προώθηση της διακρατικής κινητικότητας των εργαζομένων στον τομέα του πολιτισμού·
- ενθάρρυνση της διακρατικής κυκλοφορίας των καλλιτεχνικών και πολιτιστικών έργων και προϊόντων πέρα από τα εθνικά σύνορα·
- ενθάρρυνση του διαπολιτισμικού διαλόγου.

Τρία επίπεδα παρέμβασης

Για την υλοποίηση των προαναφερόμενων στόχων, η Επιτροπή προτείνει τρία επίπεδα παρέμβασης.

- **στήριξη πολιτιστικών ενεργειών.** Η απόφαση αυτή καθορίζει τρία είδη πολιτιστικών ενεργειών οι οποίες μπορούν να λάβουν υποστήριξη από την ΕΕ.
- **στήριξη σε οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στον πολιτιστικό τομέα.** Η στήριξη αυτή αφορά τους οργανισμούς οι οποίοι διαθέτουν δυναμική ακτινοβολία στο επίπεδο όλης της ΕΕ ή καλύπτουν τουλάχιστον επτά ευρωπαϊκές χώρες. Οι οργανισμοί λαμβάνουν στήριξη όταν παρέχουν εκπροσώπηση σε επίπεδο ΕΕ. Διαδίδοντας πληροφορίες που επιτρέπουν τη διευκόλυνση της πολιτιστικής διευρωπαϊκής συνεργασίας ή συμμετέχουν σε σχέδια πολιτιστικής συνεργασίας ως πρεσβευτές του ευρωπαϊκού πολιτισμού.
- **στήριξη εργασιών ανάλυσης καθώς και της συλλογής και διάδοσης πληροφοριών και αύξησης στο μέγιστο της επίδρασης των σχεδίων στον τομέα της πολιτιστικής συνεργασίας και της ανάπτυξης της πολιτικής.** Σκοπός είναι η αύξηση του όγκου και της ποιότητας των πληροφοριών και των αριθμητικών στοιχείων σχετικά με την πολιτιστική συνεργασία. Αλλά και την ανάπτυξη της πολιτικής στον τομέα του πολιτισμού σε ευρωπαϊκό επίπεδο καθώς και η ενθάρρυνση της διάδοσής τους και μέσω του Διαδικτύου. Η διάδοση των πρακτικών πληροφοριών του προγράμματος

να έχει ακριβείς στόχους σε τοπικό επίπεδο. Για το σκοπό αυτό, δημιουργήθηκαν «πολιτιστικά σημεία επαφής». Ο ρόλος τους είναι να προωθούν το πρόγραμμα, να ενθαρρύνουν τη συμμετοχή όσο το δυνατόν μεγαλύτερου αριθμού επαγγελματικών και πολιτιστικών φορέων.

Συνεργασία με χώρες εκτός ΕΕ

Το πρόγραμμα ήταν ανοικτό σε συμμετοχές από:

- τις χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου εκτός ΕΕ (Ισλανδία, Νορβηγία και Λιχτενστάιν)·
- τις υποψήφιες χώρες που διαθέτουν προενταξιακή στρατηγική·
- τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων.

Το κονδύλιο που προβλεπόταν αρχικά για την περίοδο 2007-13, ήταν 400 εκατ. ευρώ. Ενδεικτικά ο προϋπολογισμός κατανεμήθηκε ως εξής:

- περίπου 77 % για την υποστήριξη των πολιτιστικών ενεργειών·
- περίπου 10 % για την υποστήριξη των οργανισμών·
- περίπου 5 % για την ανάλυση και την ενημέρωση·
- περίπου 8 % για τη διαχείριση του προγράμματος.

Η Επιτροπή δημοσίευσε μία πρώτη έκθεση αξιολόγησης του προγράμματος στις 31 Δεκεμβρίου 2010. Ενώ στις 31 Δεκεμβρίου 2011 έγινε μια ανακοίνωση σχετικά με τη συνέχεια του προγράμματος. Τέλος στις 31 Δεκεμβρίου 2015 η Επιτροπή υπόβαλε την τελική έκθεση αξιολόγησης.

2.3.3.3. Πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» (2014-2020)



47

Το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» (2014 έως 2020) που θεσπίστηκε με τον Κανονισμό 1295/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013, δημιουργήθηκε για τη στήριξη του ευρωπαϊκού πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα. Στο πρόγραμμα ενσωματώνεται το υποπρόγραμμα «Πολιτισμός» και το υποπρόγραμμα «MEDIA».

Οι γενικοί στόχοι του προγράμματος⁴⁸:

- ❖ να διασφαλιστεί, να αναπτυχθεί και να προωθηθεί η ευρωπαϊκή πολιτισμική και γλωσσική πολυμορφία και η πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης,
- ❖ να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα του Ευρωπαϊκού πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα, ιδίως εκείνη του οπτικοακουστικού τομέα, με σκοπό την προώθηση έξυπνης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης.

Οι ειδικοί στόχοι του προγράμματος πολιτισμός⁴⁹:

- να στηριχθεί η ικανότητα του ευρωπαϊκού πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα να λειτουργεί διακρατικά και σε διεθνές επίπεδο.

⁴⁷ Πηγή φωτογραφίας, CREATIVE EUROPE <https://goo.gl/3FYkQL>, ημερ. επισκ. 17/06/2017

⁴⁸ Άρθρο 3 Γενικοί στόχοι, <https://goo.gl/NF0n2V>, 17/06/2017

⁴⁹ Άρθρο 4 Ειδικοί στόχοι, <https://goo.gl/NF0n2V>, ημερ. επισκ. 17/06/2017

- να προωθηθεί η διακρατική κυκλοφορία των έργων του πολιτιστικού και του δημιουργικού τομέα και η διακρατική κινητικότητα των φορέων πολιτισμού και δημιουργίας, ιδιαίτερα των καλλιτεχνών, να γίνει η προσέγγιση νέων και διευρυμένων ακροατηρίων και να βελτιωθεί η πρόσβαση σε πολιτιστικά και δημιουργικά έργα στην Ένωση και πέραν αυτής, με ιδιαίτερη έμφαση στα παιδιά, τους νέους, τα άτομα με αναπηρίες και τις ανεπαρκώς εκπροσωπούμενες ομάδες·
- να ενισχυθεί η χρηματοδοτική ικανότητα των ΜΜΕ και των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων οργανισμών του πολιτιστικού και δημιουργικού τομέα κατά βιώσιμο τρόπο, ενώ παράλληλα να επιδιωχθεί η εξασφάλιση ισόρροπης γεωγραφικής κάλυψης και εκπροσώπησης ανά τομέα·
- να τονωθεί η χάραξη πολιτικής, η καινοτομία, η δημιουργικότητα, η ανάπτυξη ακροατηρίου και η κατάρτιση νέων επιχειρηματικών και διαχειριστικών μοντέλων με στήριξη της διακρατικής συνεργασίας σε επίπεδο πολιτικής.

Το πρόγραμμα, εισήγαγε την έννοια της «ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας» με το άρθρο 5, και υποστήριζε δράσεις στον πολιτιστικό και τον δημιουργικό τομέα που παράγουν ακριβώς το πως ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία. Στην συνέχεια περιγράφεται εξασφαλίζεται η ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία.:

1. με τον διακρατικό χαρακτήρα των δράσεων και δραστηριοτήτων, οι οποίες θα συμπληρώνουν περιφερειακά, εθνικά, διεθνή και άλλα προγράμματα και πολιτικές της Ένωσης και του αντίκτυπου τέτοιων δράσεων και δραστηριοτήτων στον πολιτιστικό και τον δημιουργικό τομέα καθώς και στους πολίτες και τις γνώσεις τους σχετικά με άλλους πέραν του δικού τους πολιτισμούς·
2. με την ανάπτυξη και προώθηση της διακρατικής συνεργασίας μεταξύ πολιτιστικών και δημιουργικών φορέων συμπεριλαμβανομένων των καλλιτεχνών, των επαγγελματιών του οπτικοακουστικού τομέα, των πολιτιστικών και δημιουργικών οργανισμών και των φορέων εκμετάλλευσης του οπτικοακουστικού τομέα, με επίκεντρο την ενθάρρυνση πιο περιεκτικών, ταχύτερων, πιο αποτελεσματικών και μακροπρόθεσμων απαντήσεων στις παγκόσμιες προκλήσεις·

3. με τις οικονομίες κλίμακας και την κρίσιμη μάζα που μπορεί να τονώσει η στήριξη από την Ένωση, προκαλώντας μόγλευση για επιπλέον κονδύλια·
4. με την εξασφάλιση πιο ισότιμων κανόνων παιχνιδιού στον πολιτιστικό και τον δημιουργικό τομέα της Ευρώπης, με βάση τις χώρες με χαμηλή δυνατότητα παραγωγής και/ή τις χώρες ή περιφέρειες με περιορισμένη γεωγραφική και/ή γλωσσική εμβέλεια.

Υπάρχει ακόμη στο άρθρο 6 αναφορά σε υποπρογράμματα :

- υποπρόγραμμα MEDIA
- υποπρόγραμμα Πολιτισμός
- διατομεακή Συνιστώσα

Στην ιστοσελίδα της Ecos⁵⁰ 2021 υπάρχει σύνδεση του θεσμού της Ευρωπαϊκή Πολιτιστικής Πρωτεύουσας με το Σήμα Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Κληρονομιάς. Τέλος τα ευρωπαϊκά βραβεία λογοτεχνίας, αρχιτεκτονικής, προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς, κινηματογράφου και ροκ και ποπ μουσικής στηρίζονται μέσα από το πρόγραμμα «Δημιουργική Ευρώπη» 2014-2020.

⁵⁰ Πρόγραμμα “Δημιουργική Ευρώπη 2014-2020”, <https://goo.gl/nG11q3> ημερ. επισκ. 22/05/17

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Μελέτη περίπτωσης της διεκδίκησης του τίτλου της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας του 2021, από την πόλη της Καλαμάτας

3.1. Εισαγωγή και διαδικασία διαγωνισμού για τον τίτλο της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας 2021.

Στην παρούσα ενότητα θα εξετάσουμε την περίπτωση της διεκδίκησης του τίτλου της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας για το έτος 2021 από την πόλη της Καλαμάτας, με τον ισχύοντα κανονισμό ο τίτλος της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης απονέμεται πλέον για κάθε χρόνο σε τρεις πόλεις. Δύο κράτη μέλη και μία εν δυνάμει υποψήφια προς ένταξη στην Ε.Ε. αναδεικνύουν μια πολιτιστική πρωτεύουσα. Η διαδικασία του διαγωνισμού που ακολουθείται ορίζεται με την απόφαση 445/2014 ΕΕ⁵¹ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου θεσπίστηκε η δράση της Ένωσης για τις Πολιτιστικές Πρωτεύουσες της Ευρώπης για τα έτη 2020 έως 2033. Με την παρούσα απόφαση καταργείται η απόφαση 1622/2006 ΕΚ εξακολουθεί όμως να εφαρμόζεται στις περιπτώσεις που έχουν οριστεί ή βρίσκονται σε διαδικασία επιλογής πόλεις για τα έτη 2013 έως 2019. Για το έτος 2021 η Ελλάδα και η Ρουμανία, θα φιλοξενήσουν τον θεσμό της Πολιτισμικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης. Για το ίδιο έτος θα φέρει τον τίτλο και μία πόλη από υποψήφια προς ένταξη χώρα στην Ε.Ε. Στις πόλεις που διεκδικούν τον τίτλο χορηγείται ένα χρηματικό βραβείο ύψους 1,5 εκατομμυρίου ευρώ, στη μνήμη της Μελίνας Μερκούρη, με την προϋπόθεση πάντα ότι έχει τηρήσει τις δεσμεύσεις που αναφέρονται στην αίτηση της υποψηφιότητάς της.

Στην επίσημη ιστοσελίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Ένωσης, Τμήμα Ευρωπαϊκής Ένωσης⁵², υπάρχουν τα αναγκαία έντυπα για τις υποψήφιες πόλεις. Ένα σημαντικό αναρτημένο έγγραφο είναι η Παρουσίαση INFODAY της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁵³. Γίνεται η παρουσίαση του θεσμού της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας σε ενωσιακό επίπεδο και αναφορά στο γενικό στόχο του θεσμού. Μια άλλη χρήσιμη παρουσίαση είναι το

Απόφαση αριθ. 445/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, για τη θέσπιση δράσης της Ένωσης όσον αφορά τις πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης για τα έτη 2020 έως 2033 και για την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1622/2006/ΕΚ <https://goo.gl/xQ7nir> ημερ. επισκ. 02/06/2017

⁵² Ιστοσελίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Ένωσης, Τμήμα Ευρωπαϊκής Ένωσης. <http://ecoc2021.culture.gr>, ημερ. επισκ. 26/06/2017

⁵³ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ INFODAY -ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ <https://goo.gl/JrVYVv> ημερ. επισκ. 06/06/2017

INFODAY που περιλαμβάνει : –Προκήρυξη μέρος 1_ α. Γενικοί Στόχοι, β. Κριτήρια Αίτησης και γ. Κριτήρια Τίτλου⁵⁴. Και το δεύτερο μέρος της παρουσίασης το INFODAY- Προκήρυξη Μέρος 2_ α. Εμπειρογνώμονες, β. Στάδια Διαδικασίας και Γ. Υποβολή Αιτήσεων.⁵⁵

Τα δέκα (10) ανεξάρτητα μέλη της επιτροπής που ορίστηκαν από τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι τα εξής⁵⁶:

Ορίστηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή:

- Steve Green (Ηνωμένο Βασίλειο), ο οποίος έχει μεγάλη εμπειρία στις διεθνείς πολιτιστικές σχέσεις και στον ρόλο του πολιτισμού και των γλωσσών στην κοινωνία μέσω του EUNIC (Ευρωπαϊκό Δίκτυο Εθνικών Πολιτιστικών Ινστιτούτων) και του Βρετανικού Συμβουλίου,
- Jordi Pardo (Ισπανία), Διευθύνων Σύμβουλος του Ιδρύματος Pau Casals και ειδικός σε θέματα στρατηγικού σχεδιασμού και αστικής ανάπλασης μέσω του πολιτισμού και του τουρισμού,
- Suzana Žilič Fišer (Σλοβενία), καθηγήτρια και επικεφαλής του τμήματος μέσων επικοινωνίας και ενημέρωσης στο Πανεπιστήμιο του Maribor και γενική διευθύντρια της «Μάριμπορ – Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης το 2012».

Ορίστηκαν από το Συμβούλιο:

- Ulrich Fuchs (Γερμανία), αναπληρωτής καλλιτεχνικός διευθυντής και διευθυντής προγράμματος του «Linz -Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης το 2009», και της «Μασσαλίας-Provence, Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης το 2013»,

⁵⁴ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ INFODAY -ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΜΕΡΟΣ 1_Α.ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ_Β.ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΙΤΗΣΗΣ_Γ. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΙΤΛΟΥ, <https://goo.gl/nQytiD> ημερ. επι. 06/06/2017

⁵⁵ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ INFODAY -ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΜΕΡΟΣ 2_Α.ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΕΣ_Β.ΣΤΑΔΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ_Γ.ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ, <https://goo.gl/mlvgaK>

⁵⁶ Βλ. Δέκα (10) ανεξάρτητα μέλη της επιτροπής που ορίζονται από τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, <https://goo.gl/iP2uSg> ημερ. επι..07/06/2017

- Aina Rozenberga (Λετονία), διευθύντρια του Ινστιτούτου της Λετονίας και διευθύντρια του προγράμματος της «Ρίγας-Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης το 2014»,
- Pauli Sivonen (Φινλανδία), διευθυντής του Μουσείου Serlachius.

Ορίστηκαν από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο:

- Sylvia Amann (Αυστρία), η οποία ειδικεύεται στην αστική, περιφερειακή και αγροτική ανάπτυξη, τον πολιτισμό και τη δημιουργική οικονομία,
- Cristina Farinha (Πορτογαλία), εμπειρογνώμονας στην ανάπτυξη των δημιουργικών βιομηχανιών και των εθνικών πολιτιστικών στρατηγικών,
- Agnieszka Wlazel (Πολωνία), εμπειρογνώμονας στην ανάπτυξη ακροατηρίου και πρώην διευθύνων σύμβουλος και καλλιτεχνική διευθύντρια του φεστιβάλ τέχνης.

Ορίστηκαν από την Επιτροπή των Περιφερειών:

- Alain Hutchinson (Βέλγιο), Επίτροπος της Κυβέρνησης των Βρυξελλών, υπεύθυνος για τις σχέσεις με τους Ευρωπαϊκούς & Διεθνείς Οργανισμούς και Αντιδήμαρχος του Saint Gilles, αρμόδιος για την εκπαίδευση

Στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και ειδικότερα από τη Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Ένωσης δημοσιεύθηκε η διάταξη για τους κανόνες και τη διαδικασία διαγωνισμού σε ότι αφορά τον τίτλο της Πολιτιστική Πρωτεύουσας της Ευρώπης 2021 στην Ελλάδα⁵⁷. Σύμφωνα με την επίσημη ιστοσελίδα Ecoc⁵⁸ υπήρχε, σχετική αναφορά για τη προκήρυξη για την υποβολή αιτήσεων των ελληνικών πόλεων που ενδιαφέρονταν, να φιλοξενήσουν τον θεσμό της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης για το έτος 2021. Αυτή η προκήρυξη αναρτήθηκε στον κόμβο του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού στις 09/12/2014. Ακόμα στην ιστοσελίδα της Ecoc⁵⁹ έχουμε και την πρόσκληση υποβολής αιτήσεων για τη δράση της Ένωσης για την «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της

⁵⁷ Κανόνες Διαδικασίας του Διαγωνισμού για τον τίτλο της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης 2021 στην Ελλάδα <https://goo.gl/vunMc9>

⁵⁸ European Capital of Culture 2021 <https://goo.gl/gDZ9fl> ημερ. Επίσκεπ.02/06/2017

⁵⁹ Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων για τη δράση της Ένωσης «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης» για το έτος 2021 προς τις πόλεις των υποψήφιων και δυνάμει υποψήφιων χωρών προς ένταξη στην Ε.Ε <https://goo.gl/B5ogi2> ημερ. επισ.02/06/2017

Ευρώπης» για το έτος 2021 προς τις πόλεις των υποψήφιων και εν δυνάμει υποψήφιων χωρών προς ένταξη στην Ε.Ε.

Σημαντικό ήταν το γεγονός των ενημερωτικών ημερίδων που πραγματοποιήθηκαν κατά την διάρκεια του διαγωνισμού. Αυτό συμπεραίνεται από την ιστοσελίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, όπου είναι αναρτημένα δελτία σχετικά με τις ημερίδες στα πλαίσια των διαδικασιών. Λόγου χάρη έχουμε την ημερίδα που πραγματοποιήθηκε Τετάρτη 25 Φεβρουαρίου 2015⁶⁰. Η Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Ένωσης του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων διοργανώνει ενημερωτική ημερίδα, με θέμα «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 2021. Επίσης μια άλλη διημερίδα που πραγματοποιήθηκε 22 και 23 Ιουνίου στο Ίδρυμα Θεοχαράκη, στο πλαίσιο της συμπλήρωσης των 30 χρόνων από τότε που ξεκίνησε ο θεσμός της «Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης⁶¹» Βεβαία υπάρχουν και άλλες παρόμοιες ημερίδες όμως δεν θα σταθούμε σε αυτό στο σημείο πολύ. Η αναφορά αυτής της δράσης παίζει ενημερωτικό μεν ρόλο αλλά σημαντικό .

Στις 5 Οκτωβρίου του 2015 στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού (Εσοε) αναρτήθηκαν οι οδηγίες⁶² της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για την υποβολή αίτηση υποψηφιότητας για το διαγωνισμό της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης στην Ελλάδα το 2021. Οι πόλεις που ενδιαφέρθηκαν κατέθεσαν δεκαεπτά (17) έντυπα αντίγραφα της αίτησής τους στην αγγλική γλώσσα και τρία (3) στην ελληνική, καθώς και ένα (1) ηλεκτρονικό αντίγραφο στην ταχυδρομική διεύθυνση και τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που αναφέρονταν στην προκήρυξη.

Η προθεσμία υποβολής αιτήσεων από τις υποψήφιες ελληνικές πόλεις έληξε τη Δευτέρα 30 Νοεμβρίου 2015⁶³. Συνολικά κατατέθηκαν δεκατέσσερις (14) αιτήσεις για τη διεκδίκηση του τίτλου της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης το 2021.

Οι πόλεις που κατέθεσαν αίτηση υποψηφιότητας είναι, με αλφαβητική σειρά:

⁶⁰ Δελτίο Τύπου για την Ενημερωτική Ημερίδα – 25 Φεβρουαρίου 2015 <https://goo.gl/Zh5cgP> ημερ. επισκ. 02/06/2017

⁶¹ Διημερίδα με θέμα: «30 Χρόνια Πολιτιστικές Πρωτεύουσες της Ευρώπης» <https://goo.gl/mOC1ap> ημερ. επι. 02/06/02017

⁶² ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΥΠΟΨΗΦΙΕΣ ΠΟΛΕΙΣ <https://goo.gl/vnNNfi> ημερ. επι.06/06/2017

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΓΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ <https://goo.gl/vnNNfi> ημερ. επι.06/06/2017

⁶³ Δελτίο Τύπου -Κατάθεση υποψηφιοτήτων για τον τίτλο της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης το 2021, <https://goo.gl/PgfaFO> , ΗΜΕΡ. ΕΠΙΣΚ. 02/06/2017

- ❖ Βόλος
- ❖ Δελφοί
- ❖ Ελευσίνα
- ❖ Ιωάννινα
- ❖ Καλαμάτα
- ❖ Κέρκυρα
- ❖ Λάρισα
- ❖ Λέσβος
- ❖ Μεσολόγγι
- ❖ Πειραιάς
- ❖ Ρόδος
- ❖ Σαλαμίνα
- ❖ Σάμος
- ❖ Τρίπολη

Οι αιτήσεις από τις υποψήφιες ελληνικές πόλεις που διαγωνίστηκαν για τον τίτλο της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης το 2021, στάλθηκαν στο ΥΠΠΟΑ, στους εμπειρογνώμονες της επιτροπής επιλογής και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Στην συνέχεια ορίστηκε η ακριβής ημερομηνία συνάντηση προεπιλογής δηλαδή, η παρουσίαση των φακέλων από τις υποψήφιες πόλεις. Παράλληλα πραγματοποιήθηκε η προεπιλογή σε πόλεις που ανήκαν σε υποψήφιες χώρες ή εν δυνάμει υποψήφιες προς ένταξη στην ΕΕ. Μια τέτοια πόλη θα έφερε τον τίτλο της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας 2021⁶⁴, ενώ, βάση της απόφασης 445/2014 ΕΚ το έτος 2021 θα φιλοξενήσουν τον τίτλο μια πόλη της Ελλάδας μια πόλη της Ρουμανίας.

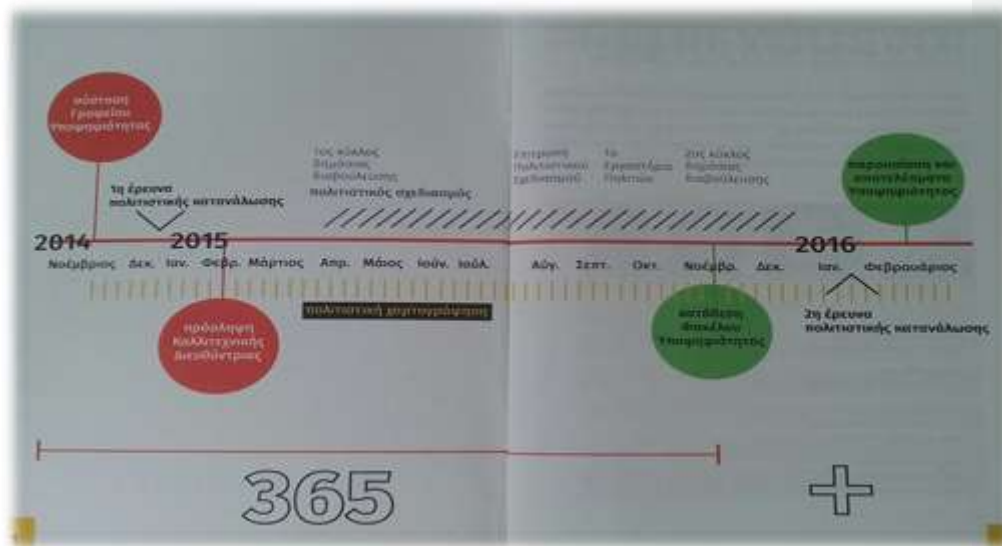
3.2. Η προετοιμασία του γραφείου υποψηφιότητας Kalamata21 και η συμμετοχή της Καλαμάτας στον διαγωνισμό για τον τίτλο της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας 2021.

Τα πρώτα στοιχεία για την κινητοποίηση της πόλης Καλαμάτας ως υποψήφιας Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας παρουσιάστηκαν τον Νοέμβριο του 2014,

⁶⁴ Two cities short-listed for the title of European Capital of Culture 2021 in a candidate country or a potential candidate to EU membership, <https://goo.gl/7mImK0> ημερ. Επι. 02/06/2017

σύμφωνα με την σχετική έκδοση του Γραφείου Υποψηφιότητας Kalamata21 καθώς και της επίσημης ιστοσελίδα που είχε δημιουργηθεί.⁶⁵ Η σχετική έκδοση τεκμηριώνει την ένδειξη για την δράση του Kalamata:21. Από τις παραπάνω πηγές προκύπτει ότι τον Νοέμβριο του 2014 έγινε η σύσταση του Γραφείου Υποψηφιότητας καθώς και εκδόθηκαν δελτία τύπου και προσκλήσεις σε εθελοντές στην ιστοσελίδα του Kalamata21. Αυτές οι προσκλήσεις πραγματοποιήθηκαν τον Νοέμβριο και Δεκέμβριο του 2014.

Εικόνα 1: Χρονοδιάγραμμα



Πηγή: Έκδοση: KALAMATA RISING 365+ KALAMATA: 21 Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα Υποψήφια Πόλη, σελ 1-2.

Το Γραφείο Υποψηφιότητας ήταν ένα ανεξάρτητο όργανο με σκοπό την διεκδίκηση του τίτλου της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας 2021. Το συγκεκριμένο γραφείο ανήκε στην δομή διοίκησης της Κοινοφελούς Επιχείρησης του Δήμου Καλαμάτας (ΚΕ) «ΦΑΡΙΣ». Ακόμα το γραφείο υποψηφιότητας Kalamata:21 συστάθηκε στα πλαίσια προγραμματικής συμφωνίας του Δήμου Καλαμάτας και του

⁶⁵ Δυστυχώς η ιστοσελίδα έχει εν μέρει απενεργοποιηθεί και δεν υπάρχει πλέον πρόσβαση σε πολλά ενδιαφέροντα στοιχεία. Οφείλω να ενημερώσω πως για την ανάκτηση των στοιχείων αυτών χρησιμοποιήθηκε η επιλογή «Εμφάνιση αποθηκευμένου αντιγράφου» Πρώην επίσημη ιστοσελίδα του Kalamata21 <http://kalamata21.eu/%CF%85%CF%80%CE%BF%CF%83%CF%84%CE%AE%CF%81%CE%B9%CE%BE%CE%B7/> ημερ. επι. 04/06/2017

Δημοτικού Πνευματικού Κέντρου. Η έδρα του γραφείου ήταν στο Πνευματικό Κέντρο Καλαμάτας. Το ανεξάρτητο γραφείου υποψηφιότητας είχε εκτελεστική και λειτουργική αυτονομία από το Δήμο Καλαμάτας και την ΚΕ «ΦΑΡΙΣ». Τα μέλη που στελέχωσαν αυτό το γραφείο ήταν:

- **Έκτωρ Τσατσούλης**, Εκτελεστικός Διευθυντής
- **Έλενα Πέγκα**, Καλλιτεχνική Διευθύντρια
- **Γεωργία Γιαννακέα**, Υπεύθυνη Επικοινωνίας και Διεθνών Σχέσεων
- **Μαρία Καλλικούνη** , Υπεύθυνη Πολιτιστικού Σχεδιασμού και Συνεργασιών

Στο χρονοδιάγραμμα της εικόνας 1 αναγράφεται η πορεία του Γραφείου Υποψηφιότητας μέχρι την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της υποψηφιότητας. Πριν εξετάσουμε τις δράσεις του Kalamata21 θα παρουσιαστούν το όραμα και οι στόχοι που έθεσε αυτό το ανεξάρτητο όργανο . Βασική πηγή αποτελεί η σχετική έκδοση που πραγματοποίησε το γραφείο.

Όπως παρατηρούμε από τα περιεχόμενα της έκδοσης αυτής υπάρχουν εννέα σημεία στρατηγικής όπου το Kalamata21 εξηγεί με ποιο τρόπο θα διεκδικήσει τον τίτλο της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας 2021.

Εικόνα 2



Πηγή: Έκδοση KALAMATA RISING 365+ KALAMATA: 21 Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα Υποψήφια Πόλη, σελ 4

Ως πρώτο σημείο τίθεται το «μανιφέστο» του Kalamata 21 όπου προσδιορίζεται ο γενικός στόχος: «Στόχος του KALAMATA:21, είναι η αφύπνιση της συλλογικότητας, η ευαισθητοποίηση και η ενεργοποίηση των πολιτών στη διαδικασία μετεξέλιξης της πόλης από μια μικρή πόλη της ευρωπαϊκής περιφέρειας σε πόλη του κόσμου». ⁶⁶ και στην συνέχεια αυτή η προσπάθεια ανάδειξης να γίνει παράδειγμα για την αποκεντρωμένη πολιτιστική ανάπτυξη που θα μετατραπεί σε δημιουργική παραγωγή. Ακόμα ο βασικός πυλώνας στον οποίο στηριζόταν το KALAMATA:21 είναι ο πολιτισμός και κάποιες αξίες που θεώρησε σημαντικές όπως: η ισότητα, η διαφάνεια και η εντιμότητα. Καλούσε όλους τους ανθρώπους ανεξαρτήτου φύλου, εθνικότητας, ηλικίας, κοινωνικής τάξης, θρησκευτικών πεποιθήσεων και σεξουαλικών προτιμήσεων να στηρίζουν το έργο του KALAMATA:21.

Επίσης οι αρχές των Ευρωπαϊκών αξιών του αλληλοσεβασμού και συνεργασίας προωθούνταν από αυτό το ανεξάρτητο όργανο. Ακόμη στόχευε στην προσβασιμότητα του πολιτισμού, την προστασία του τόπου από τους παράγοντες της αστικής και οικονομικής ανάπτυξης προκειμένου να αναδειχτεί η πολιτιστική κληρονομία. Κλείνοντας την ενότητα του Μανιφέστου το όραμα της Καλαμάτας προσεγγιζόταν μέσα από την αναδίδεια της ιστορία της πόλης προς την Ευρώπη. Τονίζονταν κάποια ιστορικά σημεία όπως, η Επανάσταση, η αναγέννηση από το μεγάλο σεισμό και η σημερινή οικονομική κρίση .

Ως δεύτερο σημείο τίθεται η Κεντρική ιδέα της υποψηφιότητας. Τονίζονταν ξανά τα ιστορικά σημεία της πόλης και οι ειδικότεροι στόχοι⁶⁷ του Kalamata Rising, όπως:

- ✓ Να γίνει η Καλαμάτα ευρωπαϊκό παράδειγμα πόλη-πρότυπο πολιτιστικής αποκέντρωσης,
- ✓ Αποφυγή διαρροής αξιόλογου ανθρώπινου δυναμικού,
- ✓ Ενεργοποίηση των πολιτών,
- ✓ Εξωστρέφεια,
- ✓ Υψηλή ποιότητα καλλιτεχνική παραγωγή,

⁶⁶ Βλ. Έκδοση, KALAMATA RISING 365+ KALAMATA: 21 Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα Υποψήφια Πόλη, σελ 6

⁶⁷ Βλ. Έκδοση, KALAMATA RISING 365+ KALAMATA: 21 Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα Υποψήφια Πόλη, σελ 8.

- ✓ Αναβάθμιση, ενθάρρυνση και βιωσιμότητα ανεξάρτητων πολιτιστικών Ιδρυμάτων και
- ✓ Ανάπτυξη και τεχνογνωσία σχετικά με τον ψηφιακό κόσμο

Ως τρίτο σημείο προβάλλονταν ο Συμμετοχικός Σχεδιασμός ως ένα σχεδιάγραμμα συμμετοχής των εμπλεκόμενων ομάδων του Γραφείου Υποψηφιότητας. Το πρώτο εργαστήριο συμμετοχής πολιτών στην Καλαμάτα ήταν διοργανωμένο από το Γραφείο Υποψηφιότητας. Μετείχαν 400 μέλη χωρισμένα σε 12 ομάδες εργασίας. Η ομάδα των εθελοντών αποτελούνταν από 150 άτομα που εκπαιδεύτηκαν από τους συντονιστές της ομάδας. Υπήρχαν 500 καταγεγραμμένες ιδέες που επεξεργάστηκαν από τις ομάδες αυτές.

Εικόνα 3



Πηγή: Έκδοση, KALAMATA RISING 365+ KALAMATA: 21 Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα Υποψήφια Πόλη, σελ 10

Στόχος των ομάδων ήταν να δημιουργήσουν συγκεκριμένες προτάσεις για την υποστήριξη του φακέλου υποψηφιότητας. Σε εξειδικευμένα πεδία όπως είναι η επικοινωνία και το μάρκετινγκ καθώς και η δημιουργία δράσεων για τη δραστηριοποίηση πολιτών. Μέσα στην δράση ήταν ο τουριστικός σχεδιασμός, η οργάνωση και χρηματοδότηση κ.ά. Οι ομάδες έργου δημιουργήθηκαν για την παραγωγή περιεχομένου στις ερωτήσεις του φακέλου. Τα αποτελέσματα επρόκειτο να αξιοποιηθούν και να συμπεριληφθούν στο φάκελο υποψηφιότητας. Όλες οι Ομάδες Έργου συντονίζονταν από στελέχη του Γραφείου Υποψηφιότητας. Το KALAMATA:21 εστίασε στις εργασίες του στο φάκελο υποψηφιότητας και στις προτάσεις που θα αναπτύχθηκαν και θα συμπεριλαμβάνονταν σε αυτόν.

Εικόνα 4



Πηγή: Έκδοση KALAMATA RISING 365+ KALAMATA: 21 Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα Υποψήφια Πόλη, σελ 13-14.

Ως τέταρτο σημείο έχουμε τις ενημερωτικές δράσεις του Kalamata:21. Οι στόχοι των εκδηλώσεων ήταν να ενημερωθούν οι πολίτες της Καλαμάτας αλλά και της

περιφέρειας για το θεσμό της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας και τα κριτήρια επιλογής. Ακόμα πώς να μπορούν οι ίδιοι να συμμετέχουν ενεργά στην διεκδίκηση του τίτλου έτσι ώστε να δημιουργηθούν «πρεσβευτές» της ιδέας και περαιτέρω συνεργασίες. Στις παρακάτω εικόνες έχουμε τις εκδηλώσεις, τις καμπάνιες ενημέρωσης του κοινού και τη συμμετοχή σε άλλες εκδηλώσεις.

Εικόνα 5



Πηγή: Έκδοση , KALAMATA RISING 365+ KALAMATA: 21 Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα Υποψήφια Πόλη, σελ 17-18

Εικόνα 6



Πηγή: Έκδοση, *ΚΑΛΑΜΑΤΑ RISING 365+ ΚΑΛΑΜΑΤΑ: 21 Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα Υποψήφια Πόλη*, σελ 19-20

Ως πέμπτο σημείο παρουσιάζονται οι συνεργασίες με διάφορα Ιδρύματα ή οι τοπικές συνεργασίες. Και πάλι έχουμε ένα σχεδιάγραμμα για τις συνεργασίες αυτές.

Εικόνα 7



Πηγή: Έκδοση, *KALAMATA RISING 365+ KALAMATA: 21 Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα Υποψήφια Πόλη*, σελ 23-24.

Ως έκτο σημείο παρουσιάζεται οι έρευνες που αποτελούνται από πολλές δράσεις. Το Γραφείο Υποψηφότητας έκανε διάφορες έρευνες για να δημιουργήσει την πολιτιστική στρατηγική και το φάκελο υποψηφότητας. Αυτές οι έρευνες θα παρουσιαστούν παρακάτω.

Ως έβδομο σημείο έχουμε την *υποστήριξη* που συνδυάζει πολλούς παράγοντες όπως για παράδειγμα χορηγούς, εθελοντές, χορηγούς επικοινωνίας, τη στήριξη από άλλους Δήμους κλπ. Ακόμα έχουμε την αφισκοκόλληση και διανομή φυλλαδίων σε διάφορα σημεία της πόλης. Η προσπάθεια είναι συλλογική όλων των κατοίκων της Καλαμάτας και των ευρύτερων περιοχών του Δήμου. Στην παρακάτω εικόνα βλέπουμε τους υποστηρικτές.

Εικόνα 8



Πηγή: Έκδοση, *KALAMATA RISING 365+ KALAMATA: 21 Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα Υποψήφια Πόλη*, σελ 31-32

Στο **όγδοο σημείο** έχουμε την προβολή κυρίως μέσα από τα social media όπως: Facebook, Twitter, Linked in, Instagram, Youtube κ.τλ.

Εικόνα 9



Πηγή: Έκδοση, *KALAMATA RISING 365+ KALAMATA: 21 Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα Υποψήφια Πόλη*, σελ 37-38

Το ένατο και τελευταίο σημείο είναι η παρουσίαση της υποψηφιότητας όπου παρουσιάστηκε ο φάκελος υποψηφιότητας ενώπιον των εμπειρογνώμων της επιτροπής. Στην παρακάτω εικόνα μπορείτε να δείτε την αντιπροσωπεία που υποστήριξε τον φάκελο υποψηφιότητας.

Εικόνα 10



Πηγή: Έκδοση, *KALAMATA RISING 365+ KALAMATA: 21 Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα Υποψήφια Πόλη*, σελ 41-42

Η οπτική του Δημάρχου για τους στόχους της υποψηφιότητας

Το «πολιτικό» πλαίσιο της υποψηφιότητας προκύπτει από μήνυμα του Δημάρχου της Καλαμάτας Παναγιώτη Ε. Νίκα αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Kalamata:21. Στον χαιρετισμό αυτό αναφέρεται πως η Καλαμάτα είναι μια πόλη με πλούσια ιστορική διαδρομή και με έντονη πολιτιστική δραστηριότητα. Προβλέπονται εκδηλώσεις διεθνούς χαρακτήρα διότι υπάρχουν κατάλληλες υποδομές αλλά και προσβασιμότητα. Ο Δήμαρχος δηλώνει πως η προσπάθεια ανάδειξης της πόλης σε Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 2021 δεν περιορίζεται στα όρια του Δήμου

Καλαμάτας, αλλά περιλαμβάνει ολόκληρη την Μεσσηνία. Ο στόχος είναι να προβληθεί η πλούσια ιστορία και ο πολιτισμός της πόλης και της Μεσσηνίας αλλά και το σύγχρονο πρόσωπο της περιοχής. Το 2021 συμπίπτει με τη διακοσιοστή επέτειο από την κήρυξη της Ελληνικής Επανάστασης στην Καλαμάτα, στις 23 Μαρτίου 1821. Καλούνται τέλος όλοι οι πολίτες να στηρίξουν την διεκδίκηση θεσμού της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης 2021⁶⁸.

3.3. Η προετοιμασία.

Η Α΄ φάση δράσης του ΚΑΛΑΜΑΤΑ:21 ξεκινά από τον Νοεμβρίου του 2014 και στην συνέχεια το Νοέμβριο του 2015 έχουμε την κατάθεση Φακέλου Υποψηφιότητας. Και το Φεβρουάριο του 2016 έχουμε τη παρουσίαση και αποτελέσματα υποψηφιότητας⁶⁹.

Αναρτήθηκαν στην επίσημη ιστοσελίδα του ΚΑΛΑΜΑΤΑ:21 σχετικές αιτήσεις για τους εθελοντές κατά την περίοδο των ετών 2015 και 2016. Επίσης υπήρχαν θέματα όπως: ενημέρωση, για έρευνες, για συνεργασίες, για δημόσιες διαβουλεύσεις, προσκλήσεις που ήταν στα πλαίσια δράσης του ΚΑΛΑΜΑΤΑ21. Ακόμα στο επίσημο site του Δήμου Καλαμάτας υπάρχει μία ανάρτηση σχετικά με τις αιτήσεις από ενδιαφερόμενους εθελοντές. Όπου καλούνται όσοι θέλουν να βοηθήσουν εθελοντικά στη διεκδίκηση του τίτλου της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας για το 2021.

Οι εθελοντές καλούνται να βοηθήσουν⁷⁰:

- στην υλοποίηση της καμπάνιας επικοινωνίας (διανομή υλικού, στελέχωση ενημερωτικών περιπτέρων κ.ά.)
- στην έρευνα για την πολιτιστική ταυτότητα της πόλης (διανομή ερωτηματολογίων, διεξαγωγή συνεντεύξεων κ.ά.)

⁶⁸ Μήνυμα Δημάρχου χαιρετισμός
http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:http://kalamata21.eu/%25CE%25BC%25CE%25B7%25CE%25BD%25CF%2585%25CE%25BC%25CE%25B1-%25CE%25B4%25CE%25B7%25CE%25BC%25CE%25B1%25CF%2581%25CF%2587%25CE%25BF%25CF%2585/&gws_rd=cr&ei=hek1WaUlyJpTzceOkAM ημερ. επισ.06/06/2017

⁶⁹ Βλ. σχεδιάγραμμα, Βιβλίο ΚΑΛΑΜΑΤΑ RISING 365+ ΚΑΛΑΜΑΤΑ: 21 Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα Υποψήφια Πόλη, σελ 1-2

⁷⁰ ΚΑΛΑΜΑΤΑ:21- Μέχρι τις 10/2 αιτήσεις από ενδιαφερόμενους εθελοντές, <https://goo.gl/n51QAw> ημερ. επισκ. 05/06/2017

- στην οργάνωση και διεξαγωγή εκδηλώσεων και δράσεων του Γραφείου Υποψηφιότητας (υποδοχή, γραμματεία, ταξίθεσία, προετοιμασία χώρου κ.ά.)

Μετά τη σύσταση του Γραφείου Υποψηφιότητας ακλούθησαν κάποιες ενέργειες του Δήμου Καλαμάτας. Ποιο συγκεκριμένα στην ιστοσελίδα του Δήμου έχουμε αναρτημένες κάποιες αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου που σχετίζονται με το ΚΑΛΑΜΑΤΑ:21. Αυτές οι αποφάσεις έχουν μεγάλη σημασία διότι, εξυπηρετούν καλύτερα την λειτουργία του ανεξάρτητου Γραφείου Υποψηφιότητας χαράσσοντας στρατηγικές χωρίς να χρειαστεί η έγκριση του Δημοτικού Συμβουλίου για την δημιουργία του φακέλου. Παράλληλα συστήνεται και μια επιτροπή παρακολούθησης των δραστηριοτήτων του Γραφείου Υποψηφιότητας .

Αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου:

Στις 23 Ιουλίου 2015 στην 11η/2015 συνεδρίαση το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Καλαμάτας ελήφθη η υπ αριθμ. 307/2015⁷¹ απόφαση με θέμα – Πολιτιστική Πρωτεύουσα 2021: Σύσταση Δημοτικής Επιτροπής Παρακολούθησης Υποψηφιότητας και Διακήρυξη Πολιτικής Ανεξαρτησίας Γραφείου Υποψηφιότητας. Κατά τη συζήτηση ήταν παρών και ο Εκτελεστικός Διευθυντής του Γραφείου Υποψηφιότητας «Καλαμάτα – Πολιτιστική Πρωτεύουσα 2021» Έκτωρ Τσατσούλης.

Στα πρακτικά αναφερόταν πως «ο Δήμος Καλαμάτας είχε συστήσει το Γραφείο Υποψηφιότητας για τον συντονισμό των κατάλληλων ενεργειών υποβολής φακέλου υποψηφιότητας, διεκδίκησης του τίτλου της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας 2021. Ακόμα το Γραφείο Υποψηφιότητας λειτουργούσε υπό την διοικητική σκεπή της ΚΕ «ΦΑΡΙΣ» και στελεχώθηκε από εξωτερικούς ειδικευμένους συνεργάτες του δήμου. Η διεκδίκηση του τίτλου θα είχε μακροπρόθεσμο αντίκτυπο για το Δήμο. Σε αυτό το πλαίσιο το Γραφείο Υποψηφιότητας πρότεινε την δημιουργία μηχανισμού ως εξής: ⁷²: Α. Δημοτική Επιτροπή Παρακολούθησης Υποψηφιότητας

- Η επιτροπή προτάθηκε να αποτελείται από έναν εκπρόσωπο από κάθε συνδυασμό που συμμετέχει στο Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Καλαμάτας.

⁷¹307/2015_ΔΣ Σύσταση Δημοτικής Επιτροπής Παρακολούθησης Υποψηφιότητας και Διακήρυξη Πολιτικής Ανεξαρτησίας Γραφείου Υποψηφιότητας. <https://goo.gl/c1XF9W> ημερ. επικ. 05/06/2017

⁷² Εισήγηση για «Σύσταση Δημοτικής Επιτροπής Παρακολούθησης Υποψηφιότητας» και «Διακήρυξη Πολιτικής Ανεξαρτησίας Γραφείου Υποψηφιότητας» <https://goo.gl/tNcgNv> ημερ. επικ.05/06/2017

- Στην επιτροπή θα συμμετείχε ο Εκτελεστικός Διευθυντής του Γραφείου Υποψηφιότητας, καθώς και άλλα στελέχη ή συνεργάτες του γραφείου όταν αυτό κρίνεται απαραίτητο.
- Δεν θα είχε αποφασιστικό χαρακτήρα, αλλά συμβουλευτικό προς το Γραφείο Υποψηφιότητας
- Λόγω της διαγωνιστικής φύσης της διαδικασίας, η Επιτροπή θα εξυπηρετούσε την συνεχή και με ακρίβεια ενημέρωση των αιρετών, μακριά από τα φώτα δημοσιότητας.
- Η επιτροπή θα ενημερώνοταν και ερωτάται για ζητήματα που ίσως απασχολήσουν το Δημοτικό Συμβούλιο. Η Επιτροπή θα κρίνει για την αναγκαιότητα ή μη λήψης απόφασης από το ΔΣ.
- Η επιτροπή θα εκτελούσε χρέη «συνδέσμου» του Δημοτικού Συμβουλίου με το Γραφείο Υποψηφιότητας με σκοπό την διαφύλαξη των εμπιστευτικών πληροφοριών, την προβολή μίας κοινής γραμμής διεκδίκησης και την υιοθέτηση κοινής επιχειρηματολογίας για την ενίσχυση του σκοπού της διεκδίκησης.
- Η επιτροπή θα επεξεργάζοταν εισηγήσεις του Γραφείου Υποψηφιότητας που τίθενται προς συζήτηση στο Δημοτικό Συμβούλιο (προϋπολογισμοί, έργα κτλ).

B. Διακήρυξη Πολιτικής Ανεξαρτησίας Γραφείου Υποψηφιότητας

Το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Καλαμάτας, αναγνώρισε την αξία του πολιτισμού μέσα από την διαμόρφωση της σκέψης. Αυτή συνεισφέρει σε διαφόρους τομείς όπως της εκπαίδευσης, της κοινωνικής συνοχής και της αειφόρας ανάπτυξης. Με την προγραμματική συμφωνία με την ΚΕ «ΦΑΡΙΣ» και το Δημοτικό Πνευματικό Κέντρο, συστάθηκε και στελεχώθηκε το Γραφείο Υποψηφιότητας. Με στόχο την σύνταξη του Φακέλου Υποψηφιότητας το οποίο έφερνε τον τίτλο της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας. Το Δημοτικό Συμβούλιο αναγνώρισε την σπουδαιότητα του εγχειρήματος αυτού, επιδίωξε να εξασφαλιστεί η οικουμενικότητα της προσπάθειας για την «ανεξαρτησία» της προετοιμασίας του Φακέλου Υποψηφιότητας. Δόθηκε η ελευθερία κινήσεων για την προετοιμασίας του Φακέλου Υποψηφιότητας με οικονομική και διαδικαστική επίβλεψη από την ΚΕ ΦΑΡΙΣ. Το Γραφείο Υποψηφιότητα όφειλε να παρουσιάσει προς έγκριση τον τελικό προϋπολογισμό της πρότασης αλλά και των έργων υποδομής που έπρεπε να αναλάβει

ο Δήμος. Το περιεχόμενο του καλλιτεχνικού προγράμματος και οι διαδικασίες συγκρότησής του δεν χρειάζονταν την έγκριση του Δημοτικού Συμβουλίου. Ακλούθησαν τα κριτήρια του διαγωνισμού για την ανάδειξη της Ευρωπαϊκής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας 2021.»

Την ίδια μέρα στις 23 Ιουλίου 2015 στην 11η/2015 συνεδρίαση το Δημοτικό το Δημοτικό Συμβούλιο της Καλαμάτας, συζητήθηκε και το θέμα το «Μανιφέστο KALAMATA:21» με αριθ. απόφασης 308/2015_ΔΣ⁷³. Στην εισήγηση υπάρχει το κείμενο που βρίσκεται στο 'έντυπο Kalamata Rising 365+ στο πρώτο κεφάλαιο του μανιφέστου. Υπενθυμίζεται πως σε αυτήν την ενότητα έχουμε και τον γενικό στόχο του KALAMATA:21. Επίσης έχουμε τον πυλώνα του πολιτισμού και κάποιες αξίες που έθετε και το όραμα. Η συζήτηση που διεξάχθηκε αφορούσε συνολικά το θέμα «Καλαμάτα – Πολιτιστική Πρωτεύουσα 2021» και αναλυτικά καταχωρήθηκε με υπ' αριθμ. 306/2015 απόφαση του Δημοτικού συμβουλίου.

Στις 17 Φεβρουαρίου 2015 έγινε έναρξη εγγραφών σε Θεματικές Ομάδες Εργασίας. Υπήρχε στην ιστοσελίδα του Δήμου σχετικό έγγραφο με τίτλο «Kalamata21: Έναρξη εγγραφών σε Θεματικές Ομάδες Εργασίας»⁷⁴. Το οποίο αναφέρει ότι εφόσον πραγματοποιήθηκε η σύσταση και στελέχωση του Γραφείου Υποψηφιότητας "KALAMATA:21" και με τις έρευνες Πολιτιστικής Χαρτογράφησης σε πλήρη εξέλιξη, ήρθε η ώρα για μία συμμετοχική διαμόρφωση Πολιτιστικής Στρατηγικής. Απαραίτητη κρίνεται η διαμόρφωση μίας δεκαετούς πολιτιστικής στρατηγικής για την Καλαμάτα ανεξαρτήτως αποτελέσματος. Το Γραφείο Υποψηφιότητας "KALAMATA:21" απύθυνε ανοιχτή πρόσκληση σε όσους ενδιαφέρονταν να συμμετάσχουν στις Θεματικές Ομάδες Εργασίας. Στόχος των Ομάδων Εργασίας ήταν να προκύψει μια πολιτιστική στρατηγική της πόλης της Καλαμάτας σε πολλά επίπεδα .

⁷³ 308/2015_ΔΣ Μανιφέστο KALAMATA:21, <https://goo.gl/c1XF9W> ημερ. επι. 05/06/2017

⁷⁴ Kalamata21: Έναρξη εγγραφών σε Θεματικές Ομάδες Εργασίας, <https://goo.gl/EHDuHb> ημερ. επι. 05/06/2017

3.3.1. έρευνες που πραγματοποιήθηκαν κατά την διάρκεια της προετοιμασίας.

Η έρευνα χαρτογράφησης της Πολιτιστικής ζωής και ταυτότητας της Καλαμάτας.

Η έρευνα χαρτογράφησης της Πολιτιστικής ζωής και ταυτότητας της Καλαμάτας, πραγματοποιήθηκε από τον Ιανουάριο μέχρι το Μάρτιο του 2015 από το Γραφείο Υποψηφιότητας ΚΑΛΑΜΑΤΑ:21. Ήταν ένα ερωτηματολόγιο⁷⁵ σε ηλεκτρονική όσο και έντυπη μορφή και οι ερωτηθέντες απαντούσαν ανώνυμα. Συγκεντρώθηκαν περίπου 800 απαντήσεις. Τα αποτελέσματα της έρευνας «Πολιτιστική ταυτότητα και ζωή της Καλαμάτας» παρουσιάστηκαν στις 22 Μαΐου 2015 στο Εργατικό Κέντρο Καλαμάτας⁷⁶.

Από τα αποτελέσματα της έρευνας σχετικά με την πολιτιστική ζωή και ταυτότητα της Καλαμάτας πρόκυψε ότι:

Θετικά χαρακτηριστικά

- Τα χαρακτηριστικά της πόλης ήταν η θέση της δίπλα στη θάλασσα,
- τον τουριστικό της χαρακτήρα,
- διαθέτει πολιτιστικούς χώρους (το Κάστρο, το ΔΗΠΕΘΕ - ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ, το Δημοτικό Πάρκο Σιδηροδρόμων και το Μέγαρο Χορού),
- μέσω των σχολών της «ΦΑΡΙΣ» και της πρώην ΔΕΠΑΚ, μία καλλιτεχνική εκπαίδευσης και
- ο κινηματογράφος
- Διάφορες Εκδηλώσεις (Καλαματιανό Καρναβάλι, οι θεατρικές παραστάσεις του ΔΗΠΕΘΕΚ, το πολιτιστικό καλοκαίρι της ΦΑΡΙΣ, το Διεθνές Φεστιβάλ Χορού και το Φεστιβάλ Δρόμου.)

Αρνητικά χαρακτηριστικά

- η λαϊκή τέχνη βρίσκεται σε πολύ χαμηλά επίπεδα ενασχόλησης

⁷⁵Έρευνα χαρτογράφησης της Πολιτιστικής ζωής και ταυτότητας της Καλαμάτας .
<https://goo.gl/svNQPG> , ημερ. επι. 05/06/2017

⁷⁶ Αποτελέσματα έρευνας για την Πολιτιστική ταυτότητα και ζωή της Καλαμάτας από το Γραφείο Υποψηφιότητας Kalamata:21 <https://goo.gl/mh9bEk> , ημερ. επι. 05/06/2017

- από τις εκδηλώσεις κλασικής μουσικής, κλασικού θεάτρου καθώς και λογοτεχνίας/ γραπτού λόγου, δεν είναι ικανοποιημένοι οι χρήστες.
- για τις εκδηλώσεις για ειδικά κοινά (παιδιά έως 16 ετών, νέοι έως 35 ετών, άτομα άνω των 65 ετών, μετανάστες/ μειονότητες) υπάρχει μία γενική δυσαρέσκεια.

Εδικά για την τελευταία περίπτωση αντικίνητρα συμμετοχής ήταν η έλλειψη χρόνου, η έλλειψη ενημέρωσης και η οικονομική ένδεια που εμπόδιζαν το κοινό γενικά. Η ενημέρωση που προτιμούν οι ερωτηθέντες ήταν ο τύπος, οι προτάσεις των φίλων όπως και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

2η έρευνα για την Πολιτιστική ζωή της Καλαμάτας

Ένα χρόνο μετά την πρώτη έρευνα πραγματοποιήθηκε μία ακόμα έρευνα για την πολιτιστική ζωή της Καλαμάτας από την εταιρία «ΑΠΟΨΙΣ». Τα στοιχεία της δεύτερης έρευνας συγκρίθηκαν τόσο με τα αποτελέσματα της πρώτης έρευνας που διεξήγαγε το ΚΑΛΑΜΑΤΑ:21 όσο και με αυτά της πανελλαδικής έρευνας «Σφυγμός Πολιτισμού» που πραγματοποίησε η εταιρία «ΑΠΟΨΙΣ» τον Οκτώβριο του 2015. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε σε κατοίκους του Δήμου Καλαμάτας. Το δείγμα ανήλθε σε 800 άτομα, άνδρες και γυναίκες, 18 ετών και άνω, κατοίκους του Δήμου Καλαμάτας. Η έρευνα πραγματοποιήθηκε το χρονικό διάστημα 19 έως 29 Ιανουαρίου 2016. Τα αποτελέσματα της έρευνας ανακοινωθήκαν το Μάρτιο του 2016.

3η έρευνα των πολιτιστικών και καλλιτεχνικών συλλόγων

«Σκοπός της χαρτογράφησης των πολιτιστικών και καλλιτεχνικών συλλόγων και φορέων στην Καλαμάτα είναι η καταγραφή της νομικής μορφής, της οικονομικής, των δικτύων που διαθέτουν, οι συνεργασίες που έχουν συνάψει καθώς επίσης και των κτιριακών υποδομών που διαθέτει ο κάθε φορέας. Στόχος αυτής της έρευνας ήταν η καταγραφή και η αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης και του ενεργού ανθρώπινου δυναμικού που δραστηριοποιούνται στην πόλη μας.»⁷⁷

⁷⁷ Βλ Πρώην επίσημη ιστοσελίδα Kalamata:21 , όλες οι έρευνες έχουν καταγραφεί από αυτήν την ιστοσελίδα
<http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:http://kalamata21.eu/%25CE%25AD%25CF>

4η έρευνα καταγραφής του οράματος

Η έρευνα για την καταγραφή του οράματος απευθυνόταν στους κατοίκους της Καλαμάτας, αναζητώντας τη γνώμη τους για το πώς φαντάζονται και πώς ήθελαν την πόλη τους το 2021. Η έρευνα διεξήχθη τόσο ηλεκτρονικά μέσω της πλατφόρμας όσο και σε έντυπη μορφή. Συνολικά είχαν καταγραφεί περίπου 1000 ιδέες και απόψεις πολιτών της Καλαμάτας.

5η έρευνα στους τουρίστες

Το Γραφείο Υποψηφιότητας έκανε μια σύντομη έρευνα στους επισκέπτες της Καλαμάτας οι οποίοι έρχονταν με κρουαζιερόπλοιο. Οι δύο μικρές αυτές και σύντομες έρευνες έγιναν στις 2 και στις 16 Ιουλίου.

6η έρευνα προσβασιμότητας

Με πρωτοβουλία της ομάδας εργασίας «ΕΥΠΑΘΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΟΜΑΔΕΣ» με συντονιστή το Γιώργο Λαζαρίδη διεξάχθηκε η έρευνα σχετικά με την προσβασιμότητα στα καταστήματα της Καλαμάτας. Στόχος της ομάδας να μελετήσουν αν τα καταστήματα της Καλαμάτας να συλλέγουν πληροφορίες σχετικά με την προσβασιμότητα τους.

3.4 Η προεπιλογή

Όπως προαναφέρθηκε, την Δευτέρα 30 Νοεμβρίου 2015 και ώρα 12.00 έληξε η προθεσμία υποβολής αιτήσεων από τις ελληνικές πόλεις υποψήφιες για τον τίτλο της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης το 2021⁷⁸.

Συνολικά κατατέθηκαν δεκατέσσερις (14) αιτήσεις υποψηφιότητας από τις πόλεις Βόλος, Δελφοί, Ελευσίνα, Ιωάννινα, Καλαμάτα, Κέρκυρα, Λάρισα, Λέσβος, Μεσολόγγι, Πειραιάς, Ρόδος, Σαλαμίνα, Σάμος, Τρίπολη.

[%2581%25CE%25B5%25CF%2585%25CE%25BD%25CE%25B1/&gws_rd=cr&ei=X081Wf_vL4b1UtDJI5AN](#), ημερ. επι. 05/06/2017

⁷⁸ Δελτίο Τύπου -Κατάθεση υποψηφιοτήτων για τον τίτλο της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης το 2021, <https://goo.gl/z5ZfZU> ημερ. επι.06/06/2017

Την Παρασκευή 26 Φεβρουαρίου 2016 πραγματοποιήθηκε η φάση προεπιλογής των υποψηφίων ελληνικών πόλεων, που διεκδικούσαν τον τίτλο της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης για το 2021 στην Ελλάδα⁷⁹. Οι πόλεις παρουσίασαν τους φακέλους υποψηφιότητάς τους ενώπιον της δωδεκαμελούς επιτροπής.⁸⁰ Η παρουσίαση έγινε στο αμφιθέατρο του Υπουργείου Πολιτισμού, και παραβρίσκονταν ο Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού κ. Αριστείδης Μπαλτάς, η Γενική Γραμματέας του ΥΠΠΟΑ κ. Μαρία Ανδρεαδάκη-Βλαζάκη και ο Γάλλος εκπρόσωπος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής – Υπεύθυνου για τις Πολιτιστικές Πρωτεύουσες κ. Sylvain Pasqua. Έπειτα από την εξέταση των φακέλων ο Βρετανός Πρόεδρος της 12μελούς Ευρωπαϊκής Επιτροπής Εμπειρογνομόνων κ. Steve Green ανακοίνωσε τα ονόματα των πόλεων που πέρασαν στην επόμενη φάση. Σχετικό Δελτίο⁸¹ υπάρχει αναρτημένο με τα αποτελέσματα της προεπιλογής ως υποψήφιες πόλεις για την τελική φάση.

Οι πόλεις που επιλέχθηκαν είναι η εξής⁸²:

- ✓ Ελευσίνα
- ✓ Καλαμάτα
- ✓ Ρόδος

Οι υποψήφιες πόλεις που αναδείχτηκαν έπρεπε να κάνουν τις αναγκαίες αναθεωρήσεις στο φάκελό τους, με την βοήθεια των εμπειρογνομόνων έτσι ώστε τη Τετάρτη 5 Οκτωβρίου και ώρα 12.00 να έχουν υποβάλει τους αναθεωρημένους φακέλους των αιτήσεων. Αυτοί οι φάκελοι κατατέθηκαν στα γραφεία της Διεύθυνσης Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Ένωσης του ΥΠΠΟΑ/ 17 στην Αθήνα, αι στάλθηκαν σε ηλεκτρονική και σε έντυπη μορφή στους εμπειρογνώμονες που μετείχαν στην επιτροπή επιλογής.

⁷⁹ΦΑΣΗ ΠΡΟΕΠΙΛΟΓΗΣ “Η ΑΝΑΦΟΡΑ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΠΕ 2021 ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ” <https://goo.gl/Gb0v9s>, ημερ. επι. 06/06/2017

⁸⁰Οι Φάκελοι υποψηφιότητας των Ελληνικών πόλεων για την ΠΠΕ 2021 <https://goo.gl/Fnljcf> ημερ. επι.06/06/2017

⁸¹Selection of the European Capital of Culture 2021 in Greece The Selection Panel’s report Pre-Selection Stage, <https://goo.gl/6pzU1U> ημερ. επισκ. 06/06/2017

⁸² Αποτελέσματα συνάντησης προεπιλογής για τον τίτλο της ΠΠΕ 2021, <https://goo.gl/ECzJrG> ημερ. επισ. 06/06/2017

Πάσο Πολιτισμού

Η Καλαμάτα περνώντας στην επόμενη φάση ως μια από τις τρεις υπονήφιες πόλεις (μαζί με την Ελευσίνα και την Ρόδο) για την τελική επιλογή συμπλήρωσε το φάκελό της. Στο πλαίσιο της ενίσχυσης της υποψηφιότητας προτάθηκε το πρόγραμμα *Πάσο Πολιτισμού* ως εργαλείο που επέτρεπε την υποστήριξη της υποψηφιότητας και λειτουργούσε ως μέσο ανάπτυξης δικτύου παροχής υπηρεσιών το οποίο θα επιβραβεύει τους πελάτες του⁸³.

- *Resident PASS: Κάτοικοι δήμων που συμμετέχουν στο Κ:21*

Με την οικονομική τους προσφορά είναι αυτόματα συνεργάτες και αποκτούν αυτόματα το δικαίωμα αυτού του Resident PASS. Το προνόμιο του πάσο είναι σημαντικές εκπτώσεις στις δράσεις του Κ:21 π.χ. θεατρικές παραστάσεις.

- *Visitor PASS:Επισκέπτες*

Αυτό το είδος ΠΑΣΟΥ απευθύνεται στους επισκέπτες της Καλαμάτας και των ευρύτερων παροχών δραστηριότητας του Κ:21. Είναι ένα ειδικά σχεδιασμένο σύστημα παροχής πληροφοριών, αγοράς εισιτηρίων και εκπτώσεων σε σχέση με την συλλογή πόντων.

- *Cultural PASS: Επαγγελματίες και Φοιτητές Πολιτιστικού Τομέα & Τέχνης*

Δίνεται μόνο σε αποδεδειγμένους/ πιστοποιημένους επαγγελματίες/εκπαιδευτές ή φοιτητές του πολιτιστικού τομέα. Έχουν αντίστοιχες εκπτώσεις ανάλογα με την ιδιότητα τους.

- *Partner PASS: Συνεργάτες/ Χορηγοί- μη εμπορική διάθεση*

Η εγγραφή και συμμετοχή στο πρόγραμμα παρείχε αποκλειστικά προνόμια στα μέλη με σκοπό να αναδειχτεί ως Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης η Καλαμάτα. Η λειτουργία του Πάσο θα ήταν σε φυσική ή ηλεκτρονική μορφή, μέσω app είτε διαδικτύου για να γίνεται η ταυτοποίηση και η συναλλαγή. Το πάσο είναι μια συνδρομή για δικαιούχους που μέσω αγοράς υπηρεσιών έχουν κάποια προνόμια. Σε περίπτωση που η Καλαμάτα κατακτούσε τον τίτλο μια εταιρία υλοποίησης του

⁸³ Έντυπο, ΚΑΛΑΜΑΤΑ:21 Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα Υποψήφια Πόλη ΠΑΣΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ενότητα Δικαιούχοι

θεσμού αναλάμβανε την διαχείριση. Η ηλεκτρονική πλατφόρμα και τα δεδομένα περιέρχονταν στην ΚΕ «ΦΑΡΙΣ» όπου ανήκει και το Κalamata:21.

Εικόνα 11



Η βάση των δεδομένων προστατεύεται βάσει του νόμου περί Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (Ν.2472/1997).⁸⁴ Τέλος το πάσο δεν επιφέρει κάποιο έσοδο

⁸⁴ Η σχετική αναφορά έγινε από το Έντυπο , ΚΑΛΑΜΑΤΑ:21 Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα Υποψήφια Πόλη ΠΑΣΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

για το Kalamata:21.Στις παρακάτω εικόνες μπορείτε να δείτε το έντυπο του πάσο πολιτισμού και την φόρμα εγγραφής για την απόκτηση της συνδρομής.⁸⁵

Εικόνα 12⁸⁶

ΚΑΛΑΜΑΤΑ : 21
Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα
Υποψήφια Πόλη

ΠΑΣΟ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΦΟΡΜΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ
ΣΤΟ ΠΑΣΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΣΤΟΙΧΙΑ ΜΕΛΟΥΣ

Όνομα / First Name _____
Επίθετο / Last Name _____
ημέρ./μήν./έτος γεννησης / Date of Birth / / Τηλέφωνο κατοικίας / Residence _____
Όμοιο _____
Τηλέφωνο επικοινωνίας / Contact Number _____

Εάν ανήκετε σε μία από τις παρακάτω κατηγορίες παρακαλώ ετικέτα να ανήκατε σε:

- Επαγγελματίας Καλλιτέχνης / Professional Artist
- Μ.Μ.Ε. / Media
- Ερασιώτης Καλλιτέχνης / Amateur Artist
- Επαγγελματίας Πολιτιστικό / Cultural Professional
- Ακαδημαϊκός Τομέα Πολιτισμού & Τεχνών / University Professor in Arts & Culture
- Παισιπής Τομέα Πολιτισμού & Τεχνών / University Student of Arts & Culture
- Απολύτως τους όρους & προϋποθέσεις της εγγραφής μου

Καταχωρούμε για την εγγραφή σας στο ΠΑΣΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΛΑΜΑΤΑ:21
σε επίσημο αρχείο στο ΜΡΕΤΕ ένα κομμάτι με τα στοιχεία της εγγραφής και τον αριθμό του Πάσου σας.
Μπορείτε να επικοινωνήσετε με την ομάδα μας στο
www.kalamata21.eu

Την Παρασκευή 30 Σεπτεμβρίου 2016 και ώρα 14.30 κατατέθηκε ο φάκελος υποψηφιότητας της Καλαμάτας, στο Υπουργείο Πολιτισμού στο αρμόδιο Τμήμα που βρίσκεται στην οδό Ερμού. Ο φάκελος ήταν στην ελληνική και την αγγλική γλώσσα σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή σύμφωνα με τους κανονισμούς του διαγωνισμού

⁸⁵ Την συγκεκριμένη φόρμα την βρήκα στο Δημοτικό Πνευματικό Κέντρο της Καλαμάτας.

⁸⁶ Φόρμα εγγραφής στο πάσο πολιτισμού.

για το θεσμό της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης 2021, με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, του Προέδρου της Κοινοφελούς Επιχείρησης «Φάρις» του Δήμου Καλαμάτας, Θανάση Ηλιόπουλου και με τον Εκτελεστικό Διευθυντή του Γραφείου Υποψηφιότητας Kalamata21 Έκτορα Τσατσούλη.⁸⁷

3.5. Η τελική επιλογή

Η συνάντηση της τελικής επιλογής έλαβε χώρα στις 10-11 Νοεμβρίου 2016 στην Αθήνα και στην Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Ένωσης του ΥΠΠΟΑ ενώ την Παρασκευή 11 Νοεμβρίου στις 12:15 ανακοινώθηκε σε συνέντευξη Τύπου το όνομα της πόλης στην οποία απονεμήθηκε ο τίτλος της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης για το 2021, της Ελευσίνας. Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε στο αμφιθέατρο του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, υπό την παρουσία της πολιτικής ηγεσίας του ΥΠΠΟΑ.

3.5.1. Παρουσίαση της πόλης Ελευσίνας από την Τελική Έκθεση Επιλογής της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης 2021

Η Επιτροπή παρουσιάζει την γνώμη της σχετικά με τον φάκελο υποψηφιότητας της Ελευσίνας σε έκθεση που συντάχθηκε στα πλαίσια της διαδικασίας τελικής επιλογής. Η Ελευσίνα είναι μια από τις πόλεις που επιλέχθηκε στην φάση προεπιλογής, την Παρασκευή 26 Φεβρουαρίου 2016 και προχώρησε στην τελευταία φάση με το τελικό φάκελο υποβολής για τη διεκδίκηση του τίτλου της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης για το 2021.

Η Ελευσίνα είχε ένα βαρύ βιομηχανικό παρελθόν όμως επιδιώκει ένα μέλλον ως σύγχρονη πολιτιστική πόλη που δεν βασίζεται στην παραδοσιακή τουριστική αγορά, και αντιπροσωπεύει μια εναλλακτική εικόνα της Ελλάδας. Η Ελευσίνα παρουσιάζεται με την επωνυμία "Eleusis21". Η πρότασή της για την διεκδίκηση του τίτλου της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης επικεντρώνεται σε μια νέα βιώσιμη αστική οικονομία στην ευρύτερη Μητροπολιτική περιοχή της Αθήνας και στο να διατηρήσει την επένδυσή της στον πολιτισμό, που θεωρεί ως βασικό στοιχείο κατά την μετάβαση στην νέα ταυτότητα. Η πόλη επιδιώκει να δημιουργήσει ένα ελκυστικό περιβάλλον για νέους με τεχνογνωσία και καινοτόμες ιδέες για ανάπτυξη.

Ο λόγος που δημιουργεί μια τέτοια στρατηγική είναι πως ανήκει στις ποιο υποβαθμισμένες βιομηχανικές περιοχές με μολυσμένο περιβάλλον, όπως θα λέγαμε "μια γκρίζα βιομηχανική πόλη". Η κεντρική ιδέα του προγράμματος της Ελευσίνας,

⁸⁷ Βλ. Η Καλαμάτα κατέθεσε το φάκελο υποψηφιότητας για την Πολιτιστική Πρωτεύουσα. <https://goo.gl/2kYvpp> ημερ. επισ.06/06/2017

συνοψίζεται στην φράση «Μετάβαση στην Euforia». Ακόμα συμπεριλαμβάνει και την Δυτική Αττική συνδυάζοντας τρεις βασικούς πυλώνες.

- "Εργατικές τάξεις της ΕΕ" (τον ανθρώπινο και οικονομικό αντίκτυπο),
- "ΕΥnvironment" (επαναπροσδιορισμός της σχέσης μας με το περιβάλλον) και
- "ΕUbanning" (ο κοινωνικός αντίκτυπος της μετάβασης).

Η πολιτιστική στρατηγική της πόλης καλύπτει δέκα χρόνια δηλαδή για τα έτη 2016-2025 και βασίζεται στην αρχική της υιοθέτηση της Ατζέντας 21, στον τομέα του πολιτισμού με λεπτομερή Πολιτιστική Στρατηγική που εγκρίθηκε τον Σεπτέμβριο του 2016. Η Πολιτιστική Στρατηγική έχει τέσσερις στρατηγικές προτεραιότητες:

- την καινοτομία και τη σύγχρονη πολιτιστική παραγωγή,
- την συμμετοχή,
- την ψυχαγωγία και τον οικονομικό αντίκτυπο της τέχνης και
- τον πολιτισμό.

Η διεκδίκηση του τίτλου της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης διευκολύνει τη χρηματοδότηση της στρατηγικής που έχει σχεδιάσει η Ελευσίνα. Ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός ανέρχεται σε 24 εκατ. Ευρώ. Τα χρήματα προέρχονται από την Ελευσίνα και από τις γύρω περιοχές που θα συνεισφέρουν η καθεμία 8,7 εκατ. Ευρώ. Από τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα προέρχονται 0,9 εκατ. € από άλλες πηγές 0,6 εκατ. €, ακόμα 2,9 εκατ. € προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα και αναμένεται ότι η εθνική κυβέρνηση θα συνεισφέρει 2,3 εκατ. €.⁸⁸ Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επισκεφτείτε την επίσημη ιστοσελίδα της Ελευσίνας για την υποψηφιότητα "Eleusis21".⁸⁹

3.5.2. Παρουσίαση της πόλης της Καλαμάτας στην Τελική Έκθεση Επιλογής της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης 2021

Η Επιτροπή αναπτύσσει ομοίως την γνώμη της σχετικά με τον φάκελο υποψηφιότητας της Καλαμάτας σε μια έκθεση που συντάχθηκε στα πλαίσια της φάσης της τελικής επιλογής. Η Καλαμάτα είναι η δεύτερη πόλη που επιλέχθηκε στην φάση προεπιλογής, την Παρασκευή 26 Φεβρουαρίου 2016 και προχώρησε στην τελευταία φάση με το τελικό φάκελο⁹⁰ υποψηφιότητας για τη διεκδίκηση του τίτλου της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης για το 2021. Η Καλαμάτα επιδίωκε να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες που προσφέρει η εξωστρέφεια της και η ικανότητα της επικοινωνίας, για να λειτουργήσει ως παράδειγμα για τις περιφέρειες.

Γενικά επιδιώκει να αποτελέσει ένα παράδειγμα για το πώς μια περιφερειακή πόλη μπορεί να μεταβεί στην αιψόρο ανάπτυξη. Μέσα από τα έργα υποδομής τα τελευταία χρόνια όπως, ο αυτοκινητόδρομος προς την Αθήνα και η επέκταση του αεροδρομίου διευκολύνθηκε η πρόσβαση στην πόλη. Έχουν μεγάλη σημασία τα έργα

⁸⁸ Βλ. Πηγή The Selection Panel's report Final report Athens December 2016 <https://goo.gl/cSnVVB> ημερ. επικ. 07/06/2017

⁸⁹ Επίσημη ιστοσελίδα Eleusis21, <https://goo.gl/Qxls8R> ημερ. επικ. 07/06/2017

⁹⁰ KALAMATA:21 Bid Book GR - selection phase <https://goo.gl/CFLVnf> ημερ. επισκ 07/06/2017

Αλλαγή κωδικού πεδίου

Αλλαγή κωδικού πεδίου

Αλλαγή κωδικού πεδίου

υποδομής για την Καλαμάτα που ήταν σχετικά αποκομμένη. Η Καλαμάτα ξανακτίστηκε μετά από τις καταστροφικές συνέπειες του σεισμού του 1986.

Η πολιτιστική σκηνή βασίζεται σε φεστιβάλ από τα οποία το ποιο διακεκριμένο είναι το Φεστιβάλ Χορού. Τα περισσότερα φεστιβάλ οργανώνονται από ιδιωτικές πρωτοβουλίες κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού. Η ερασιτεχνική σκηνή είναι επίσης πολύ ενεργή γενικά στην πόλη.

Η επωνυμία που φέρνει η υποψηφιότητα είναι KALAMATA:21. Το σύνθημα που προβάλλει η Καλαμάτα στα πλαίσια της Πολιτιστική Πρωτεύουσας της Ευρώπης βρίσκεται στο θέμα της «γειρόμενης Καλαμάτας» - "Kalamata Rising" και το "Πέρα από τα όρια"- "Beyond Edge" ως καλλιτεχνικό όραμά της. Το προτεινόμενο πρόγραμμα περιλάμβανε τρεις θεματικές ενότητες:

- "Awaken, our past" (αφύπνιση του παρελθόν μας)
- "Confront, our Present" (αντιμετωπίζοντας το παρόν μας)
- "Transform, the future" (μεταμόρφωση, του μέλλον μας)

Οι θεματικές αυτές ενότητες αλληλεπιδρούν με τρία έργα:

- "Residences:21",
- "Academy:21" και
- "DigiKa".

Η προσφορά του έργου Kalamata:21 περιλαμβάνει και τους γειτονικούς δήμους στη Μεσσηνία και γενικότερα στην Πελοπόννησο.

Η πολιτιστική στρατηγική της πόλης καλύπτει την περίοδο 2016-2025 και εγκρίθηκε τον Σεπτέμβριο του 2016. Η στρατηγική έχει έξι γενικούς στόχους με δώδεκα λειτουργικές προτεραιότητες και τρεις άξονες προτεραιότητας. Αυτή η στρατηγική είναι διαθέσιμη στην αγγλική γλώσσα στην ιστοσελίδα της ECOC. Το πάνελ σημείωσε ότι η ομάδα προσφορών μελέτησε τρεις πόλεις στη Γαλλία, τη Δανία και τη Γερμανία που ήταν σε παρόμοια κατάσταση. Οι στόχοι μέσα από την Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης ήταν να καλλιεργήσουν μια σύγχρονη νοοτροπία, να αναπτύξουν την ικανότητα προσέγγισης της προσβασιμότητας, την καλλιέργεια του πολιτισμού και τη δημιουργικότητα. Τα χρήματα από το βραβείο Μελίνα Μερκούρη, αν είχε απονεμηθεί ο τίτλος, προβλέπονταν να χρησιμοποιηθούν στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς μετά την περίοδο της πολιτιστικής πρωτεύουσας. Η Επιτροπή ήταν ευχαριστημένη με την χαρτογράφηση του πολιτιστικού τομέα της πόλης βασισμένη στις θεμελιώδεις αρχές για την ανάπτυξη στρατηγικής της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας. Ο φάκελος υποψηφιότητας περιείχε έναν κατάλογο των πολιτιστικών, οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων που θα προέκυπταν από τα συγκεκριμένα έργα. Αυτά τα έργα συνδέονταν με συγκεκριμένους δείκτες και έτειναν να επικεντρώνονται σε ποσοτικοποιημένες πτυχές του έτους της Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης και λιγότερο στις μεταρρυθμιστικές προσδοκίες για την πόλη που καθόριζαν στους στόχους.

Η πρόταση περιείχε, κατά την Επιτροπή, ασαφείς δεσμεύσεις με ευρωπαίους πολιτισμικούς εταίρους μέσα από το πεδίο εφαρμογής των κριτηρίων. Το προσφερόμενο πολιτισμικό χαρτοφυλάκιο περιείχε δύο δηλώσεις συνεργασιών που ανέρχονταν στο 90% του συνόλου των εκδηλώσεων, αυτό δηλαδή σήμαινε ότι είχαμε έργα με ευρωπαίους εταίρους στα 2/3 των σχεδίων που σχετίζονταν με Ευρωπαϊκά

πολιτιστικά ζητήματα . Όμως κρίθηκε ότι με τον φάκελο προτάθηκαν λιγότεροι εταίροι από τους αναμενόμενους. Παρόλα αυτά η Επιτροπή έμεινε συνολικά ευχαριστημένη σχετικά με το πρόγραμμα "Residences 21",ως προς το πεδίο εφαρμογής του. Αν και θα μπορούσε να περισσότερες ευκαιρίες για τους καλλιτέχνες της Καλαμάτας. Ο προϋπολογισμός κρίθηκε χαμηλός, ειδικά για τις τέχνες. Τα ευρωπαϊκά πολιτιστικά θέματα καλύπτονταν από ορισμένα σχέδια αλλά όχι στο βάθος που αναμενόταν. Επίσης υπήρχε μια καλά ανεπτυγμένη σειρά προγραμματισμένων συνεργασιών με άλλες Πολιτιστικές Πρωτεύουσες της Ευρώπης σε συγκεκριμένα έργα.

Σχετικά με το καλλιτεχνικό πρόγραμμα με τον τίτλο "Πέρα από τα όρια". Είχε τέσσερις στόχους:

- την κινητοποίηση (Τοπικούς πολίτες και καλλιτέχνες),
- να προσκαλέσει (διεθνείς καλλιτέχνες),
- να συνδεθεί (γεφύρωση του τοπικού με το Ευρωπαϊκό επίπεδο) και
- να ενισχύσει (αναπτύξει ικανότητας του πολιτιστικού και κοινωνικού τομέα).

Η πρόταση περιλάμβανε έργα με συνολικό προϋπολογισμό 14,9 εκατ. Ευρώ σε συνολικό προϋπολογισμό ύψους 21εκ. € . Τα μεγάλα έργα βάση προϋπολογισμών είναι:

- "Creative Hub" ανέρχεται σε 1 εκατ. Ευρώ
- Το "Φεστιβάλ Πράσινου Σχεδιασμού"
- "Μαρία Κάλλας Μινιόνων" και τα δύο ανέρχονται σε € 800.000.
- "Inside out Fashion" € 460.000) και αρκετοί προϋπολογισμοί ύψους € 400.000 συμπεριλαμβάνουν τις παρακάτω εκδηλώσεις
- "Ακαδημία: 21",
- "Εμφύλιος πόλεμος",
- "Φεστιβάλ Δημόσιας Τέχνης",
- "Μέθοδος θεάτρου"
- "Αρχαίο Δράμα Τώρα".

Η πρόταση ήταν σαφής στο μεγαλύτερο μέρος της, σχετικά με τα έργα και τις περιγραφές τους αλλά και σε σχέση με τους προβλεπόμενους προϋπολογισμούς ενώ αναμενόταν μεγαλύτερη έμφαση στα πολιτιστικά γεγονότα, ιδιαίτερα τα φεστιβάλ του 2021.

Το Δημοτικό Συμβούλιο ενέκρινε την υποψηφιότητα το 2015 και πάλι τον Σεπτέμβριο του 2016 ενέκρινε την πολιτιστική στρατηγική. Επίσης οι πέντε γειτονικοί δήμοι της Μεσσηνίας τάχθηκαν υπέρ της πρότασης διεκδίκησης.

Η προσέγγιση της συμμετοχής των πολιτών κατά τη φάση προεπιλογής ήταν θετική διότι αναπτύχθηκε μια εθελοντική ομάδα για εξειδικευμένα έργα. Ο αριθμός των εθελοντών έφτανε τους 400 και μέχρι το 2021 επιδίωκαν να φτάσουν πάνω από 1000. Το "πολιτιστικό πάσο " ήδη είχε πάνω από 4.000 εγγραφές. Η Επιτροπή ανέφερε ότι η προτεινόμενη δράση ήταν ένα επαρκές πρότυπο για μελλοντικές δράσεις, αλλά θα έπρεπε να είναι ποιο λεπτομερής. Ευχαριστημένη έμεινε η

Επιτροπή από τις δραστηριότητες των εταιρών που συμμετείχαν στην "Ακαδημία:21 Σχολικές Κοινότητες". Τέλος τα έργα όπου συμμετείχε η κοινότητα των Ρομά στην Καλαμάτα, αλλά και στις γειτονικές περιοχές ήταν ένα ισχυρό σημείο.

Στο διαχειριστικό κομμάτι ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός για την Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης ήταν 30 εκατ. €. Ο Δήμος Καλαμάτας θα συνεισέφερε 5 εκατ. €, η Περιφέρεια θα συνεισέφερε 8,5 εκατ. €, ενώ οι άλλοι Μεσσηνιακοί Δήμοι θα πρόσφεραν 0,5 εκατ. €. Από τα Ευρωπαϊκά Προγράμματα της ΕΕ δίνονταν 4 εκατ. € και από τον ιδιωτικό τομέα 4 εκατ. €. Τέλος προσδοκούσαν ότι η εθνική κυβέρνηση θα συνεισέφερε 8 εκατ.€. Οι δαπάνες κατανεμήθηκαν 70% για τα προγράμματα, 15% για το μάρκετινγκ, 13% για το προσωπικό και 2% στην παρακολούθηση και την αξιολόγηση. Αν είχε απονεμηθεί το Βραβείο Μελίνας Μερκούρη αυτό θα είχε χρησιμοποιηθεί για την πολιτιστική κληρονομιά μετά το 2022. Η Επιτροπή έκρινε ότι η προτεινόμενη χρηματοδότηση είναι γενικά επαρκής. Όμως η αυτοτελής συνεισφορά της πόλης ήταν χαμηλή, ιδίως επειδή η προτεινόμενη μπορεί να περιλάμβανε κοινοτικά κονδύλια.

3.5.3. Παρουσίαση της πόλης της Ρόδου στην Τελική Έκθεση Επιλογής της Πολιτιστική Πρωτεύουσας της Ευρώπης 2021

Η Επιτροπή έθεσε την γνώμη της σχετικά με τον φάκελο υποψηφιότητας της Ρόδου σε μια έκθεση που πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της τελικής επιλογής. Η Ρόδος ήταν η τρίτη πόλη που επιλέχθηκε στην φάση προεπιλογής, την Παρασκευή 26 Φεβρουαρίου 2016 και προχώρησε και αυτή στην τελευταία φάση με το τελικό φάκελος υποβολής⁹¹ για τη διεκδίκηση του τίτλου της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης για το 2021. Η Ρόδος σκόπευε να αναπτύξει μια επιτυχημένη αγορά του μαζικού τουρισμού. Η ανάπτυξη είχε σκοπό να την επέκταση και στην ενίσχυση του πολιτιστικού τουρισμού.

Στο γενικό πλαίσιο η Ρόδος παρουσιάστηκε ως μια επιτυχημένη πόλη με ισχυρή πολιτιστική κληρονομιά. Με ένα τουριστικό υπόβαθρο διακοπών στην παραλία. Στην πρόταση περιλαμβάνονταν και τα άλλα νησιά των Δωδεκανήσων. Η ένταξή τους λειτούργησε ως έμπνευση για τα έργα των καλλιτεχνών διότι, η περιοχή είχε ένα ιδιαίτερο πολιτιστικό κεφάλαιο. Η πρόταση επιδίωξε την παρουσίαση των στόχων της εξάπλωσης της τουριστικής σεζόν στην χειμερινή περίοδο. Προσπάθεια έγινε για την ανάπτυξη ικανοτήτων του πολιτιστικού τουρισμού. Η πολιτιστική πρόταση βασιζόταν έντονα στα αξιοθέατα της πολιτιστικής κληρονομιάς. Ο φάκελος αναγνώριζε ότι πολλοί καλλιτέχνες, θεατρικές ομάδες, μουσικοί, σχεδιαστές κλπ. ήταν απομονωμένοι εξαιτίας της περιορισμένης παρουσίας του κοινού και της έλλειψης ευκαιριών. Η πρόταση που αναδεικνυόταν μέσα από τον τίτλο με θέμα, "Ταξίδι στο Φως". Αποτελούνταν από τέσσερα στοιχεία:

- "Ευρώπη των πολιτών" (ποικιλομορφία και αξίες),
- "Ανατολή-Δύση" (Πλατφόρμα διαλόγου),
- "Νησιωτικότητα" (βιωσιμότητα και πρόσβαση) και

⁹¹ ΡΟΔΟΣ 2021 ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΥΠΟΨΗΦΙΑ ΠΟΛΗ <https://goo.gl/t73Ykj> ημερ. επισκ.07/06/2017

- "Δημιουργικός χώρος Δημιουργικοί & Άνθρωποι" (δημιουργούν και χαίρονται).

Σχετικά με την πολιτιστική στρατηγική η Επιτροπή έκανε τα παρακάτω σχόλια. Το Δημοτικό Συμβούλιο ενέκρινε την πολιτιστική στρατηγική στο πλαίσιο του επιχειρησιακού της σχεδίου 2015-2019 το έτος 2015. Μια τροπολογία προστέθηκε το 2016 για την επέκταση περαιτέρω 5 χρόνια στην πολιτιστική στρατηγική. Η στρατηγική θα αναθεωρούνταν ανά τριετία, συμπεριλαμβανομένης και της διαδικτυακής διαδικασίας διαβούλευσης. Η χαρτογράφηση των πολιτιστικών τομέων δεν ήταν επίσημη, είχε κατακερματισμένες πληροφορίες, και θα πραγματοποιούνταν εάν κέρδιζε τον τίτλο η πόλη μια βασική μελέτη. Η ομάδα αξιολόγησε την δέσμευση να προχωρήσει το 36% των έργων του προγράμματος ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα του διαγωνισμού. Το 44% έργων δεν ήταν εφάπαξ και ολοκληρωμένα με βάση το σχέδιο, αλλά το πρώτο βήμα από αυτοσυντηρούμενες ετήσιες ή διετείς δραστηριότητες. Ο φάκελος είχε περιορισμένες πληροφορίες σχετικά με τις πολιτιστικές, κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις της Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης. Δεν είχε ως στόχο την αύξηση του τουρισμού και των πληροφοριών κατά τη διάρκεια της παρουσίας για την χαμηλή περίοδο του τουρισμού της χειμερινής εποχής.

Η προσφορά εγκρίθηκε ομόφωνα από το δημοτικό συμβούλιο το 2015. Οι τοπικοί πολιτικοί της υπέγραψαν δήλωση που υποστήριζε την πρόταση σε περίπτωση πολιτικής αλλαγής της τοπικής ηγεσίας από το 2015 έως το 2021. Την ίδια στιγμή τα δημοτικά συμβούλια των 18 Νησιών των Δωδεκανήσων υποστήριζαν επίσης την υποψηφιότητα. Το Δημοτικό Συμβούλιο τον Σεπτέμβριο το 2016 εγκρίνει την πολιτιστική στρατηγική. Η πόλη θα διέθετε 37 εκατ. Ευρώ για ένα σχέδιο βελτίωσης της Πολιτιστικής υποδομής. Περιορισμένες πληροφορίες δόθηκαν στην πρόταση για το συγκεκριμένο σχέδιο. Υπήρχε αναγνώριση ότι στα νησιά τα πολιτιστικά ιδρύματα υστερούν από μακροπρόθεσμη στρατηγική, προσανατολισμό και διαχείριση .

Η επιτροπή προεπιλογής είχε σημειώσει μια ισχυρή δέσμευση των πολιτών, τις οργανώσεις και τον πολιτιστικό τομέα. Από την πρόταση προέκυψε ότι αυτή η δέσμευση είχε μειωθεί σημαντικά μετά την προεπιλογή. Βέβαια υπήρχε μια καλή σύνδεση μεταξύ των ειδικών πληθυσμιακών ομάδων και συγκεκριμένων έργων. Η Επιτροπή εκτίμησε θετικά τον στόχο να καταστούν προσίτοι οι πολιτιστικοί χώροι για τα άτομα με αναπηρίες. Αντίθετα η Επιτροπή θεώρησε ότι τα σχέδια ενίσχυσης και ανάπτυξης του κοινού είχε αδύναμα σημεία .

Ο προβλεπόμενος επιχειρησιακός προϋπολογισμός ανέρχονταν σε 45 εκατ. Ευρώ. Αύξηση θα είχε από την συνεισφορά της πόλης σε 17 εκατ. Ευρώ, Η Περιφέρεια θα διέθετε 8,7 εκατ. Ευρώ. Από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσα από τις ανταγωνιστικές προσφορές αναμένονταν 1,9 εκατ. €. Από τον ιδιωτικό τομέα υπολογιζόταν περίπου € 5,4 εκατ. Η αναμενόμενη συνεισφορά της εθνικής κυβέρνησης ανερχόταν σε 11,9 εκατ. Ευρώ.

Η πρόθεση ήταν να κατανεμηθεί το 80% στο κόστος των εκδηλώσεων του προγράμματος, το 10% στο μάρκετινγκ και το 8% στο μισθούς και διοίκηση. Το 2% ήταν για νέες δαπάνες του προγράμματος για πριν από το 2021. Η συνεισφορά της εθνικής κυβέρνησης δεν έχει ακόμη επιβεβαιωθεί. Η επιτροπή εξέτασε την προτεινόμενη νομική οντότητα και τη σύνθεση του συμβουλίου της. Διαπιστώθηκε ότι δεν υπήρχαν εκπρόσωποι από πολιτικούς, εκπαιδευτικούς ή πολιτιστικούς τομείς. Υπήρχε μια προγραμματισμένη πρόσληψη του Διευθύνοντος Συμβούλου και του

Καλλιτεχνικού Διευθυντή και άλλων Ανώτερων στελέχη. Όμως δεν υπήρχε μια σαφής κατανομή των αρμοδιοτήτων.

Εν κατακλείδι η Ρόδος εξέφραζε την πρόθεση για να συνεργαστεί σε κάθε πολιτιστικό έργο με φορείς και από την Ευρώπη και από τη Μέση Ανατολή. Αυτό θα επέφερε προστιθέμενη αξία για την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, όμως, κατά την κρίση της Επιτροπής, ο φάκελος είχε ασάφειες ως προς τους στόχους, επίσης παρουσίαζε μια έλλειψη οικονομικών πληροφοριών για τα σχέδια. Η εικόνα για την ικανότητα του πολιτιστικού τομέα στο νησί ήταν ασαφής. Η ψηφιακή δραστηριότητα μέσα από το πρόγραμμα δεν είχε σύγχρονη καινοτόμο εστίαση. Υπήρξε μια έμφαση στις μορφές και όχι τόσο στο πεδίο των βιομηχανικών δημιουργιών το οποίο θα μπορούσε να ήταν περισσότερο εμπλουτισμένο. Το σχέδιο που αναφερόταν στα άλλα νησιά δεν ήταν καλά αναπτυγμένο αλλά, κατά τη διάρκεια της παρουσίασης αναδείχθηκαν θετικά στοιχεία ειδικά μέσω του ρόλου των εθελοντών. Η επιτροπή έμεινε ευχαριστημένη με το γεγονός ότι θα υλοποιηθεί το 36% του προγράμματος ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα του διαγωνισμού. Είναι ένα θετικό στοιχείο η δέσμευση για την ενίσχυση της πολιτιστικής προσφοράς της πόλης σύμφωνα με την πολιτιστική της στρατηγική.

3.5.4.Η Ελευσίνα ως η Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης στην Ελλάδα το 2021⁹²

Στην τελική συνάντηση η Επιτροπή επιλογής, ανακηρύττει την Ελευσίνα ως Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης για το 2021. Ο Tibor Navracsics, Ευρωπαίος Επίτροπος αρμόδιος για θέματα Εκπαίδευσης, Πολιτισμού, Νεολαίας και Αθλητισμού, δήλωσε: Το 2021 η Ελλάδα θα φιλοξενήσει την τέταρτη Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης μετά την Αθήνα το 1985, τη Θεσσαλονίκη το 1997 και την Πάτρα το 2006. Διαγωνίστηκαν για τον τίτλο δεκατέσσερις πόλεις, καταλήγοντας σε τρεις επιλογές που οδήγησε στην τελική επιλογή .

Σύμφωνα με την Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που διέπει τη δράση της Ένωσης για τις Πολιτιστικές Πρωτεύουσες το 2021 θα φιλοξενήσουν τον θεσμό της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης τρεις πόλεις : μία στην Ελλάδα – Ελευσίνα , μία στη Ρουμανία -Τιμισσόαρα και μία σε υπονήφια ή προς ένταξη χώρα στην Ε.Ε. Σερβία -Νόβι Σαντ.

⁹²Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ανακήρυξη μίας υποψήφιας ελληνικής πόλης για την ΠΠΕ 2021, <https://goo.gl/2A7NpM> , ημερ. επισκ. 27/06/2017

3.5.5. Ένα συμπέρασμα σχετικά με τις πόλεις που συμμετείχαν στον διαγωνισμό της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης 2021.

Αυτό που μπορούμε να πούμε είναι ότι και οι τρεις πόλεις διαγωνίστηκαν ισότιμα και όλες οι προτάσεις είχαν δυνατά σημεία που θεωρήθηκαν σημαντικά. Βάση της επιτροπής η Ελευσίνα απάντησε με ποιο ολοκληρωμένο τρόπο στις ερωτήσεις που τέθηκαν μέσα από την παρουσίαση του φάκελου υποψηφιότητας συγκριτικά με τις άλλες δύο πόλεις την Καλαμάτα και την Ρόδο. Το δυνατό σημείο που είχε ήταν αφήγηση της «γκρίζας πλευράς της πόλης».

Τα τελικά αποτελέσματα υπάρχουν στην επίσημη ιστοσελίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Ένωσης, Τμήμα Ευρωπαϊκής Ένωσης⁹³. Το σκεπτικό της ανακήρυξης της ελληνικής πόλης για την Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 2021 συμπεριλάμβανε την παρατήρηση ότι οι τρεις ελληνικές πόλεις αντιμετώπιζαν παρόμοιες προκλήσεις όπως άλλες πόλεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και θα έπρεπε να μάθουν από αυτές τις ευρωπαϊκές εμπειρίες. Ο κύριος στόχος τους θα έπρεπε να ήταν το να αποτελέσει ο πολιτισμός, επίκεντρο του κοινωνικού και οικονομικού μέλλοντος.

Απολογισμός

Ο οικονομικός απολογισμός⁹⁴ του Γραφείου Υποψηφιότητας Kalamata:21 ψηφίστηκε με την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Νο.10/2017 στις 16 Ιανουαρίου του 2017. Στον απολογισμό⁹⁵ περιγράφονταν τα έσοδα-έξοδα των δύο φάσεων. Στην πρώτη φάση ο προϋπολογισμός συντάχθηκε χωρίς να ξέρουν ποιο είναι το αποτέλεσμα της προεπιλογής. Στην δεύτερη φάση στον προϋπολογισμό συμπεριλαμβάνονταν ο Δήμος αλλά και οι υπηρεσίες του ΚΕ «Φαρις», το συνολικό ποσό του προϋπολογισμού ήταν 600.000. ευρώ. Στην α' φάση το, 2014-2015,

του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Ένωσης, Τμήμα Ευρωπαϊκής Ένωσης⁹³, <http://ecoc2021.culture.gr>, ημερ. επισκ. 19/06/2017

⁹⁴ Μπορείτε να βρείτε το έγγραφο στη Διαύγεια με ΑΔΑ 66ΑΡΟΡΦΕ-0Ξ9, <https://www.diavgeia.gov.gr/f/kalamata>, ημερ. επισκ. 27/06/2017

⁹⁵ Βλ. Ο οικονομικός απολογισμός του Γραφείου Υποψηφιότητας, παράρτημα 5 στην σελ. 85

δαπανήθηκαν 166.143,96 ευρώ ενώ στην β' φάση το 2016 δαπανήθηκαν 242.043,22 ευρώ. Άρα αν αθροίσουμε τα ποσά από τις δύο φάσεις έχουμε 408.187,18 ευρώ από την ΚΕ «Φάρις». Στην συνέχεια υπάρχουν χορηγοί που έδωσαν χρήματα και αυτά παρουσιάζονται στην στήλη «Σύνολα τιμές» τα οποία ανέρχονταν σε 107.380,00 ευρώ και για τις δυο φάσεις. Αν και πάλι αθροίσουμε τα ποσά που δαπάνησε η ΚΕ «Φάρις» ήταν 408.187,18 ευρώ και με τις χορηγήσεις 107.380,00 έχουμε το ποσό 515.567,18 ευρώ τα οποία καταβλήθηκαν για τις δύο φάσεις της διεκδίκησης του τίτλου. Υπάρχει ένα περίσσειμα 84.432,82 ευρώ που απομένουν από την δαπάνη των δύο φάσεων από το αρχικό ποσό των 600.000 ευρώ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Έρευνα μέσω συνεντεύξεων για το ΚΑΛΑΜΑΤΑ:21 και μια αναδρομή στις τρεις πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ελλάδας.

Για μια συνολική αξιολόγηση της πορείας και του τελικού αποτελέσματος της υποψηφιότητας πραγματοποιήθηκαν δύο συνεντεύξεις με κεντρικά στελέχη αυτής της προσπάθειας. Τα ευρήματα που προέκυψαν από τις συνεντεύξεις αυτές καταγράφονται στην συνέχεια.

4.1. Συνέντευξη τύπου από εκπρόσωπο της ΚΕ «ΦΑΡΙΣ».

Το βασικό συμπέρασμα που προέκυψε από αυτή την συνέντευξη⁹⁶, είναι ότι η σύσταση του Γραφείου Υποψηφιότητας ήταν απαραίτητη για την διεκδίκηση του τίτλου. Υπήρχε κατάλληλο προσωπικό μέσα από το δήμο άλλα και εξωτερικοί συνεργάτες, που έπαιξαν σημαντικό ρόλο, όπως και οι εθελοντές που συμμετείχαν στην διαμόρφωση του φακέλου μέσα από τις ομάδες εργασίας, και την διοργάνωση ημερίδων και συναντήσεων. Ήταν απαίτηση η δημιουργία αυτού του ανεξάρτητου οργάνου και είχε ένα θετικό πρόσημο. Ακόμα υπήρχε προσφορά από τον Δήμο αλλά και σημαντικών χορηγιών που βοήθησαν στις δραστηριότητες του Κalamata:21. Υπήρχε οργάνωση και σχεδιασμός και αυτό φάνηκε από την φάση της προεπιλογής όπου η Καλαμάτα πέρασε στην τελική φάση. Ήταν ένας σκληρός διαγωνισμός και σε τελική ανάλυση κρίθηκε στις λεπτομέρειες. Επίσης τονίστηκε ότι θα έπρεπε να είχε αναδειχτεί μια Επαρχιακή Ελληνική πόλη, αυτό θα έδινε την ευκαιρία να αναδειχτούν

⁹⁶ βλ. Συνέντευξη από εκπρόσωπο ΚΕ «ΦΑΡΙΣ», σχετικά με την διεκδίκηση του τίτλου της Πολιτιστικής Ευρωπαϊκής Πρωτεύουσας 2021, παράρτημα 6, σελ 86

οι περιφέρειες. Χάθηκε αυτή η ευκαιρία, κατά την άποψη του προσώπου που έδωσε την συνέντευξη το οποίο ευελπιστεί να αναδειχτεί μια τέτοια πόλη στο μέλλον. Τέλος τα θετικά στοιχεία που προκύψαν τον την υποψηφιότητα, αξιοποιούνται μέσα από το προσωπικό του Δήμου και ειδικότερα από την ΚΕ «ΦΑΡΙΣ». Οι έρευνες και ημερίδες αξιοποιούνται από τις σχολές της ΚΕ «Φάρις» ενώ τα δεδομένα και τα project μπορεί να τα πάρει ο ίδιος ο οργανισμός και να τα αξιοποιήσει για την δράση του στον πολιτιστικό τομέα.

4.2. Συνέντευξη τύπου από πρώην εκπρόσωπο του Γραφείου Υποψηφιότητας.

Το μέλος του Γραφείου Υποψηφιότητας ανέφερε στην συνέντευξη⁹⁷, πως ο στρατηγικός σχεδιασμός του προγράμματος ήταν καλά οργανωμένος με εξειδικευμένους και συγκεκριμένους στόχους. Με κατευθύνσεις από το συμβούλιο για την οργάνωση και παρουσίαση του φακέλου. Υπήρχαν μελέτες περίπτωσης από κεντρικά κράτη της Ευρώπης σε θέματα παροιμία που είχε η και η Καλαμάτα. Στην ερώτηση σχετικά με τα δυνατά και αδύναμα σημεία που είχε κατά την διαδικασία της υποψηφιότητας ειπώθηκε ότι το ο δυνατό σημείο ήταν η συμμετοχή των εθελοντών διότι διαμόρφωσαν τον φάκελο υποψηφιότητας . με εισροές στο σύστημα από κάτω προς τα πάνω (bottom up) Και ένα ενδιαφέρον συμπέρασμα αφορά την ενίσχυση της αίσθησης ότι οι κάτοικοι της πόλης είναι ενεργοί ευρωπαίοι πολίτες. Με αποτέλεσμα το περιεχόμενο του φακέλου παράχθηκε συμμετοχικά από την ίδια τη πόλη ως προς τον σχεδιασμό της πολιτιστική στρατηγικής . Τα αδύναμα σημεία είχαν να κάνουν, με την δυσκολία να δημιουργηθεί μια αφήγηση που να στηριζόταν στα «γκρίζα σημεία της πόλης». Δηλαδή, στα αρνητικά στοιχεία της πόλης προς βελτίωση, ώστε η πρόταση να γίνει ποιο ελκυστική για τον αναγνώστη έτσι ώστε, να ενισχυθεί η διεκδίκηση του τίτλου. Η ουσιαστική αφήγηση ήταν πως μια περιφερειακή πόλη όπως η Καλαμάτα μπορεί να γίνει ένα παράδειγμα για τις άλλες πόλεις μέσα από μια πολιτιστική στρατηγική. Το κεντρικό πρόβλημα που εντοπίστηκε είναι πως το απότομο άνοιγμα μέσα από την συγκοινωνιακή βελτίωση (αυτοκινητόδρομος, αεροδρόμιο κ.τλ.), μετατρέπεται σε κίνδυνο διότι απουσιάζει ο σαφής

⁹⁷ Βλ. Συνέντευξη πρώην στελέχους του ΚΑΛΑΜΑΤΑ:21 , σχετικά με την διεκδίκηση του τίτλου της Πολιτιστικής Ευρωπαϊκής Πρωτεύουσας 2021. Παράρτημα 7, σελ. 87

προσανατολισμός, δεν έχει μια κατεύθυνση προς έναν συγκεκριμένο τομέα. Με την πολιτιστική στρατηγική θα μείωνε τους κινδύνους του απότομου ανοίγματος. Μια άλλη αρνητική επίδραση ήταν τα τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης επηρέασαν την γνώμη του κόσμου στην διάθεση του για την υποψηφιότητα. Η αρνητικότητα διαμορφώθηκε λόγω πολιτικών σκοπιμοτήτων δηλαδή πολιτικής αντιπαλότητας, από την αντιπολίτευση. Στην συνέχεια στην ερώτηση σχετικά με την τελική έκθεση της επιτροπής περιέγραψε ότι, υπήρχε μια τεράστια ασυνέπεια μεταξύ κατεύθυνσης που είχαν δώσει στην αρχή από την επιτροπή γενικά. Στην τελική αξιολόγηση η επιτροπή ήταν «μη ευγενής και αρνητική» απέναντι στους ανθρώπους που είχαν έρθει να εκπροσωπήσουν την Καλαμάτα ως υποψήφια πόλη. Γενικά αυτά που ζητήθηκαν στην αρχή άλλαξαν και ποιο συγκεκριμένα όταν άλλαξαν τα μέλη της Επιτροπής. Το Γραφείο Υποψηφιότητας κινήθηκε βάση οδηγιών της Επιτροπής και των συμβούλων. Τέλος σχετικά με τα θετικά στοιχεία που μπορεί να χρησιμοποιήσει ο Δήμος, ειπώθηκε ότι υπάρχει ένα πλάνο Β' από το Δημοτικό Συμβούλιο στις 20 Σεπτεμβρίου το 2016. Σε αυτό το πλάνο εμπεριέχονται projects τα οποία περιγράφουν τους συνεργάτες, την χρηματοδότηση και την πολιτιστική στρατηγική. Αυτό θα μπορούσε να το χρησιμοποιήσει η πόλη για την πολιτιστική της δράση.

4.3. Μια αναδρομή στις Πολιτιστικές Πρωτεύουσες της Ευρώπης που έχουν φιλοξενηθεί από την Ελλάδα⁹⁸.

Ο θεσμός της Πολιτιστική Πρωτεύουσας, όπως προαναφέρθηκε, φιλοξενήθηκε από την Ελλάδα τρεις φορές από τις πόλεις: την Αθήνα το 1985, την Θεσσαλονίκη το 1997 και από την Πάτρα το 2006. Το 1985 εγκαινίασε τον θεσμό της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης η Αθήνα έπειτα από την πρωτοβουλία της Μελίνας Μερκούρη και ήταν η πρώτη Ευρωπαϊκή πόλη που φιλοξένησε τον θεσμό. Κατά την διάρκεια του εορτασμού πραγματοποιήθηκαν πολυάριθμες εκδηλώσεις με μεγάλο αριθμό συμμετοχής των πολιτών. Ο θεσμός ανέδειξε την πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδας το 1985, μέσω της διοργάνωσης σχετικών εκθέσεων. Μία από αυτές τις εκθέσεις ήταν στην Εθνική Πινακοθήκη που εγκαινιάστηκε από τον Πρόεδρο της Γαλλίας Φρανσουά Μιτεράν. Ακόμα έγιναν και εκδηλώσεις που περιελάμβαναν επίσης μουσική, θέατρο, χορό και οπτικοακουστικές εκδηλώσεις.

⁹⁸ Παλαιότερες Πολιτιστικές Πρωτεύουσες της Ευρώπης στην Ελλάδα, <https://goo.gl/vRBvHX>, 17/06/2017

Το 1997 η Θεσσαλονίκη φιλοξενεί τον θεσμό της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης. Είχε μεγάλη σημασία η ανάδειξη της πόλης διότι, υπήρξε σαν ένα πολιτιστικό σταυροδρόμι μεταξύ Ευρώπης και Ανατολής. Και σε αυτήν την περίπτωση υπήρξε μεγάλη συμμετοχή των πολιτών. Το περιεχόμενο των εκδηλώσεων αναφέρονταν στην Μελίνα Μερκούρη ενώ έγινε έκθεση αφιερωμένη στον Έλληνα νομπελίστα ποιητή Οδυσσέα Ελύτη καθώς και έκθεση για τους θησαυρούς του Αγίου Όρους.

Τέλος έχουμε την Πάτρα ως Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης το 2006. Η ανάδειξη της Πάτρας αποτέλεσε μία σημαντική ευκαιρία για την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό του πολιτιστικού και επιχειρηματικού τομέα της πόλης. Η συμμετοχή των πολιτών στο θεσμό προκάλεσε το θαυμασμό την Ευρώπη. Το κύριο πολιτιστικό πρόγραμμα που έτρεξε ήταν η τελετή εγκαινίων της έκθεσης «Λεονάρντο Ντα Βίντσι: Εφευρέτης και Επιστήμονας». Αυτή η έκθεση φιλοξενήθηκε αργότερα και σε άλλες ελληνικές πόλεις, με αποτέλεσμα το πολιτιστικό πρόγραμμα να ενισχύσει τη διεθνή φήμη της πόλης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η εννοιολογική βάση της παρούσας εργασίας, ο «πολιτισμός», έχει πολλές διαστάσεις και δεν μπορεί εύκολα να δοθεί ένας περιοριστικός ορισμός. Περιλαμβάνει όλες τις δραστηριότητες μιας κοινότητας που συνεχώς εξελίσσεται σε όλα τα επίπεδα, βασιζόμενη στην κληρονομιά και στις παραδόσεις του κάθε τόπου. Αυτά τα χαρακτηριστικά διαφέρουν από κοινότητα σε κοινότητα και έτσι δημιουργούνται οι επι μέρους ταυτότητες. Αυτές οι ταυτότητες διαφέρουν μεταξύ τους συνιστούν εθνικές και τοπικές ταυτότητες που σχηματιστήκαν με την πάροδο του χρόνου και στηρίζονται σε κοινές αξίες. Η ευρωπαϊκή ήπειρος έχει ποικιλομορφία. Τα κράτη-μέλη της Ένωσης έχουν την δική τους πολιτιστική κληρονομιά και τις επι μέρους παραδόσεις τους αλλά δεν παύουν να ανήκουν στην ευρύτερη ευρωπαϊκή ταυτότητα μέσα από την κοινή ιστορία και εξέλιξη της ηπείρου.

Ο θεσμός της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης έχει μεγάλη σημασία διότι με την ανάδειξη των εθνικών ταυτοτήτων δημιουργείται αλληλογνωριμία, κατανόηση, αλληλοσεβασμός και συνεργασία ανάμεσα στα κράτη μέλη. Για την Ελλάδα έχει ακόμα μεγαλύτερη συμβολή λόγω του ρόλου της Μερίνας Μερκούρη για την δημιουργία του θεσμού. Η Ελλάδα φιλοξένησε τον θεσμό τρεις φορές και το 2021 θα τον φιλοξενήσει ξανά.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση με την σειρά της στήριξε τον θεσμό αυτόν και ενσωμάτωσε στο ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο τον *πολιτισμό* ενώ παράλληλα με τα προγράμματα όπως ο «Πολιτισμός 2000» κ.τλ. δημιούργησε έναν μηχανισμό χρηματοδότησης για την Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης και όχι μόνο. Οφείλω να διευκρινίσω πως δεν είναι πάντοτε σαφής αυτή η σύνδεση όμως, τα παραπάνω προγράμματα αναφέρονται άμεσα ή και έμμεσα και στον θεσμό αυτό. Π.χ. με σχετική απόφαση απονέμεται το βραβείο Μερίνα Μερκούρη στην πόλη που κερδίζει τον τίτλο. Όλες οι ενέργειες της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας γίνονται στα πλαίσια προστασίας και προαγωγής της πολιτιστικής κληρονομιάς, παραδόσεων και της ποικιλομορφίας.

Στην περίπτωση της διεκδίκησης της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης για το έτος 2021 διαγωνίστηκαν δεκατέσσερις ελληνικές πόλεις. Στη πρώτη φάση της προεπιλογής από τις δεκατέσσερις πόλεις πέρασαν τρεις έπειτα από αξιολόγηση της

επιτροπή των εμπειρογνώμων. Η Ελευσίνα , η Καλαμάτα και η Ρόδος ήταν οι πόλεις που διαγωνίστηκαν για τον τίτλο περνώντας στην δεύτερη φάση. Η κάθε μια προσπάθησε να αναδείξει γιατί είναι σημαντικό να λάβει τον τίτλο απαντώντας σε ερωτήσεις που διαμόρφωναν στην ουσία τον φάκελο υποψηφιότητας. Στην τελική φάση η πόλη που κατέκτησε τον τίτλο ήταν η Ελευσίνα, αφού αξιολογήθηκαν συγκριτικά οι τρεις επικρατέστερες υποψήφιες πόλεις από την επιτροπή των εμπειρογνώμων.

Η Καλαμάτα με βάση την κρίση της επιτροπής δεν κέρδισε τον τίτλο διότι, η πρότασή της δεν κάλυπτε τις προσδοκίες για ένα ολοκληρωμένο μοντέλο πολιτιστικά αναπτυσσόμενης περιφερειακής πόλης. Η στρατηγική του φακέλου των τριών αξόνων ήταν καλή όμως, παρουσίασε μια αδυναμία σύνδεσης των δράσεων που πρότεινε θεματολογικά αλλά και ως προς την οργάνωση και τον προγραμματισμό τους. Δηλαδή ενώ είχε επαρκές περιεχόμενο έδινε την εντύπωση πως τα συγκεκριμένα προγράμματα λειτουργούσαν ανεξάρτητα και ασύνδετα μεταξύ τους. Ακόμα η πολιτιστική στρατηγική δεν ήταν τόσο σαφής και ισχυρή όπως θα περίμενε η επιτροπή. Η σύνθεση του μελλοντικού προϋπολογισμού και ήταν αβέβαιη είχε χαμηλή δημόσια και ιδιωτική επένδυση και δημιουργούσε προβληματισμό σε σχέση με την πραγματική οικονομική δέσμευση. Επίσης η πρόταση ήταν αδύναμη στο σκέλος της μακρόχρονης διευρωπαϊκής συνεργασίας με σκοπό ανταλλαγή και σύνθεση ευρωπαϊκών εμπειριών. Αντιθέτως θετικό στοιχείο αναγνωρίζονταν η παρακίνηση των πολιτών για την δημιουργία του φακέλου υποψηφιότητας και η χρήση του μοντέλου bottom-up .

Από τις σχετικές συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια της έρευνας από εκπρόσωπο της ΚΕ «Φάρις» και του Γραφείου Υποψηφιότητας αλλά και από την γενικότερη ανάλυσή μας συμπεραίνεται ότι :

- Η σύσταση του γραφείου υποψηφιότητας ήταν μια ορθή επιλογή για την διεκδίκηση του τίτλου ιδίως διότι βοήθησε να διαμορφωθεί μια πολιτιστική στρατηγική με την συμμετοχή των πολιτών.
- Η πόλη μπορεί να αξιοποιήσει συγκεκριμένα το πλάν Β για την πολιτιστική στρατηγική του όπως ψηφίστηκε από το Δημοτικό Συμβούλιο, και αυτό

μπορεί να επιφέρει μια βελτίωση στην προστιθέμενη πολιτιστική αξία της πόλης.

- Οι σχολές της ΚΕ «ΦΑΡΙΣ» μπορούν να αξιοποιήσουν τα αποτελέσματα από τις έρευνες για γίνουν πιο ανοικτές και προσιτές προς του πολίτες.

Κλείνοντας τα συμπεράσματά μας θεωρούμε ότι η Πολιτιστική Πρωτεύουσα σαν θεσμός έχει συνολικά πολύ θετικά αποτελέσματα. Με άξονα τον πολιτισμό προσπαθεί να προστατεύσει την ιστορική κληρονομία και τις εθνικές και τοπικές παραδόσεις. Παράλληλα ενισχύει τις εθνικές και περιφερειακές ταυτότητες ως προς την ανάδειξη τους σε ευρωπαϊκό επίπεδο ως συστατικών στοιχείων μιάς σύνθετης ευρωπαϊκής ταυτότητας, μιας ευρωπαϊκής ταυτότητας μέσα από την ποικιλομορφία, όπου οι ευρωπαίοι πολίτες αναγνώριζαν, αναδέχονται και σέβονται αλλήλους. Τέλος η Ευρωπαϊκή Ένωση με θεσμικές αποφάσεις , χρηματοδοτήσεις και προγράμματα ενισχύσει τον θεσμό της Ευρωπαϊκής Πρωτεύουσας με σκοπό την ενωσιακή ολοκλήρωση. Παράλληλα σε τοπικό επίπεδο δίνεται η ευκαιρία στους ΟΤΑ να δημιουργήσουν μια πολιτιστική στρατηγική γενικά και να αναδείξουν την ταυτότητα του τόπου τους.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Braudel Fernand, (2001), Γραμματική των πολιτισμών, Μορφωτικό ίδρυμα εθνικής τράπεζας, Αθήνα σ.σ.51-53

Μπιτσάνη Ευγενία. Π., (2004), Πολιτισμική Διαχείριση & Ανάπτυξη, Σχεδιασμός Πολιτιστικής Πολιτικής και Πολιτιστικού Προϊόντος, εκδ. Διονίκος, Αθήνα

Πασχαλίδης Γρ., Χαμπουρη-Ιωαννίδου Αικ., (2002), Οι διαστάσεις των πολιτιστικών φαινομένων, εισαγωγή στον πολιτισμό, τόμος Α, εκδ. Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα

Στεφάνου Κ., (2006), Εισαγωγή στις ευρωπαϊκές σπουδές, οικονομική ολοκλήρωση και πολιτιστικές το ρυθμιστικό πλαίσιο, τόμος Γ, Ελληνική ένωση τραπεζών.

Σκουντος Θ., Σπυράτου,Ε. (2006),Θεσμοί και πολιτικές ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής ένωση, έκδοση Β, εκδ. Αθ. Σταμούλης

Τσαπάρη Ολυμπία ,Διπλωματική Εργασία, *Διαστάσεις πολιτιστικών φαινομένων*, Ανοικτό Ελληνικό Πανεπιστήμιο διοίκηση πολιτισμικών μονάδων, Ιωάννινα, <https://goo.gl/aWurPg> ημερ. επισκ. 27/06/2017 2010 σ.3

Πρωτογενές Υλικό

KALAMATA RISING 365+ KALAMATA: 21 Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα Υποψήφια Πόλη

KALAMATA:21 Ευρωπαϊκή Πολιτιστική Πρωτεύουσα Υποψήφια Πόλη ΠΑΣΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Ηλεκτρονικές πηγές

Εικόνα εξωφύλλου: άρθρο, Η Καλαμάτα προχωρά δυνατά για Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης 2021 - Πέρασε στην β' φάση επιλογής <https://goo.gl/Wo9dus> , ημερ. επι. 17/06/2017

Πηγή εικόνας στοκ εικόνες: ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ, <https://goo.gl/OhvkZb> ημερ. επισκ. 19/06/2017

The role of cultural heritage in the process of mutual communication and creation of consciousness of common cultural identity, <https://goo.gl/YCf5Dm>, ημερ. επι. 17/06/2017

Συνθήκη της Ρώμης (ΕΟΚ) <https://goo.gl/GG1ASb> , ημερ. επίσκεπ 26/06/2017

Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας (Ενισχυμένη έκδοση Νίκαια) - Μέρος τρίτο: Πολιτικές της Κοινότητας - Τίτλος XII: Πολιτισμός - Άρθρο 151 -

Αλλαγή κωδικού πεδίου

Άρθρο 128 - Συνθήκη ΕΚ (ενοποιημένη απόδοση Μάαστριχτ) - Άρθρο 128 - Συνθήκη ΕΟΚ, <https://goo.gl/8WZEyP> , ημερ.επισκ. 19/05/2017

85/C 153/02 Ψήφισμα των αρμοδίων για τα πολιτιστικά θέματα υπουργών συνελθόντων στα πλαίσια του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 1985, σχετικά με τις ετήσιες εκδηλώσεις «ευρωπαϊκή πολιτιστική πόλη», <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=OJ:C:1985:153:TOC> ημερομηνία πρόσβασης 19/05/2017

Απόφαση αριθ. 1622/2006/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ της 24ης Οκτωβρίου 2006 για τη θέσπιση κοινοτικής δράσης όσον αφορά την εκδήλωση «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης» για τα έτη 2007 έως 2019 <https://goo.gl/LwBnnj> , ημερ. επισκ. 21/06/2017

Διπλωματική εργασία, Ο θεσμός της Πολιτιστική Πρωτεύουσας της Ευρώπης ως μέσο άσκησης πολιτιστικής διπλωματίας σελ. 84, <https://goo.gl/1gpg1d> , ημερ. επισκ. 21/06/2017

Ιστοσελίδα του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού, Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων και Ευρωπαϊκής Ένωσης, Τμήμα Ευρωπαϊκής Ένωσης , <https://goo.gl/uz26Tv> , ημερομηνία επίσκεψης 19/05/2017

Άρθρο 167 (πρώην άρθρο 151 της ΣΕΚ) ,C 326/121- C326/122 <https://goo.gl/O2oULt>

Η πολιτιστική πολιτική της ΕΕ <https://goo.gl/AbEbki> ημερ.επισκ. 19/05/2017

Απόφαση αριθ. 1419/1999/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Μαΐου 1999 για τη θέσπιση κοινοτικής δράσης όσον αφορά την εκδήλωση «Πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης» <https://goo.gl/oZk7BR> ημερ.επισκ.. 19/05/2017

Βλ. Επίσημη Εφημερίδα αριθ. C 180 της 11/06/1998 σ. 0070 , Γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών σχετικά με την «Πρόταση για απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση μιας κοινοτικής πρωτοβουλίας με στόχο την ενίσχυση της εκδήλωσης "Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης"» <https://goo.gl/ZXdxO2> , ημερ. επισκ. 21/05/2017

Απόφαση είναι με αριθ. 445/2014/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου <https://goo.gl/Dd7tCK>

Πηγή φωτογραφίας, European Culture 2000 Program, <https://goo.gl/gLF9kI>, ημερ. επισκ. 16/06/2017

Το πρόγραμμα «Πολιτισμός 2000» <https://goo.gl/XK7LvA> , ημερ.επισ. 21/05/2017

Απόφαση αριθ. 508/2000/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Φεβρουαρίου 2000, για τη θέσπιση του προγράμματος «Πολιτισμός 2000», <https://goo.gl/PEywQE> ημερ.επισ. 21/05/201

Αλλαγή κωδικού πεδίου

Πηγή φωτογραφίας, Culture Program 2007-2013 of the European Union, <https://goo.gl/xZmnjM>, ημερ. επισκ. 16/06/2017

Απόφαση 1855/2006/EK του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τη θέσπιση του προγράμματος Πολιτισμός (2007-2013). <https://goo.gl/tzYwzO> ημερ. επι. 21/05/17

Πηγή φωτογραφίας, CREATIVE EUROPE <https://goo.gl/3FYkOL> ημερ. επισκ. 17/06/2017

Κανονισμός (εε) αριθ. 1295/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013 για την θέσπιση του προγράμματος «Δημιουργική Ευρώπη» (2014 έως 2020) και την κατάργηση των αποφάσεων αριθ. 1718/2006/EK, 1855/2006/EK και 1041/2009/EK, <https://goo.gl/NF0n2V>, 17/06/2017

Πρόγραμμα “Δημιουργική Ευρώπη 2014-2020”, <https://goo.gl/nG11q3>, ημερ. επισκ. 22/05/17

Απόφαση αριθ. 445/2014/EE του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Απριλίου 2014, για τη θέσπιση δράσης της Ένωσης όσον αφορά τις πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης για τα έτη 2020 έως 2033 και για την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1622/2006/EK <https://goo.gl/xQ7nir> ημερ. επισκ. 02/06/2017

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ INFODAY -ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ <https://goo.gl/JrVYVv> ημερ.επισκ. 06/06/2017

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ INFODAY -ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΜΕΡΟΣ 1_Α.ΓΕΝΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ_Β.ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΙΤΗΣΗΣ_Γ. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΙΤΛΟΥ, <https://goo.gl/nQytiD> ημερ. επι. 06/06/2017

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ INFODAY -ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΜΕΡΟΣ 2_Α.ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΕΣ_Β.ΣΤΑΔΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ_Γ.ΥΠΟΒΟΛΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ, <https://goo.gl/mlvgaK> ημερ. επι. 06/06/2017

Κανόνες Διαδικασίας του Διαγωνισμού για τον τίτλο της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης 2021 στην Ελλάδα <https://goo.gl/vunMc9> ημερ. επι. 06/06/2017

Πρώην επίσημη ιστοσελίδα του γραφείου υποψηφιότητας Kalamata21 <http://kalamata21.eu/%CF%85%CF%80%CE%BF%CF%83%CF%84%CE%AE%CF%81%CE%B9%CE%BE%CE%B7/> ημερ. επι. 04/06/2017

307/2015_ΔΣ Σύσταση Δημοτικής Επιτροπής Παρακολούθησης Υποψηφιότητας και Διακήρυξη Πολιτικής Ανεξαρτησίας Γραφείου Υποψηφιότητας. <https://goo.gl/c1XF9W> ημερ. επικ. 05/06/2017

Έρευνα χαρτογράφησης της Πολιτιστικής ζωής και ταυτότητας της Καλαμάτας . <https://goo.gl/svNQPG>, ημερ. επι. 05/06/2017

Αποτελέσματα έρευνας για την Πολιτιστική ταυτότητα και ζωή της Καλαμάτας από το Γραφείο Υποψηφιότητας Kalamata:21 <https://goo.gl/mh9bEk> , ημερ. επι. 05/06/2017

Το έγγραφο του απολογισμού στη Διαύγεια με ΑΔΑ 66ΑΡΟΡΦΕ-0Ξ9, <https://www.diaugeia.gov.gr/f/kalamata> , ημερ. επισκ. 27/06/2017

Πηγή The Selection Panel's report Final report Athens December 2016 <https://goo.gl/cSnVVB> ημερ. επικ. 07/06/2017

Επίσημη ιστοσελίδα Eleusis21, <https://goo.gl/Qxls8R> ημερ. επι.07/06/2017

KALAMATA:21 Bid Book GR - selection phase <https://goo.gl/CFLVNf> ημερ. επισκ. 07/06/2017

ΡΟΔΟΣ 2021ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣΥΠΟΨΗΦΙΑ ΠΟΛΗ <https://goo.gl/t73Ykj> ημερ. επισκ.07/06/2017

Αλλαγή κωδικού πεδίου

Αλλαγή κωδικού πεδίου

Αλλαγή κωδικού πεδίου

Παραρτήματα

Παράρτημα 1

Σειρά υποβολής υποψηφιοτήτων για την "Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης" βάση της παραπάνω απόφασης

2005	Ιρλανδία
2006	Κάτω Χώρες
2007	Λουξεμβούργο
2008	Ηνωμένο Βασίλειο
2009	Αυστρία
2010	Γερμανία
2011	Φινλανδία
2012	Πορτογαλία
2013	Γαλλία
2014	Σουηδία
2015	Βέλγιο
2016	Ισπανία
2017	Δανία
2018	Ελλάδα
2019	Ιταλία

Παράτημα 2

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΕΧΕΙ ΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

Τα προγράμματα των επιλεγμένων πόλεων περιεχούν:

- Προώθηση των κοινών καλλιτεχνικών ρευμάτων κατά την διαμόρφωση των οποίων η πόλη έχει διαδραματίσει ιδιαίτερο ρόλο,
- Διοργάνωση καλλιτεχνικής εκδηλώσεων (μουσική χορός θέατρο, εικαστικές τέχνες κινηματογράφους κ,λπ.) και βελτίωση της προβολής και διαχείρισης των τεχνών,
- Προώθηση της γνώσης του ευρωπαϊκού κοινού σχετικά με τις προσωπικότητες και τα γεγονότα που σημάδεψαν την ιστορία και την πολιτιστική ταυτότητα της πόλης
- Διοργάνωση ειδικών δραστηριοτήτων για την ενθάρρυνση της καλλιτεχνικής καινοτομίας και τη δημιουργία νέων μορφών πολιτιστικής δράσης και διαλόγου
- Λήψη μέτρων για τη μεγαλύτερη πρόσβαση και ευαισθητοποίησης σε θέματα σταθερής και κινητής καλλιτεχνικής κληρονομιάς καθώς και καλλιτεχνικής δημιουργιών που χαρακτηρίζουν την πόλη,
- Οργάνωση ειδικών πολιτιστικών σχεδίων για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των νέων στον πολιτισμό,
- Οργάνωση ειδικών πολιτισμικών σχεδίων για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής,
- Διάδοση στο ευρύτερο κοινό των προγραμματισμένων ενεργειών, ιδίως με τα πολυμέσα και τα οπτικοακουστικά μέσα καθώς και μια πολυγλωσσική προσέγγιση,
- Συμβολή στην ανάπτυξη της οικονομικής δραστηριότητας, κυρίως της απασχόλησης και του τουρισμού,
- Ανάγκη ανάπτυξης ενός ποιοτικού και καινοτόμου πολιτισμικού τουρισμού, λαμβάνοντας υπόψη της σημασίας που έχει στη συνάρτηση αυτή η βιώσιμη

διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς και η εναρμόνιση των προσδοκιών των επισκεπτών με τις προσδοκίες του τοπικού πληθυσμού,

- Οργάνωση σχεδίων για την ενθάρρυνση της ανάπτυξης δεσμών μεταξύ της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και των στρατηγικών καινούργιας ανάπτυξης του αστικού χώρου,
- Ανάλυση κοινών πρωτοβουλιών για την προώθηση του πολιτισμού διαλόγου μεταξύ της Ευρώπης και του υπόλοιπου κόσμου.

Παράτημα 3

ΣΥΝΑΦΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ

Απόφαση 2005/815/EK του Συμβουλίου, της 14ης Νοεμβρίου 2005, για την εκδήλωση «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης» του 2009 [Επίσημη Εφημερίδα L 305 ,24.11.2005]. Για το 2009, το Συμβούλιο ανακήρυξε δύο πόλεις ως πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης: το Linz (Αυστρία) και το Vilnius (Λιθουανία).

Απόφαση 2004/659/EK του Συμβουλίου, της 27ης Μαΐου 2004, για την εκδήλωση «Πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης» του 2008 [Επίσημη Εφημερίδα L 301 ,28.09.2004]. Για το 2008, το Συμβούλιο ανακήρυξε δύο πόλεις ως πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης: το Liverpool (Ηνωμένο Βασίλειο) και το Stavanger (Νορβηγία).

Απόφαση 2004/654/EK του Συμβουλίου, της 27ης Μαΐου 2004, για τον ορισμό της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης του 2007 [Επίσημη Εφημερίδα L 299 ,24.09.2004]. Για το 2007, το Συμβούλιο ανακήρυξε δύο πόλεις ως πολιτιστικές πρωτεύουσες της Ευρώπης: το Λουξεμβούργο και το Sibiu (Ρουμανία).

Απόφαση 2003/399/EK του Συμβουλίου, της 6ης Μαΐου 2003, για τον καθορισμό της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης του 2006 [Επίσημη Εφημερίδα L 139

,06.06.2003]. Η Πάτρα (Ελλάδα) ανακηρύχθηκε πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης για το 2006.

Απόφαση του Συμβουλίου, της 7ης Μαΐου 2002, περί του ορισμού της πολιτιστικής πρωτεύουσας της Ευρώπης 2005 [Επίσημη Εφημερίδα C 124 ,25.05.2002]. Το Cork ανακηρύχθηκε πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης για το 2005.

Έκθεση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών - Έκθεση για τη δεύτερη εξωτερική ενδιάμεση έκθεση αξιολόγησης του προγράμματος «Πολιτισμός 2000» [COM(2006) 666 τελικό - Δεν έχει δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 4

Ο παρακάτω πίνακας αποτυπώνει τις Πολιτιστικές Πρωτεύουσες της Ευρώπης για τα έτη 2020 έως 2033.

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ

2020	Κροατία	Ιρλανδία	
2021	Ρουμανία	Ελλάδα	Υποψήφια χώρα ή δυνάμει υποψήφια
2022	Λιθουανία	Λουξεμβούργο	
2023	Ουγγαρία	Ηνωμένο Βασίλειο	
2024	Εσθονία	Αυστρία	Υποψήφια χώρα ή δυνάμει υποψήφια
2025	Σλοβενία	Γερμανία	
2026	Σλοβακία	Φινλανδία	
2027	Λετονία	Πορτογαλία	Υποψήφια χώρα ή δυνάμει υποψήφια
2028	Τσεχική Δημοκρατία	Γαλλία	
2029	Πολωνία	Σουηδία	
2030	Κύπρος	Βέλγιο	Υποψήφια χώρα ή δυνάμει υποψήφια

2031	Μάλτα	Ισπανία	
2032	Βουλγαρία	Δανία	
2033	Κάτω Χώρες	Ιταλία	Υποψήφια χώρα ή δυνάμει υποψήφια

Παράτημα 5

Απολογισμός του Γραφείου Υποψηφιότητας

Ε Ξ Ο Λ Α Κ Α Λ Α Μ Α Τ Α : 21							
ΚΩΔΙΚΟΣ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	2014-2015	2016	ΣΥΝΟΛΑ ΦΑΡΙΣ	ΣΥΝΟΛΑ ΤΕΜΕΣ	ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ
66.12.61.00	Αμοιβές & έξοδα συν/των (Εκτελ.Δ/ντής)	121.000,00	63.000,00	58.000,00	121.000,00		121.000,00
66.12.61.01	Αμοιβές & έξοδα συν/των (Καλλ.Δ/ντής) Poka-Yio	64.000,00		23.985,00	23.985,00	32.500,00	56.485,00
66.12.61.02	Αμοιβές & έξοδα συν/των (Συντον.Υποψηφ.) ΚΑΛΛΙΚΟΥΝΗ	53.000,00	23.985,00	29.000,00	52.985,00		52.985,00
66.12.61.03	Αμοιβές & έξοδα συν/των (Υπευθ.Επικοινων.) ΓΙΑΝΝΑΚΕΑ	53.000,00	23.985,00		23.985,00	23.495,00	47.480,00
66.12.61.04	Αμοιβές & έξοδα επικουρ.προσ.(Ακαδ.Συμβ.Έρευνας) ΑΠΟΨΙΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΕΠΕ	5.000,00	4.200,00		4.200,00		4.200,00
66.12.61.05	Αμοιβές & έξοδα επικουρ.προσ.(Σύμβ.Δημ.Διαβούλ.) "PLACE IDENTITY GR"	2.000,00	1.968,00		1.968,00		1.968,00
66.12.61.06	Αμοιβές & έξοδα επικουρ.προσ.(Σύμβ.Επικοινων. & Marketing) ASSET OGILVY & ΓΡΑΦΙΣΤΑΣ	41.000,00		13.099,97	13.099,97	4.880,00	17.979,97

66.12.61.07	Αμοιβές & έξοδα επικουρ.προσ. (Διεθν.Συμβ.Υποψηφ.) ACULTOS	48.000,00		28.000,00	28.000,00	20.000,00	48.000,00
66.12.61.08	Αμοιβές & έξοδα επικουρ.προσ.(Γραφίστας) ΓΑΛΗΝΟΣ-ΠΑΠΑΡΟΥΝΗΣ	13.000,00	11.414,99		11.414,99		11.414,99
66.12.61.09	Υπεύθυνος Εθελοντών & Συμμετοχικότητας (INDEVIM)-ΠΑΥΛΟΣ ΠΑΥΛΟΥ	20.000,00		20.000,00	20.000,00		20.000,00
66.12.61.10	Βοηθός Καλλ.Διευθυντή / Υπεύθυνος Καλλιτεχνικών Έργων ΠΗΤΑ ΜΑΡΓ.	10.000,00		10.000,00	10.000,00		10.000,00
66.12.61.11	Βοηθός Καλλ.Διευθυντή / Υπεύθυνος Καλλιτεχνικών Έργων ΣΟΥΛΑΝΗ ΒΑΣ.	10.000,00		10.000,00	10.000,00		10.000,00
66.12.61.12	Σύμβουλοι Ψηφιακής Στρατηγικής ΣΚΕΝΔΕΡΙΔΗΣ	10.000,00		6.913,00	6.913,00		6.913,00
66.12.61.13	Έρευνες (διάφορες)	18.000,00		16.460,00	16.460,00		16.460,00
	Υπεύθυνος Διαχείρισης Γραφείου (ΚΕΡΑΜΕΩΣ)	15.000,00				11.827,00	11.827,00
66.12.64.02	Έξοδα προβολής Πολιτιστικής Πρωτεύουσας	103.500,00	33.150,54	24.734,70	57.885,24		57.885,24
66.12.64.12	Διάφορα λειτουργικά έξοδα Γ.Υ. Πολιτιστικής πρωτεύουσας	13.500,00	4.440,43	1.850,55	6.290,98	14.678,00	20.968,98
	ΣΥΝΟΛΑ	600.000,00	166.143,96	242.043,22	408.187,18	107.380,00	515.567,18

Ε Σ Ο Δ Α Κ Α Λ Α Μ Α Τ Α : 21							
ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	2014-2015	2016	ΣΥΝΟΛΑ ΦΑΡΙΣ	ΣΥΝΟΛΑ ΤΕΜΕΣ	ΓΕΝΙΚΑ ΣΥΝΟΛΑ
74.00.01.06	Προγραμματική σύμβαση Δήμου-ΦΑΡΙΣ 250.000 για το 2014-15 & 175.000 για το 2016	425.000,00	175.000,00	140.000,00	315.000,00		315.000,00
74.12.00.06	Δωρεές-Χορηγίες ως ανάλυση κατωτέρω	175.000,00					0,00

	ΤΕΜΕΣ ΑΕ 50.000,00					107.380, 00	107.38 0,00
	ΜΑΡΤΙΝΟΣ 0,00	2.000,00		2.000,00			2.000, 00
	ΗΛΕΚΤΩΡ 5.000,00		5.000,00	5.000,00			5.000, 00
	ΑΙΓΑΙΑΣ 5.000,00		5.000,00	5.000,00			5.000, 00
	ΜΑΝΤΖΗ 0,00		5.000,00	5.000,00			5.000, 00
	ΑΡΝΟΚΟΥΡΟΣ 5.000,00		10.000,00	10.000,00			10.000 ,00
	ΚΑΡΕΛΙΑ ΑΕ 50.000,00		50.000,00	50.000,00			50.000 ,00
	ΠΕΡΙΦ. ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ 50.000,00		20.000,00	20.000,00			20.000 ,00
	ΔΗΜΟΣ ΠΥΛΟΥ- ΝΕΣΤΟΡΟΣ 10.000,00		10.000,00	10.000,00			10.000 ,00
	ΣΥΝΟΛΑ	600.000,0 0	177.000,0 0	245.000,00	422.000,00	107.380, 00	529.38 0,00

Παράτημα 6

Συνέντευξη από εκπρόσωπο ΚΕ «ΦΑΡΙΣ», σχετικά με την διεκδίκηση του τίτλου της Πολιτιστικής Ευρωπαϊκής Πρωτεύουσας 2021.

1. Η σύσταση του Γραφείου Υποψηφιότητας εκτιμάτε ότι ήταν ικανοποιητική από την ΚΕ «ΦΑΡΙΣ»;

Ο εκπρόσωπος της ΚΕ «ΦΑΡΙΣ» ανέφερε πως ήταν απαιτητή η σύσταση του Γραφείου Υποψηφιότητας, για την διεκδίκηση του τίτλου της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης 2021. Ακόμα ήταν ικανοποιητική διότι συμμετείχε ειδικευμένο προσωπικό εντός και εκτός του Δήμου. Η συμμετοχή των εθελοντών ήταν σημαντική στην προσφορά της δημιουργίας του φακέλου. Στο πλαίσιο αυτό ήταν οι ομάδες εργασίας, ομιλίες, συναντήσεις το λεγόμενο «Workshop». Άρα η σύσταση του Γραφείου Υποψηφιότητας είχε ένα θετικό πόσιμο γενικά πλαίσια.

2. Ποία ήταν περίπου η δαπάνη για την υποστήριξη που προσφέρθηκε;

Η προσφορά του Δήμου ήταν περίπου 30.000 χιλιάδες ευρώ που ήταν στην διάθεση του Γραφείου Υποψηφιότητας, για την υλοποίηση διάφορων δράσεων. Επίσης ανέφερε το γεγονός ότι το 50% του προϋπολογισμού του Kalamata:21 προερχόταν από χορηγήσεις.

3.Ο στρατηγικός σχεδιασμός και το πρόγραμμα του φακέλου ήταν καλά οργανωμένος;

Σχετικά με την οργάνωση και τον προγραμματισμό γνωστοποίησε ότι ήταν καλή και αυτό αποδεικνύεται από την φάση της προεπιλογής, όπου συναγωνίστηκε με δεκατέσσερις (14) πόλεις και πέρασε στην τελική φάση. Έγινε πολύ δουλειά και από την στιγμή που πέρασε στην τελική φάση είχε μια καλή οργάνωση. Βέβαια η τελική φάση ήταν σκληρή επειδή μιλάμε για έναν διαγωνισμό και οι λεπτομέρειες κρίνονται πολύ.

4. Θα μπορούσατε να κάνετε κάποια σχόλια σχετικά με την τελική Έκθεση της Επιτροπής;

Ήταν σκληρός ο διαγωνισμός ανάμεσα στις τρεις (3) πόλεις . Ανέφερε επίσης πως θα έπρεπε να αναδειχτούν οι Ελληνικές Επαρχιακές πόλεις για να τους δοθεί η ευκαιρία ανάπτυξης ως περιφέρειες. Και αυτό δεν απευθύνεται μόνο στην Καλαμάτα αλλά και στην Ρόδο. Χάθηκε η ευκαιρία αλλά ελπίζει να αναδειχτεί στο μέλλον μια πόλη που να έχει τα παραπάνω χαρακτηριστικά. Τέλος μετά την αναδείξει των τριών πόλεων που είχαν πάρει τον τίτλο στην Ελλάδα ήταν σειρά κατά την δική του άποψη να διεκδικήσει τον τίτλο μια Επαρχιακή πόλη της περιφέρειας.

5.Πως μπορούν να αξιοποιηθούν τα παραγόμενα αποτελέσματα (έρευνες, εθελοντές κ.τλ.) από το Δήμο της Καλαμάτας, από τα πλαίσια συμμετοχή στον διαγωνισμό της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας Της Ευρώπης;

Αυτά αξιοποιούνται από το προσωπικό του Δήμου και ειδικότερα από την «Φάρις». Δηλαδή μέσα από τις έρευνες και ημερίδες αξιοποιούνται από τις σχολές της «Φαρις». Τα δεδομένα και τα project μπορεί να τα πάρει ο ίδιος ο οργανισμός και να τα αξιοποιήσει για την δράση του στον πολιτιστικό τομέα.

Παράρτημα 7

Συνέντευξη πρώην στελέχους του ΚΑΛΑΜΑΤΑ:21 , σχετικά με την διεκδίκηση του τίτλου της Πολιτιστικής Ευρωπαϊκής Πρωτεύουσας 2021.

1.Ο στρατηγικός σχεδιασμός του προγράμματος ήταν καλά οργανωμένος κατά την προετοιμασία υποψηφιότητας;

Ήταν οργανωμένη, με πολύ εξειδικευμένους στόχους, πάνω σε μελέτες περίπτωσης από χώρες της κεντρικής Ευρώπης και με κατευθύνσεις από τους Συμβούλους , για τον τρόπο οργάνωσης και παρουσίαση του φακέλου Υποψηφιότητας. Παραγοντοποιήθηκαν έντονες έρευνες από τις ομάδες εργασίας και αυτά τα αποτελέσματα ήταν στην ουσία το περιεχόμενο του φακέλου. Ο φάκελος υποψηφιότητας βγήκε από την ίδια την πόλη μέσα από τις ομάδες του Γραφείου Υποψηφιότητας.

2. Ποία ήταν τα δυνατά και τα αδύναμα σημεία της προσφοράς κατά την διαδικασία της υποψηφιότητας ;

Το δυνατό σημείο ήταν η συμμετοχή των εθελοντών που έκανε τεράστια βήματα στο σχεδιασμό της πολιτιστικής στρατηγικής. Χρησιμοποιήθηκε στο σύστημα από κάτω προς τα πάνω (bottom-up system) κατά την διάρκεια της υποψηφιότητας.

Ένα αδύναμο σημείο ήταν η δυσκολία αφήγησης μια ιστορίας που θα τραβούσε το ενδιαφέρον του αναγνώστη και θα έχει σχέση με την πόλη. Ήταν πολύ δύσκολο να δημιουργηθεί μια τέτοια αφήγηση που να στηρίζεται στα «γκρίζα σημεία της πόλης». Όμως η Καλαμάτας μέσα από το απότομο άνοιγμα μέσα από την κοινωνιακή βελτίωση (αυτοκινητόδρομος, αεροδόμια κ.τλ.) κινδυνεύει διότι δεν έχει μια κατεύθυνση προς έναν τομέα. Έτσι μέσα από μια πολιτιστική στρατηγική θα μειώνει τους κινδύνους του απότομου ανοίγματος. Μια άλλη αρνητική επίδραση ήταν από τα τοπικά μέσα μαζικής ενημέρωσης όπου, επηρέαζε την γνώμη του κόσμου στην διάθεση του για την υποψηφιότητα. Η αυτή η αρνητικότητα διαμορφώθηκε λόγω πολιτικών σκοπιμοτήτων.

3.Ποια ήταν τα αποτελέσματα από τις έρευνες που πραγματοποιήθηκαν κατά την προετοιμασία του φακέλου με αντικείμενο τον πολιτισμό;

Από τις έρευνες που πραγματοποιήθηκαν κατά την προετοιμασία του φακέλου, ένα ενδιαφέρον συμπέρασμα για την αίσθηση ότι είναι ευρωπαίοι πολίτες. Ακόμα υπάρχει μια συγκεχυμένη και πολυδιάστατη ταυτότητα διότι, δεν υπάρχει μια κατεύθυνση προς ένα πεδίο στόχευσης. Η πόλη δεν κινείται προς τον πρώτο η δεύτερο η τρίτο τομέα αποκλειστικά υπάρχει ένας συνδυασμός όλων των παραπάνω.

4. Τι παρατηρήσεις θα κάνατε σχετικά με την τελική Έκθεση της Επιτροπής;

Σχετικά με την επιτροπή έδωσε την εντύπωση μια τεράστια ασυνέπεια μεταξύ κατεύθυνσης που είχε δώσει και του προέδρου της κατά την διάρκεια της συνάντησης. Η συνάντηση ήταν προσωπική αλλά και με άλλα μέλη του Γραφείου Υποψηφιότητα. Και στην τελική αξιολόγηση ήταν αγενής κατά την διάρκεια της παρουσίασης. Γενικά άλλα ζητούσαν στην αρχή και όταν άλλαξε η επιτροπή άλλαξαν όλα όσα ζητούσαν. Το γραφείο Υποψηφιότητας κινήθηκε βάση οδηγιών της επιτροπή και των συμβούλων.

5. Πως μπορούν να αξιοποιηθούν τα θετικά στοιχεία που προκύψαν από την υποψηφιότητα, κατά την δική σας άποψη ο Δήμος της Καλαμάτας;

Έχει ψηφιστεί ένα Πλαν Β από το Δημοτικό Συμβούλιο στις 20 Σεπτεμβρίου 2016 . σε αυτό περιγράφονται τα project αλλά και η χρηματοδότηση, το πλαίσιο συνεργασίας. Όλα αυτά μπορεί η πόλη να τα πραγματοποιήσει ανεξάρτητα από το αποτέλεσμα της τελικής επιλογής.